

& post hoc alius ppha astitit co-
 ram rege isrl: & dixit ad eum. Hec
 dicit dñs. Qm̄ dimisit tu usru
 extirpationis de manu tua. &
 anima tua p̄ anima illi. et po-
 pulus tuus p̄ p̄lo illi. Lique-
 t h̄is oraculis. qd̄ dñs etiā circa
 indignos p̄missa sua seruet. s;
 impios aut̄ iniusticia sua opp̄-
 mi. aut̄ alia p̄uaricatiōe damp-
 nari. etiam si p̄ine p̄uaricati-
 onis laqueos euaserint. *Explicit*

Incap. p̄lag. Hieronimij lugdunensi

Sciendū ē quia *ep̄i i apok.*
 iohes ap̄ls & euāḡista a do-
 mitiano p̄ncipe ap̄ianorū
 p̄secutore p̄dicationis causa in
 pachmos insula corpore quidē
 religatus. mente tam̄ omnino
 solutus. diuina uisione yānglica
 missione op̄osuit hoc op̄. q̄ quan-
 to strictius ferreis uinculis corpo-
 raliter p̄ ap̄i nomine uinciebat̄.
 tanto leuius nutu diuino secta
 celestia s̄ reserabant̄. Quap̄pter
 quia tante sc̄itatis uir dñico
 p̄cepto hoc op̄us adijt. serutan-
 dum ē qua causa. qua intentio-
 ne. qua utilitate inde p̄ceden-
 te hoc egerit. Causa hui' tracta-
 tus fuerit fideles quib; ip̄e uer-
 bum d̄i p̄dicauit. s; quia ip̄so ab

tractatus s̄i ambrosij ep̄i de uinea nabothi.

eis ut dixim' a domitiano longe
 semoto. carebant defensore. ap̄
 secutorib; sc̄e ecclie forissecus
 affligebant̄ assidue. & ab hereticis
 bonas eoz sententias ad nichila-
 tib; . ac suas corroborantib; . et
 qd̄ uidebatur errori eoz contra-
 rium dep̄mentib; . qd̄ uero uide-
 batur errori eoz ydoneū inq̄ntū
 potant̄ eleuantib; . coartabantur
 ḡnt̄ int̄ius. **H**ac causa necessa-
 ria op̄usculis ioh̄is ad eoz edificati-
 onē. & omniū fidelium corrobora-
 tionē. misit eis. id ē asianis p̄ci-
 pue hunc sermonē. ut sint con-
 stantes in bono p̄posito. & ne de-
 uocent̄ a recto tramite enuclea-
 uit eis que mala p̄ x̄po passi fue-
 re fideles eoz antecessores ap̄ri-
 morio mundi usq; ad aduentū
 d̄ni. & quā mercedem p̄ ei' passi-
 one recipent. ostendit̄ ē q̄ntas
 t̄bulationes ab aduentu d̄ni usq;
 ad finē mundi fideles eēt pas-
 suri. & q̄m̄ rētributionē. id ē eter-
 nam beatitudinē sint recepti.
Qd̄ totum ualeat ad illos id ē asi-
 anoz solatiū. & ad meli' eos aliōq;
 p̄mouendū. **N**otandū est
 cur auctor hoc op̄us p̄ septena-
 rum numerū diuisit. **D**ic̄ enī
 se uidisse septē uisiones. scilicet

septem candelabra. & alia septena
ria que in libro sunt septa. & hec
est ratio. **S**eptenarius numerus.
figurat septem sp̄s sc̄i dona. **S**eptē
dona dicunt̄ esse sc̄i sp̄s tantū.
quāuis ip̄e dedisset & adhuc det
multo plura. s; p̄ dignitate nu-
meri dicunt̄ eē septem. **S**eptena-
rius enim numerus. infra decem
ē dignior. **A**ly enim om̄s. id ē qua-
ternari⁹. quinari⁹. senari⁹ & octi.
ut̄ ḡstituunt. ut̄ ḡstituunt̄ ab e-
qualib; partib; in quas resoluūt.
ut quaternari⁹ sit ex duob; binari-
is. senari⁹ ex duob; ternariis. et
decē ex duob; quinariis. & sic de
octis. **S**eptenari⁹ uero neq; ḡstitu-
it neq; ḡstituūt. quia p̄t̄ dona sc̄i
sp̄s p̄ hunc numerum designant̄
que dona in uno q̄q; fidei confi-
derant̄ hoc in. **A**nime tā attri-
buunt̄. corpori ū quatuor. scilicet
ratio. ḡcupiscētia. & ira ḡtinen-
tur ī anima. ratio. ut discernat
bonū a malo. ḡcupiscētia. ut bo-
num semp̄ cupiat. ira. ut de
malis irascat̄. **C**orpus ū ḡstitu-
itur a quatuor elementis. aqua.
& igne. aere & terra. & tunc septē
dona misericordie ḡfidant̄ in hoīe.
quando caro que ḡfictur ex. iiii.
elementis. seruit bonę uoluntatē

anime. **T**e uero uident̄ ab homīe
ab esse. quando ratio que debet
caput eē. supatur a ḡcupiscētia
& ira. et corpus repugnat anime.
Te ratio supatur. quando alicui⁹
anim⁹ semp̄ cupit malū. & irascit̄
erga bonū. psalmista teste q̄ ait.
Iniquitates mee sup̄gisse sūt caput
meū. id ē ḡcupiscētia mali. & uia
de bono supauerit caput meū. id ē
rationē. que deberet esse caput
Illud enī uidet̄ ratione carere.
qd̄ bonū spiritus. & malū diligit.
Vel alit̄. id est alia de causa dicit̄
hoc opus suū diuidē p̄ septena-
rum numerū. **S**eptenari⁹ diuidit̄
p̄ ternariū. que diuisio figurat p̄
dicatōes. fidem sc̄e trinitatis p̄
quatuor mundi partes annunti-
antes. psalmista teste. q̄ ait. **I**n
omnē terram exiit. so. e. & in fin.
Vel alia ratione dicit̄ hoc fecisse.
quia septenari⁹ numerus figurat &
illos q̄ edunt trinitatē. & cotidie
portant x̄ crucē. **M**ulti enī sūt
qui edunt trinitatē. s; spiritus por-
tare crucē. ut diaboli & plures
peccatores. qui edunt trinitatē s;
affligē carnē p̄ aliquā passionē.
S; ille crucē diu portat. q̄ carnē
suā uigiliis. ieiuniis. & orationib;
macat. aut cū p̄ passionē pximi

necessitate illius inam esse putam?
 Qui etenim dolore exhibet in alie-
 na necessitate. crucē dñi portat in
 mente. **I**do septenariū numus tñi-
 tatem & crucē significat. q̄a ieruce
 sunt quatuor partes. quib; significōnib;
 iuste uidet̄ apls opus suū p̄ hunc
 numerū diuisisse. & septē eccl̄is
 asie tantū misisse. et illis q̄ p̄manes
 infide tñtatis. & anime subiciunt
 dñiū carnis. & q̄ alijs p̄dicant. & cru-
 cem dñi portant. **H**is ita enoda-
 tis. dicam; breuēt̄ que sit mat̄ia et
 intentio & utilitas. & finis hui; opis.
 Mat̄ia hui; opis. sunt tñbra & caput. i.
 eccl̄a & xp̄s. Aliquando enī loquit̄
 in p̄sona capti. id ē xp̄i. aliqñ in p̄-
 sona tñbrō. id ē eccl̄e. aliqñ in p̄so-
 na sui. **E**nucleata mat̄ia. dicamus
 intentionē. **I**ntentio sua ē ḡsolari
 ipsos fideles. qui ap̄secutorib; ext̄n
 secus coartabant̄ ut̄ flagellabant̄.
 & ab hereticis sentētijs illoꝝ dep̄men-
 tib;. i. suos errores p̄dicantib;. int̄i-
 nimis anḡtabant̄. **F**inis. & utilitas
 ē eternitas uera. **C**ognita mat̄ia
 & int̄tione. & utilitate. condescē-

Adam; ad litterā. **Explet̄ p̄log;**
apokalypsis ihu x̄i. Incipit op̄.
 Quasi dicat. **M**erito legēdū
 ē opus & memorię ḡm̄dandū.
 quia ē apokalypsis. i. uocat̄

apokalypsis. i. manifestatio ut̄ reue-
 latio. & n̄ cui;libet manifestatio.
 s; ihu qui nos saluauit. & xp̄i. id ē
 sc̄o sp̄u uncti. **N**on ē intelligēdū
 ut̄ s̄ aliquid passiuē manifestaret
 cū om̄ia sciret. s; actiue. i. ut ipse
 sit alijs manifestans. i. suis seruis
In carnationē enim. & passionē &
 resurrectionē illi; fuere declarata
 plurima. que ante fuē obscura. ut
 illd;. **I**mmisit dñs soporē in adam.
 qd̄ totū manifestatū in cruce. **I**pse
 enī fuit sōs adam. & costa illi; eccl̄a.
 que fluxit in̄tram ex sanguine qui
 de costa illi;. i. ex latē eius illo dor-
 miente. i. in cruce moriente mana-
 uit. **M**ors enī illi; fuit dormitio.
Apokalypsis sicut dixim; ihu xp̄i.
qm̄ dedit illi;. i. filio dñs. i. pater
quia illū ad nos misit. palā facē
 . i. ut apte ostēdet̄ seruis. & n̄ quib;
 libet s; suis. i. s̄ subditis. i. uolun-
 tati ei;. hoc est humilib; n̄ sup̄bis
 uelut ip̄e dicit. **C**onfiteor t̄ dñe pat̄
 quia abscondisti hec. i. diuinā sa-
 pientia a sapientib; & prudētib;
 hui; sc̄li. & reuelasti ea paruulīs
 id ē humilib; & idō dicit seruis
 suis. **O**stendē ea que oportet fieri
 cito. i. in hoc b̄ni temp̄. qd̄ b̄ni
 simū est respectu fut̄i. & idō ē b̄ne.
 qd̄ ē futuro n̄ est comparabile p̄

“
”

X

nimia b̄uitate. **D**s dedit hanc apo-
calypsin filio suo. & dñs nr̄ ih̄c̄ x̄
.i. pat̄ & filius. & sp̄c̄ sc̄s̄ mittens eā
ñ cuilibet. s; seruo suo ioh̄i. & nō
p̄ quēlibet nuntiu. s; p̄ anḡlm̄ ^{suū} non
alienū. i. fiḡtauit. i. sub sigillo posu-
it. ñ quantū ad ioh̄em & ad alios
fideles. s; quantū ad infideles he-
reticos idōdict̄. hoc opus ita sigil-
latum. i. clausisse. qđ unū dicitur
& aliud p̄ illud intelligit̄. ne abhe-
reticis illd̄ male intelligit̄ de-
prauaret̄. **N**otandum ē qđ t̄b;
causis cōmendat̄ digne opus suū.
scilicet p̄ mittentē. & p̄ deferentē.
& p̄ recipientē. p̄ mittentē scilicet
p̄ dñm̄ nr̄m̄ ih̄m̄ xp̄m̄. p̄ deferentē.
hoc ē anḡlm̄. p̄ recipientē. id ē per
se ip̄sum qui uocat̄ gr̄a dei. **I**oh̄es
enim gr̄a dei int̄p̄tatur. ut in q̄ ē
gr̄a. & hoc nomen cōgruit omnibus
fidelib; gr̄am dei habentib;. **B**eat̄
qui legit. Qđ sic continuat̄. & non
solum his trib; sup̄dictis causis est
cōmendandū hoc opus. s; & idō qđ
beati legentes & audientes & p̄cepta
hui' opis custodientes. & hoc est qđ
dicit̄. **B**eat̄ qui legit. q̄si dicat.
Non solum p̄ mittentē. & deferentē.
& recipientē. que cause satis sunt
honeste. s; etiam hac utilitate. qđ
qui legit. i. p̄dicat. & qui audiunt

uerba p̄phie hui'. i. huius uisionis.
& sunt beati si seruant ea que in ea
sc̄pta sunt. .i. si legent̄ & si predicat̄
& audient̄ seruant ea. .i. si implet̄
ope qđ legunt̄ & audiunt̄. **I**lle d̄r̄
rem bene seruare. qui ñ p̄mittit̄
eam aliqua hora a se moui. **S**im-
liter debent p̄dicatores & audito-
res hoc qđ legunt̄ & audiunt̄ ope
exerere sine aliqua int̄positioe. ne-
lut dicit̄ ap̄ls. **C**astigo corp̄ meū
& ceta. **S**i hoc fecerint. beati p̄certo
erunt. **I**d̄ dicit̄ singularit̄. qđ legit̄.
& pluralit̄ qui audiunt̄. hoc idō
dicit̄. qđ plures auditores s̄t qm̄ p̄-
dicatores. **U**nus enim p̄dicator. pot̄
plurib; p̄dicare. **P̄**ph̄a. .i. uisio.
p̄ph̄a. uisio. que sic describitur. **P̄**ph̄e-
tia ē euentus rerū. siue p̄dicta. siue
p̄facta. siue p̄ somnia īmobili ua-
rietate differens. **P**uerba sic in hoc
libro. quia anḡls hec om̄a uerba di-
xit̄ s̄ solūm. & nil actu. **V**el sic illud
est. qđ dñs uerbo ost̄ndit̄ samuēli
dicens. **F**aciam ūbum in ist̄. qđ q̄-
cumq; audierint. tinniet̄ ambe au-
res ei'. **H**ec dixit̄ de duob; testam̄t̄.
P facta. sicut qñdo dñs apparuit
moysi in rubo. & ait. **Q**uid tenes.
Ille respond̄. **V**gam. **C**ui dñs. **P**ice-
int̄iam. & p̄iecit̄. & facta ē serpens
magn'. ita ut fuger̄ moyses. **J** ait.

Accipe eam p cauda. & accepit. et
 redacta est in uigam. Et itum dix
 ei. Mitte manu tuam in sinu tuu
 & fecit. & extraxit ea lepsam. Et itum
 posuit ea in sinu. & facta e munda.
Quid p uigam. nisi iudeoz corda ser
 pentino ueneno repleta. **Q**d accep
 eam p cauda. & conuifa e in uigam.
 figeat in fine mundi saluandos.
Cauda eni erat finis uige. **P** manu le
 psam ex sinu tracta. intelligimus
 peccores. qui peccis exeunt ex clam
Qd fuit sana facta p impositionem.
 figeat illos q exeunt ex clam. p pen
 tentia saluandos. **P** somniu qd e
 teum mbrum pphie. sic iacob. qui
 p somniu uidit scalam in celo posita
 & que scala figeat duas pncipales
 ututes. i. dilectione di & pximi. scil
 duo ligna extina. **M**edia p que a
 liquis scandit. figeat ututes alias
 p quas aliqs n potest ascendere si ca
 ret di & pximi dilectione. **T**emp
 enim ppe est. **S**upponit causam qd
 bene debent hec pcepta seruari. na
 temp remunationis si seruant ea
 .i. etna beatitudo e ppe. i. diu non
 morabit. **I**ohannes septem ecclis
 & qd sic continuat. **D**ns nris yan
 gelus dedit iohi. iohs no retinuit
 s; misit septem ecclis. i. fidelib reple
 tis septem donis spc sci. & no quilibet

s; his qui se in asia. i. in elatione
 Asia enim elatio interpreti. hoc est
 illis qui eleuant cotidie de uirtute
 in uirtute. **V**el alit illis q se in elati
 one. i. in punctione elationis. i. su
 perbie. i. qui semp se memores pte
 ritoz peccoz. p que superbi quidam
 meis morabantur efficiebant. **I**lle
 enim q reminiscit pteritoz peccoz
 & horrescit augere cumulu. & peni
 tendo laborat de se sarcina eoz. ta
 li fideli in asia existenti mittit io
 hannes hanc apocalypsin. **U**t
 capret eoz benivolentia pmittit
 salutem sic dicit. **G**ra sit uobis. id e
 di clemencia qua nos redemit ab i
 feris. & pax. i. recociliatio. **I**deo
 pmissit gram paci. quia pax no
 potest esse in aliquo absq; pceden
 te gra. **Q**uicqd enim boni aliqs
 facit. si s non dno ascebit. totu ue
 pdit. **U**t ideo pmissit gram paci.
 ut p pcedente gram habent pacem.
Et a quo debeant habere. ostendit
 cu dicit. ab eo qui e & qui erat. et
qui uenturus e. **H**oc dictu est ppter
 hereticos. quoz qdam dicunt dm
 habere pncipiū & no finem. alij n
 pncipiū s; finē. **E**t ideo dr. ab eo
 qui e. i. qui habet unū cē. & qui
 erat ante mundi constitutionē in
 eode esse. & p hoc ostendit carere

principio. & qui uenturus est in ipso esse
& per hoc ostendit sine carere. **Hoc est dicere.**
Gra sit uobis & pax a patre & septem
spiritibus. **S**eptem spiritus dicuntur qui sunt
in conspectu trinitatis eius. id est patris. **T**hronus
dei uocatur quisque fidelis in quo quiescit
deus iudicans illum. id est discernens illum a
malis. sic trinum uocamus ubi aliquis
iudex sedet. **S**imiliter fidelis anima
uocatur trinitatis dei in cuius conspectu semper
astat spiritus sanctus qui non permittit eum uacil-
lare. nec aliquo modo deuiare a fide.
Quod non solum a patre & spiritu sancto. sed a ihesu
christo. id est filio qui est testis fidelis nobis
promissus hereditatis. **P**er hoc enim quod
carnem nostram ad celos secum detulit.
quod nos hereditatis sue participes fa-
ceret declarauit. sic si aliquis terrenus
dominus permittet alicui terram. & daret
eam filio uel alicui propinquo eius do-
nec ille ueniret cui promiserat ad eum.
ille filius uel esset fidelis testis illius pro
missionis. id est ostenderet quod uera esset
missio promissionis. **S**imiliter ihesus christus
fuit fidelis testis regni celestis a deo
patre nobis promissus. per hoc quod illud quod
nostrum fuit. id est carnem detulit illuc.
Hoc est dicere. **G**ra & pax sit uobis a patre
& spiritu sancto. & a filio. **I**deo ihesus posuit
ad ultimum. quia de illo est tractatus
Primogenitus mortuorum. **Q**uasi dicat.
Ipse est testis fidelis. uel ab eo sit uobis

gratia qui est primogenitus mortuorum. non
quia alii plures non genti ante illum
& ideo non est accipiendus per ordinem sed
per dignitatem. id est dignior genti fuit
inter mortuos. quia licet fuissent mor-
tui in peccatis alii in baptismo. tamen primi-
tus peccatum a primo parente habuerunt
sed christus nec ante baptismum nec post
habuit in se aliquod peccatum. ideo dicitur
dignior genti inter mortuos peccato.
Illi sunt mortui peccato. qui nolunt facere
peccatum ut scriptura testatur. mortui
estis peccato. uiuentes autem deo. **N**on pri-
mogenitus mortuorum ideo dicitur. quia mor-
tuus fuit & resurrexerit. alii uero mortui
sed nondum surrexerunt. **E**t princeps
regum terre. id est princeps regentium terra
id est ecclesiam que per similitudinem dicitur
terra. **S**ic enim rusticus spinas a terra e-
uellit primitus. & postea arat. & post se-
minat. sic predicatores primitus ab ec-
clesia extirpant uicia. & post arant
id est asperis uerbis eam castigant. & post
seminant. **Q**uia christus est princeps. id est primum
caput eorum. id est regentium terram. id est ecclesiam
cui multum debemus seruire. quia ipse qui
dilexit nos quamuis eum odio habuis-
semus. & uere dilexit nos. quia lauit
nos a peccatis nostris. id est ex uicis nostris.
ex natura primi parentis naturaliter nati.
in sanguine suo. id est per sanguinem suum
quem fudit in cruce. & ipse uerus

sacerdos qui se ipm in ara crucis pro
 nob fecit regnu mri .i. nos in qb;
 regnat . regnu mri .i. nos qui sum⁹
 alios regentes . in quib; ipse regnat
 fecit sacerdotes in se .i. membra sui ue
 ri sacerdotis . **Q**ui nos fecisset sac
 dotes ostendit . do patri .i. do pat
 suo . **H**e intelligat aliud p dnm . ali
 ud p patre . figuratiue dr hoc . sic
 legitur i uirgilio . bibebant patris
 & auro . i. aureis cyfis . Similiter
 dr do . i. pat ipsi gla . i. impiu . **A**si
 dicat . **Q**uia ipse dilexit & lauit nos
 q ipsi sit gla . i. referatur anobis
 .i. laus . i. impiu . i. potestas in se la
scloz omniu . i. hoc amen . i. ueru
 e . Amen e grecu . & est signu affir
 mationis . **E**cce uenit . i. e . quod
 sic gtuat . **I**deo qa uos dilexte
 debem⁹ eum diligere . & etiã ido qa
 ecce . i. demonstrabit uenit . pun
 stanti habet . i. io ponit p seus pro
 futu . **Q**uom ueniat ostndit . cū
nubib; . i. cū potestate magna . **P**
 nubel intelligit potestas . i. ido dr
 uenire cū nubib; ad iudiciu . qa
 cū nubib; ascendit in celu . sic dicit
 sic ueniet . i. ceta . **V**el uenit cum
 nubib; . i. cum pdicatorib; . **E**t p
 dicatores ad uentu eius annun
 tiantes ido uocant⁹ nubel . quia
 sic nubel tram gpluunt . i. germi

nare eam faciunt . ita pdicatores
 pluunt sup peccatores . i. pdicant eis
 & sic eos fructificare faciunt . et
 sic uenit . erit in sua significatioe
Et uidebit eum omis oculus . **Q**ue
 omis restringat . ad dr . & illi eum
uidebt a quib; min⁹ uidet⁹ . i. illi q
eum pupuger⁹ . i. illi qui eū uerbo
 & ope deturpauer⁹ ut suos . qa qe
 qd boni ut mali attribunt suis
 causa ei . etiam s datur . ipso attes
 tante q ait . **A**m dico uobis qd uni
 ex minimis meis fecistis m fecistis
Videbt eum . i. plangent se . qa fue
 runt sup eū . i. quia calcauer⁹ eū .
omis tbus t⁹e . **N**on dicit qa omis
 q nati s⁹ intra eum calcassent . s; q
 illi qui s⁹ tantu terre . i. qui t⁹ena
 t⁹m captant . plangent se . **Q**uerē
 dum e cur dicit de omi oculo . cū di
 cat in alio loco . tollat⁹ impius ne u
 deat glam di . **Q**uã ita soluendu est .
Quãuis impi uideant eū incarna
 tum . tam non uidebt glam dei
 nisi fideles tantu . **V**t alit . & uide
 bit eum omis ocl⁹ . i. omis ille qui
 uocat⁹ ocl⁹ omis . i. p omis partes cla
 re uidens ea que sunt uidnda . ui
 debit eū . **O**culus eni ille dr . q bonu
 discernendo eligit . i. malu spnit . dno
 attestante q ait . **B**eati ocli q uident
 que uos uidetis . **N**on dicit hoies

ſ; oculi .y n̄ ſolum uideb̄t eum . ſed
plures erunt qui eū pupuger̄t . i .
iudei qui ſuēt uerſi in p̄dicatiōe
pet̄ & pauli .y alioꝝ . **L**egit̄ enī bea-
t̄ petrus qđ uerſi fecit tā milia una
die .y in alia die quinq; milia iude-
oꝝ . **Q**ui illi qui uerſi ſunt plangent
ſe . i . p̄pungent̄ remiſcēdo maloz
que ap̄to intulunt . illi dico manen-
tes in ſup̄ eum . i . fundati ſup̄ eū qui
ē firmū fundamētū . **E**tiā aī . **N**ec
gemina ē gfirmatio ueritatis . qđ ita
erit ſic ipſe dicit . **E**go ſum alfa
& ω . **O**ſtendit q̄ ille ſit q̄ uenit cū
nubib; . ille dñs d̄s qui dicit ego
ſū . a . y ω . i . p̄ncipiū .y finis . **I**dō di-
cit ſe p̄ncipiū & finē . quia omnis
homo debet habē p̄ncipiū boni-
tatis ab illo .y finē in illo q̄ ē .y qui
erit . ut ſup̄ . **P** hoc qđ dicit om-
nipotens . oſtendit equale eē ſe
habē & ante p̄ncipium hui; mū-
di . i . in p̄ſenti .y in fut̄o . **Q**uaſi di-
cat . **E**go ſum om̄p̄e ante mūdi
gſtitutionē . y in & in fut̄o ſine
fine aliquo . **I**dō p̄ alfa habem⁹
p̄ncipiū . & p̄ octomega finē . i . ω .
Nam in alfabeto ḡcoꝝ d̄r alfa p̄n-
cipiū .y ω . eſt in fine . **O**ctomega
litt̄a uocat̄ iſta que ω ap̄d ḡcos
ē .y utunt̄ ea ubi nos utim̄ n̄ro
o . **E**go iohannes . qđ ſic ḡtinuat̄ .

q̄ſi dicat . **T**ant̄ ut dixi dñs miſit
in hanc apocalypſin . & ego iohes
mitto uob; ea que in ſunt reuelata
Vel p̄miſſa ſalute incipit eſ inſio-
nes q̄s uidat̄ oſtēdere . ſic d̄c̄s cap-
tando beniuolentiā eoꝝ . **E**go iohes
frat̄ ueſter ſp̄alis p̄tiēps in tribu-
lacione .y in regno . i . ſuſtinet̄ tribu-
laciones .y regens alios .y regnat̄ a d̄
ut pote uos . **R**egnū h̄c accipitur
y p̄regnante & p̄regnato . **P**reg-
nante . quia illis regnat̄ q̄s regit̄ .
p̄regnato . qđ xp̄c̄ meo regnat̄ et
p̄tencia . i . longanimitate . idē
p̄ſeuerantia . **I**dō hoc addit̄ . qđ ſc̄
multi q̄ patiunt̄ aliqua mala p̄
xp̄o . ſ; diu nequunt ſuſtine . **I**n xp̄o
ihu . i . patiens ſum p̄a ihu . **E**go
enī talis ſui in ſp̄u . i . om̄ia mūda
na poſt poſui . atq; diuina tantū
p̄ſp̄eri . & ubi fuiſ; oſtend̄ cū d̄c̄
in inſula que d̄r pathmos . **I**nſu-
la uocat̄ t̄ra que undiq; c̄cūdat̄
maris fluctib; ut aliquib; aquis .
Pathmos int̄pretat̄ fretū . **Q**d ē
dicē . **F**ui int̄ p̄turbationes hui;
ſc̄li . que dicunt̄ fretū ebullitiū .
fretum t̄ uocat̄ mare . quando
multū a uento ḡmouet̄ . **Q**ſi di-
cat . **E**go p̄ſeuerans fui int̄ man-
danas p̄turbationes . c̄cūdat̄
ab eis undiq; . yp̄t uerbum dei

et testimonium ihu xpi. huius in spiritu hoc
 repetit. ut addat indica die. id est
 eius in obscuritate. s; in die. i. in cla-
 ritate. et non qualibet die. s; in dica
 die. i. perfecte perspicuus in die eu-
 gelia. qd a do ipa sunt facta uetus testa-
 mentu declarantia. hoc e existens
 in solidatione eu-gelij. audiui uocem
magna. et uere magna. qa a do hec
 audire n est tribuendu aurib; corporeis
 s; aurib; cordis. hoc est dice. Intima-
 tum in fuit ab anglo in corde meo
 hoc qd sequitur. Et uocem qm audiui.
 s; illa uox fuit post me. i. retro. i.
 n statim sui agyllus qd excogitauit.
 sic ille qui audit uocem aliquam p se.
 n statim uertit caput donec intelli-
 gat qd dicat. Vel p me. qa tantu
 cogitaba de altiorib; . i. post poneba
 q uidebant in leuora. donec uox
 dia ut reuerter ad ea. que oliuoi
 dedam. io qa erant hominib; habi-
 lora. qa erant hoib; intelligibilia.
Vel post me. i. ppter illam anglicam
 uocem. i. intimationem intellexi ue-
 terem legem que erat p me. i. qua
 pus ignoraaba. Vocem qm audiui
tanqm tube. Flatus tube leniter
 imitat. s; acer remittit. imitauit
 acuit milites ad bellu. Similiter
 pdicatores lenit in se suscipiunt et
 haetationes. et postea maxima uo-

ce emittunt illas ut acuant audito-
 res ad bene opandu p illas. et ido di-
tanqm uox tube dicentis. Quod ui-
des. i. qd intelligis scribe in libro.
 i. in corde tuo. i. ope imple anteqm
 alijs pdices. sic dicit. ecce pmu tra-
 bem de oculo tuo. Scribe dico.
 postea mitte septem ecclyis. nomina
 quaru subsecunt in libro. sigone
 quaz in antea replemus. Et con-
uersus sum ut uidem. P hoc qd dic
 gussus sum. inuuit nob qd si mag-
 nu audierit aliqs de do. n statim
 saliat ut illd ope compleat. nisi
 pmitat illd se posse bene imple
 cognoscat. sic multi faciunt qui
 efficiunt monachi. postea peni-
 tet eos. amittunt retributione q
 mereri putauunt. Et ido dicit
gussus sum. i. post qm me cognoui
 bene posse pati picla hui mundi
 gussus su ut uidem q loquebatur
uocem
mecu. i. ut perfecte agnoscerm angli-
 cam imitationem. i. qd mecu cogita-
 bam anglo intinante. i. in reue-
 lante. et ido gussus uidi. can-
delabra aurea. i. cognoui pdicato-
 res sce eccle candelab; aureis eqp-
 perandos. Sic candelabra sustinet
 lucem. n lucent p se. ita pdicatores
 sustinet xpm. n lucent p se. s; p
 illu. Ad dicit aurea. ad hoc p tunc

quod sunt excocti per tribulationes quas patiuntur. ut aurum coctum clarum est in cocto. **S**eptem diebus propter hoc quod sunt repleti. vii. donis spiritus sancti. **Et in medio eorum simile** filio hominis non uerum filium. sed representantem eum. ut simile. id est non habentem mortalem carnem uti habuit. sed similis illi qui fuerat mortalis. filium hominis dico uestitum podere. id est ornatum talari ueste. **P**os enim graece. latine dicitur pes. et inde poderis. id est uestis usque ad pedes. **P**oderem quoniam ponit sine colore. intelligunt illi boni patres qui fuerunt ab adam usque ad noe. qui nullum preceptum a deo neque ab aliquo alio habuerunt. et tamen illud bonum quod pro se facere potuerunt libenter faciebant. id est nullus aliter fecit quod uollet se fieri. et illi uocantur talaris uestis et uestiunt christum. quia usque ad consummationem uitae quod boni facere poterant libenter fecerunt. quia talaris uestis dicitur extremitas uestis. **P**uestes christi intelligunt sancti. quia sicut uestis quoniam uis ornatur hominem. tamen uilius est homine. ita sancti licet ornent christum. non tamen ei comparabiles sunt. **Vel** per podem intelligimus perfectissimos quibus nihil deest ad proficiendum. sicut uestis quae fit usque ad talos nihil deest. sed est perfecta. id est non est curta. **Et uidi illum precinctum zona**. id est ecclesia quae est aurea. id est

bene purgata. ad mamillas. id est per geminas uirtutes. ut per duo. id est dilectionem dei et proximi. **Vel** per mamillas possumus intelligere duo testamenta uni corpori adhaerentia. id est. **Zona** enim mamillis supposita non potest attingere corpus nisi per mamillas quae sunt in corpore. **S**imiliter fidelis aliquis non potest iungi christo nisi per geminas uirtutes ut duo testamenta. **Id** dicitur esse in medio candela eorum. hoc ideo quia ipse met dicit. **Ubi** duo ut tres congregati fuerint in nomine meo. in medio eorum sumus. **Hoc** etiam quod dicitur precinctum zona. mamillas se uicisse filium hominis. innuit nobis nos debere percingere non solum corporales renes. sed etiam pectoris cogitationes. **Dicit** enim scriptura. **Quid** uidit mulierem ad concupiscendum eam. iam mechatur eam in corde suo. **Capit** autem eius quod sic conuolat. quasi dicitur. **Taliter** uidi eum precinctum. sed caput eius. capilli. id est illi qui ornant caput eius. id est electi qui sunt in umbra eius qui non credit se posse uiuere uel escere absque eo. **Sicut** enim capilli non crescunt absque capite. ita sancti nequeunt aliquid boni facere absque christo eorum capite. **Illi** tales capilli et caput eorum sunt albi tanquam lana. et tanquam ma. **Per** lamam albam intelligunt sancti misericorditer ut laurentii et dyonisi. quorum martirium est uestis eorum ut etiam aliorum.

& alij fideles audito eorum martyrio
 libentius patiuntur penas pro christo. &
 sic uestiuntur. id est confortantur ne frigus
 id est aliquis persecutor iniquus possit
 eos nocere. & sic candidi sicut nix. **N**ix
 conficitur ex aqua & frigore. ita sancti
 predicatores efficiuntur candidi sicut
 nix ex aquis. id est ex mundanis motu-
 tionibus; quae mouentur in eos sicut aqua. &
 mouentur a uento & frigore. id est a mundi
 huius tribulatione. quae omnia libenter pa-
 tiuntur pro christo in ueniam & eius remuneratione.
Hoc quod posuit duas similitudines. id est
 lanae & nix. non caret ratione. **I**deo
 hoc dicit. quia nullus potest esse ut la-
 na aut ut nix candidus. si caret ge-
 minis uirtutibus; dilectione dei & proximi
 ac uenatione noui & uetus testamenti.
Et pedes eius pro quibus ipse graditur. id est illi
 qui in fine huius mundi predicabunt.
 ut helyas & enoch. erant similes au-
 ricalco. **A**uricalcus fit ex diuersis genu-
 bus. id est ex metallo & cupro. Cupro enim
 & metallum sunt nigri multum. & rubigi-
 ne plena prius quam in fornace excoqua-
 tur. sed postquam purgantur efficiuntur
 auricalcus. id est clara & lucida. & signent
 fideles prius nigri & rubigine plenos
 quando in peccatis & ignorantibus. sed post
 ea clari facti per penitentiam. & a peccatis
 suis purgati. quia patiuntur penam pro
 nomine christi. **E**t oculi eius sicut flamma ig-

nis. id est sancti eius qui sunt oculi eius. & qui
 sicut ignis quantum ad se. quia tribulatione
 excoquuntur. flamma quantum ad alios.
 quos inflamant. **E**t uox eius tanquam
 aquarum multarum. id est tanquam uox mul-
 torum prelatorum. **N**otandum est cum scriptum
 dicit. uox unius tubae. cur in dicit
 uocem aquarum multarum. **H**oc ideo dicit
 quia nomen domini primitus fuit in una
 particula iudeis. sed postea fuit mag-
 num sanctum in israel. sicut legitur. nomen domini
 dicitur in israel magnum nomen eius. **U**t uox
 aquarum multarum. id est donorum multorum ca-
 ritatis. **S**icut enim aqua molliat & ablu-
 it quod durum est. & quod sordidum est.
 ita dona caritatis molliunt corda
 durissima peccatorum. & mundant a
 sordibus. id est a peccatis. in quorum cordibus;
 caritas dei effunditur. sicut dicitur. **C**aritas
 dei diffusa est in cordibus nostris. **E**t
 septem stelle erant in dextera eius. id est di-
 uersi sancti ut stelle. quia una sicut clarior
 est quam alia. ita unus sanctus sciens alio. &
 tamen omnis in dextera eius. id est in gloria eius
 quia inquit. in domo patris mei mansi-
 ones multae sunt. **E**t de ore eius ex-
 ibat gladius ex utraque parte acutus.
 signentur predicatione apostolorum. ut etiam
 acuta scientiam. & obseruantiam
 utrorumque testamentorum. quae procedebant de
 ore eius. sicut ipse dicit apostolis. **V**os
 non estis loquentes. sed spiritus patris uestri qui

loquitur in uobis. Acutum dicit. quia aspice
redarguunt predicatores. quia ita eis est
aspicium quasi gladio secarentur. Et facies eius
et illi qui sunt facies eius et filii eius
qui eum imitantur in suis passionibus.
Ille enim filii dicitur patris similis. qui eum in
pluribus imitat. Illa talis facies luce
ut sol qui est in uirtute sua. hoc est qui
clarus et fixus lucet. hoc est in meridie.
Ut in uirtute referamur ad christum. qui luce
in celis in uirtute sua. id est in diuinitate sua.
id est propria. id est nulli mortali attribuenda.
Quamuis enim in hoc mundo hominibus
per miracula claruit. non tamen quia mortalis
erat in regno suo clarus extitit.
Et cum uidisset eum cecidi ad pedes eius et
mortuus. hoc est dicit. In mente confidendo
eum ad deo potentem et clarum et suos fi-
deles ut diximus. in uirtute anglica
cecidi ad pedes eius. id est quanto altius cepi eum
aspicere. tanto uilior et humilior
cepi me alijs exhibere. quod notat per
ca sum ad pedes eius. Qui enim ad pedes
domini se picit. humile et subiectum se il-
li ostendit. Cecidi dico tanquam mortuus.
id est non reuera mortuus sed quasi mortuus.
id est omnia mundana proponens. sic ille
qui est mortuus. hoc est mortuus sui pec-
catis. ut quia ita erat quasi mortuus af-
flugendo carnem meam. ieiunijs. uigi-
lijs. orationibus. Et posuit dextram
sua supra me. id est suos predicatores super

me. id est in uirtute superiori. id est in uirtute mea hoc
est in memoria cepi habere sanctorum predicati-
onem ne patiendo deficerem. Posuit
supra me dextram suam sic dicens. Noli
timere. noli deficere. quia ego sum primus
et nouissimus. et fui mortuus. Primum
passus fui pro hoc quod tu patris. primum
et nouissimus in remuneratione. ut primum
ut scriptum est ex posuimus. Et habeo cla-
ues mortis. id est diaboli et inferni. id est regni
eius. per quod notat quod nichil habet potes-
tatis pro se. nisi sit datum est desuper. sic
christus dicit. Non habes in me potesta-
tem nisi desuper datum tibi fuisse. Scri-
be ergo que uidisti. Quasi dicit. Ergo
quia tante potestatis sum. que uidisti se-
be. id est exerce ope et alijs ostende quod ui-
di. id est que tibi sunt notificata reuelatione
angelica. et alijs obscura. Et ea que scri-
be. id est que sunt aliquantum declarata per passi-
onem et resurrectionem meam. et que oportet
fieri post hec. id est et ea que sunt necessaria
in futuro fieri. id est ad iudicium. Ostende
quod futurum est non scientibus. scilicet hoc quod
dicitur iustis. uenture benedicti. id est ma-
lis uero. ite maledicti iugnet. id est. Et hoc
scribe. sacramentum. id est signationem. septem
stellarum. quod sacramentum. id est signatio est
quod sequitur. Sacramentum est dictum quando
unum dicitur et aliud signatur ut intelli-
gitur ut in candelabris. Per hoc quod enu-
cleat nobis duo sigilla. id est significationem

stellaz & candelabroz. inuit nob qd de
 benus insudare ad iquirndu sigilla
 alioz. sic si aliqs qtuor aut plures in
 ueniret nūnos in aliq̄ domo. q̄muis
 n̄ essent plures. tam̄ inuestigaret to
 tā domū grā inueniendi. sic y nos
 debem̄ facere. p̄ duo hic reuelata de
 benus inquir̄ alia. **Q**d angli dicunt̄
 ecclē. intransiue accipiendū ē. hoc ē
 ip̄a ecclā dī angls. quando unū fidelis
 annuntiat alij qd sit patiendū pro
 noīe xp̄i. & etiā uocat̄ candelabrum.
 qm̄ bene excocta t̄bulatiōe p̄secutorū
 sup se portat lum̄ celoz. **E**t angelo
 ephesi ecclē scribe. i. ip̄i ecclē ut ep̄o ei.
Dixi sup̄ omnib̄ cōmunit̄ sēbe. nē sin
 gularit̄ epheso. Ephesus interpretat̄ cō
 silū siue uoluntas. & illis mittit hec
 p̄cepta. **I**lli q̄dem ephesij dicunt̄. qui
 accepto ḡsilio boni uoluntate p̄ficiunt̄
 qd̄ cum ḡsilio ad inueniunt. y iō p̄mit̄
 mittit eis hec p̄cepta. q̄a ḡsilio oā facta.
Hec dicit q̄ habet. y ē ut sup̄. **S**; q̄rendū
 cū sup̄ dicit̄ filū hominis stantē
 q̄re hic dicat ambulatē. qd̄ ita soluit̄.
P hoc qd̄ dicit cū stantē. fiḡat illos q̄
 iā in et̄na beatitudine s̄t. qui n̄ poss̄t
 ad mal̄ p̄mouī. **P** ambulat illos qui
 ad mal̄ p̄mouent̄. i. de uirtute iur
 tute. **S** cio opa tua. y ē. opa quantū
 ad hoc qd̄ carnē macerant. elemosi
 nas paup̄ib; erogant. & laborem qm̄

tum ad t̄bulationes s̄ a p̄secutorib; il
 latis. y patientia. intelligim̄ longani
 mitatē. i. p̄seuantiā. **Q**o dicit̄ & n̄ po
 tuisti sustinē malos. sic ē intelligendū
 q̄si dicat. unpotentē te ostendis ḡsen
 tire eoz factis. y sic placē eis. **S**i enim
 dicta ut facta eoz laudares. multū
 eos sustinēs. i. eleuares. s; hoc facē nō
 uis. p̄ceptum ap̄licum h̄ns in m̄te q̄
 ait. **S**i hominib; placem. x̄ seruus n̄
 esse. **E**t temptasti eos. i. intellexisti eos
 n̄ esse ap̄tos. ut tēptasti. i. temptasti
 q̄a dictis ut factis eoz ḡcedē noluiti.
 y inuenisti eos m̄daces. q̄si tēpsisti
 & tēptando. i. facta eoz iuestigando
 inuenisti eos m̄daces. & patientia
 habes ut sup̄. & sustinuisti eos. id ē
 dolores ab eis t̄ illatos p̄t̄ nom̄ meū
 & n̄ defecisti. i. in desinent̄ t̄bulones
 sustinuisti. **S**ed habeo aliq̄ aduer
 sū te. q̄si dicat. **I**n hoc qd̄ dixi es lau
 dand̄. s; in hoc qd̄ seq̄tur es uitupad̄.
 & hoc ē qd̄ dicit. habeo aliq̄ ad uisū
 te. i. tale fecisti p̄t̄ qd̄ sū t̄ ḡtrarius
Non ē mirandū si anglin̄ ephesi ecclē
 laudat & uitupat. idō enī hoc fac̄
 q̄a angls est ecclā ut dixim̄. y ecclā
 s̄t multi fideles a bono p̄posito nū
 qm̄ discedentes. plures ū multociēs
 cadentes. s; p̄ penitentiā illuc q̄ cor
 ruunt redeuntel. y iō in ecclā sunt
 existētes. **Q**ua p̄t̄ hic bonos. i. nō

deficientes laudat. ⁊ malos .i. illos qui
deficiunt a suo bono pposito uti patet
& etiā minat nisi agant penitentiā
Qd dicit ad usum te. n̄ est refendū
ad illū fidelē .s; ad illū in eadē tam
ecclā ⁊ morantē . & sic ostendit unione
ecclē scilicet qui in ea sūt fideles ⁊ peccōres.
Quā cito enī aliq̄s peccat. n̄ est abiciēd⁹
ab ecclā si uult redire p penitentiā
ad bona. & illi sic loquitur. habeo aliqd
ad usū te. Ostendit causā q̄a caritatē
tuā .i. t̄ necessariā . ⁊ p̄mā fidem tuā
qm̄ p̄us habuisti. ut p̄mā .i. qm̄ q̄sq;
fidelis p̄mit⁹ debet habē ap̄to attes
tante. si tradidō corpus meū . ⁊ cetā
quia illā reliquisti. sum gtrari⁹ tibi
Itaq; q̄a sum gtrarius t̄. age penitē
tiam. ⁊ fac p̄ma opa .i. recollige ca
ritatē & uide unde excidīs .i. a me.
q̄ sum caritas. qm̄ postponendo de
cidisti. Igit̄ age penitentiā . sin aut̄.
dico qd̄ agas penitentiā. sed si n̄ uis
hoc facē. uenio tibi .i. ad iudicium
tui. & mouebo candelabrū tuum
qd̄ dicit̄ eē tuū de loco suo. Querē
dum ē cur dicat se mouē candela
brū. cum q̄cqd̄ gstitutū est ab eo.
semp p̄maneat īmobile. **Q**d ita sol
uitur. **I**dem ē qd̄ illd̄. cadent a la
tere tuo mille. n̄ dicit qd̄ nūquā
cadant a dext̄a sua ut a latē suo.
postqm̄ ibi fiunt collocata .s; quā

tum ad illud qd̄ dicit. cadē & mouere
candelabrū. qui putant se eē in latē ut
in dext̄a sua .i. p̄t̄ m̄ta sua. q̄ attribuit
s̄ non dō qd̄ boni faciunt. & idō dicit
mouebo candelabrū tuū .i. te. a loco suo.
.i. illa dignitate in qua tu stulta repu
tatiōe putas te p̄manē. **C**redis enī me
uerā lucē uite splendētē. qd̄ falsū est
nisi agas penitentiā. **I**dō t̄ uasor. quia
caritatē post posuisti. **H**oc ē dicē. **C**ari
tatem n̄ habes. s; hoc habes qd̄ bonū ē
quia odisti facta nycolattay. q̄ ⁊ ego odi.
Nicolaus fuit unus ex septē diaconib;
qui h̄nt pulcherrimā uxore. imperio
atq; phibitione beati pet̄ dimisit eā dīs
qd̄ tam quicūq; uellet eā habē absq;
peccō licēt. & etiam duxit eā ad lu
panar. **Q**uo petrus audito. expulit
eum a diaconoz ⁊ sorcio. **N**ue uat̄ cep̄
ip̄lo p̄dicare fornicōnem sine aliq;
peccō quilibet posse p̄ficē. **C**ui disci
pulus fuit monachus quē porci
postea comederūt. quia p̄t̄ nycolaus
int̄preti⁹ stultus ip̄s. in d̄m̄ nyco
latte .i. sectam ei⁹ sectantes. **Q**ui
habet aures. **P** hoc qd̄ dicit q̄ habe
aures. inuit nob̄ qd̄ simus int̄na.
q̄a hoc opus ē multū sigillatū. n̄ d̄
dicit. n̄ tantū qd̄ sup̄ d̄ari ē audi
endū s; etiā qd̄ seq̄r. **H**oc est dicere.
Qui habet auditū int̄iorē .i. intel
lectum n̄tis. .i. ille q̄ qd̄ audit ubo

et ope implet. audiatur qd spc. i. qd pat et
 filius et spc scs dicat eccles. **P** spm hic
 accipit tntas. **V**incenti. i. n̄ semel uic
 tori s; assidue uincenti usq; in fine da
 bo ei edē de ligno uite. i. de me ipō q̄
 sum gparabilis ligno. Sic enim lignū
 inferi ob umbrat et i summitate pas
 cit. sic ego defendo homines inferi. i.
 in hoc mundo. et infumitate. i. in para
 dyso. i. in orto di mei. tntatue ē dictum.
 i. mei q̄ sum ds. **P**aradyso interpreti cēt
 p simile. Sic enim in orto fē delectabi
 liora et odore suauissimū hōib fēntia
 ita in paradyso fē multo delectabilio
 ra et dulciora. **E**t anglo ecclē smirne
scribe. **S**mirna interpreti canticū eorū.
Ido dicit canticū eorū. q̄a om̄s unū can
 ticū cantant. et idō eorū. i. om̄ib; gmu
 ne. q̄a qd unus cantat oib est habile
 ita guentunt ōs in una bona uolūta
 te. et idō eis mandat. **S**cio tbulonē
tuā et patientiā tuā. quia pauper es
quantū ad illos. s; diues es q̄ntū ad me
et uituparis quia uideris paup ab his
q̄ se dicunt iudos. i. gfitentes. et nō fē.
s; fē synagoga. i. congregatio sathane. i.
diaboli. **E**t licet te uitupent. et mala
 multa t faciant. tam nō timeas illa
q̄ patis et que passurus es. **E**t uē es pas
 surus. q̄a ecce. i. in apto diabolus mis
surus ē in carcēm ex uob. i. n̄ om̄s s;
 q̄sdā. **H**oc iō dicit. ne ex toto eō tēra

P carcēm possum intelligē ut carcēm
 realem. ut hui mundi iocunditātū
 amissionē. **D**iabolus mittet uos i car
 cerē ut temptemini. i. ut a dō si pse
 ueratis in tbulonib; coronemini. si
 pbi eē pbamini. qm̄ tbulonē patie
 mini dieb; decē. **P** decē dies intelli
 gunt decē pcepta legis. q̄ in hac uita
 ab om̄ib; hominib; fē obseruanda. et
 idō dicit decē dieb; . i. p totā hanc mū
 danā uitā habebitis tbulonē in qua
 fē obseruanda decē pcepta. **U**t alit.
 decē diuidunt in .vii. et tā. **P**. vii. pos
 sum intelligē septē dies. in q̄b hec
 uita uolūt. p tā. diaboli tēntē. i.
 auariciā. gcupiscentiā gule. uanā
 glām. quib; pcutit ipē q̄scūq; potest.
 in his .vii. dieb; . **H**is tē; adā ciet de
 paradyso. et his etiā tē; temptauit
 dūm ihm ut in euglō legi. et idō dixit
 decē dieb;. **E**sto fidelis. **Q**si dicat
Talem tbulonē. i. tam longā q̄ lice
 longa uideat. tam est burs. uos ha
 betis in q̄ tbulonē. in pando dico
 unicuiq; existit hoc pceptū. esto
 fidelis usq; ad mortē. i. usq; ad aīē
 et corpis separationē. q̄a in habebis
 hanc mercedē. qd dabo t coronā.
.i. me ipm coronā. et n̄ mortis s; uite
.i. ppetuo honore te honorificabo
Qd infirma nullū uitupat. idō
 fac quia illi q̄ fē canticū in q̄ntū

sunt canticū nō faciunt nisi bonum
Qui uiuēt non ledetur a morte scda. n̄
dicit qui uiuēt semel. s; qui uiuēt. i. q̄
uincendo uicta p̄sciauit. n̄ ledet̄ a
a morte scda. i. ab illa morte q̄ dabit̄
impis ad iudiciū. Primit̄ enī mo
ritur aliq̄s in hoc mundo. y tē scda
ria ut scda morte idō dicit. q̄a pri
mitus mortē peccis. & scdario q̄ndo
migrat ab hoc mundo. **E**t p̄ga
mi exle scribe. P̄gam̄ d̄r ut imp̄r
diuidens cœnua. Illi d̄nr diuidens
cœnua. qui cœnib; suis. i. itatib; sui
y p̄dicationib; bonis diuidit. i. repel
lunt a se malos cœnua. i. hereticorū
sentētiās. q̄ cornib; suis. i. malis
sententijs suis repellunt fideles y
p̄cutiunt. Mali dicunt̄ bonos a se
repellendo. sicut boni malos a se dis
iungēdo. **U**t ideo sc̄i dicunt̄ cœnua
ēē p̄ simile. Sic enim de carne exe
unt. licet sint dura. y in carne tam̄
manent q̄muis sit mollis. ita sc̄i
f̄t̄ duri ut cœnua. q̄muis adhuc
in carne maneāt que satis ē molli
Merito post canticū posuit diuidēs
cœnua. quia p̄us op̄eret cantare.
y postea p̄ cantica cœnua diuidē
Hec dicit qui habet rūpheā. i. gla
dium acutū utraq; . ut sup̄i expo
ne. P̄ rūpheam accipe p̄dicationē
ap̄lox. corroboratā auctoritate

duorū testam̄torū. **S**cio ubi habitas. i.
in bonis. **I**n bonis enim habitat di
uisio cornuorū. ut expositū est. y scio
ubi sedes ē sathane. i. in malis. y scio
q̄a tenes o p̄game nom̄ meū. i. assī
due te exhibes seruū nominis mei.
Ille uidi tenere nom̄ d̄ni. qui ope os
tendit qd̄ eius seruus sit. ut nomen
ih̄u. i. saluatoris. **E**t n̄ negasti fidē
meā. i. trinitatē. & in dieb; illis n̄ ne
gasti fidē meam. i. filiū meū. in quib;
fuit incia. i. apparuit antipas. i. xp̄e
stans cont̄ iniq̄s. anti. i. cont̄. phas.
. i. phans. antiphas dico meus fidelis
testis. i. faciens uos eē testes meus.
. i. me testificari. ut testis fidelis p̄
misse beatitudinis. p̄ hoc qd̄ carnē
nr̄am illuc detulit. **Q**ui occis ē ap̄d
uos. n̄ a uob; s; uobiscū y morantib;. i.
ab illis. ubi. i. in quib; habitat diabolus
In hoc qd̄ dixi te laudo. s; in hoc qd̄ ser
te ut cupo. y hoc est qd̄ dicit. **S**ed ha
beo pauca ad iussum te. Pauca idō dic
quia in malis om̄ib; erat bonus. s; q̄a nō
rephendebat peccantes in hoc solum
erat malus. **A**d iussum te sū. subd̄ causā.
qm̄ illic ubi tu moraris habes tecū
docētes doctrinā balaā. q̄ docebat n̄ b̄n.
Hic tangit hystoriā. Balac fuit rex q̄
dam. q̄ filius isrl̄ ab egypto fugient
bus. y om̄s dō optulante sup̄antib;
hoc timore p̄cussus rogauit balaam

ppham pmittens ei plurima dona ut
 maledicet illis ut maledictione eius
 amittent di benedictione. sic poss;
 eos supare amissa di benedictione. **Q**d
 audiens balaam munib; impulsus osti
 tuit. vii. aras in quib; uoluit sacrificare
 ubi sacrificando eis maledicet. s; ab an
 gelo ei e nuntiati ne qs eis maledicet
 qua causa altaria destruxit. **I**tem rex
 pmissit plura porib; dona. **I**tem rex
 edificauit altaria. s; phibitū est tūm
 uoce anglica. i sic trib; uicib; ab anglo
 monte dimisit. & regi qd nulloin potat
 maledice anglo phibente mandauit.
Qd audiens balaac rogauit eū ut salte
 uenire ad eū & daret s; osiliū quom
 poss; eis face scandalū aliqd. p q amitt
 terent di auxiliū. **T**ō balaam strauit
 asinā suā. & cito ad regē tendenti. ob
 iuit fuit angls. & asine apparuit pmit.
Tē asella tme facta n̄ ausa tendē ultra.
 & enī stimulo assidue pculsa affat suū
 sessore phec ūba. quid me cedis o sessor.
Tē balaam stupefact' uidit anglm.
Cui dixit angls. Caue ne maledicas
 pto isrlitico. s; uade ad regē & audi
 quid t̄ dicat. **T**ē balaam p̄erit ad
 regem & dedit osiliū qd moabitides
 scilicet illius regionis mulieres pul
 cherrimā uidentib; illis facēt sacfi
 care ydolis. ut accensi amore earū
 comedēt de ydolo tito grā eay. i sic

pdent dñi benedictione. qd totū fac
 tum ē. **U**nde moyses irat' fecit sus
 pendi om̄s duces eoz. i idō dicit te
 nentes doctrinā balaā. qui docebat
 balaac mittere scandalū sup os filios
 isrl. hoc sel edē de ydolo tito. **N**on
 enim forma. inde ydolu formula. un
 ydolo tito. i. ydoloꝝ sacficiū. **E**t for
 nicari. **E**t sicut habes eos qui imitant
 doctrinam balaam. habes e illos quia
 n̄ reprehendis eos. i. osentis eis q̄ tenet
 doctrinā nycolattarū. qui similes da
 bant licētiā fornicandi. **Q**ua p̄p̄
 penitētiā age similiter. i. q̄ n̄ rep̄
 hendis balanitas & nycolattas. fac
 in simile penitētiā. quia pares sūt
 in errore. **B**alaam in p̄p̄t' uari' p̄p̄s
Balaac uidens. quia sic. i. osilio illi
 illis & decept' pplm isrlitico. **D**ico
 ut agas penitētiā. s; n̄ hoc est quod
 dicē. **S**i q̄min'. i. si inu' uis face. quo
 i. quā t̄ dico. **u**eniam t̄. i. ad detri
 mentū tuu cito & pugnabo cū illis.
 n̄ dicit ostra illos. s; cū illis. **H**oc ē
 dicē. **S**i nō uis eos reprehendē. & ad
 melius semp. p̄mouē. ponā aliū
 in loco qui pugnabit cū illis. i. q̄
 redarguet eos ad eoz utilitatē. quia
 gūtent' p̄ p̄dicationē. **G**ladiū oris
 sui dicit p̄dicationē fidelū. que ē
 oris sui. i. ab ipso p̄cedens. sicut ip̄e
 ait. **V**os n̄ estis q̄ loquimini. & cetā

Vincenti dabo manna absconditum.
Manna dicitur a manhu. quod interpretatur quod est
hoc. Quando filij erant in deserto et dedit
illis panem egentibus; dedit manna. et pre-
cepit illis ut quod unusquisque ante domum
sua reparet summo mane indubitanter
comedere. Quo sic dixi in uento. cum
summo admiratione aspicientes dicebant
inter se lingua sua manhu. quod interpretatur
quod hoc est. et ideo dicit. uincenti dabo ma-
na. id est. celeste regnum in quo replebuntur per-
petua saturitate que in eo potest permanere.
manna dico absconditum. quod regnum
in hac uita de gentibus; ualde est
absconditum. Vel manna. id est. filium meum
uero reficientem. filium absconditum. id est. di-
tatem in carne latentem. **Et dabo illi**
calculum candidum. hoc est euangelium faciens
eos candidos. quod dicitur calculum psum-
le. Sic enim antiqui per albos calculos
bonos dies separabant a malis ut psum-
dicit. hec matrine die numquam melio-
re lapillo. ita euangelica dicta diuidit
bonos a malis. **in quo calculum est scriptum**
nomen nouum. id est. celeste regnum. quod
nemo scit nisi qui accipit. Quamuis
enim fideles in hac uita sciunt per hoc
quod alijs predicant. non tamen ita perfecte sci-
unt eius dulcedinem sicut ille qui accipit
id est. sic ille qui uidet et sentit. **Et an-**
gelo ecclesie thiatire scribe. Thiatira
interpretatur illuminata. Per thiatira enim

intelliguntur fideles qui prius per filium
et canticum et diuisionem cornuum sunt spiritu sancto
illuminati. **Nec dicit filius dei.** id est. deus
et homo. quod nomen fuit nouum ante incar-
nationem et in auditu. quod nemo scit. id est.
plenarie intelligit nisi qui accipit. id est. non
ille qui credit eum incarnatum. **Ut calculum**
possim intelligere ihesum christum. qui
fuit calculus. id est. uulsius inter iudeos.
et ab eis calcatus. in quo est scriptum nomen
nouum. **Idem** hic apud descriptionem po-
nit filius dei licet in alijs hoc non posuit
set. ut simul intelligamus ipsum alia pre-
cepta dedisse. **Qui habet oculos tanquam**
flamma ignis. id est. per oculos intelligimus
predicatores alios predicatione inflammas
et qui sunt ignis. id est. se ipsos amaris pur-
gantes. aliud ut superius. **Noua opera**
tua. caritatem et fide. Sciendum est cur
proponat opera caritati. et caritatem fidei
cum nullus nisi precedente fide et caritate
sequente possit digne operari. **Idem** dictum
est ideo pro posteritatu est. quia per bona opera
exhibet caritas in unoquoque. et per caritatem
fidelis. per quod notat aliqua dignitas. quia
fidelis sine operibus; mortua est. **Per ministrum**
intelligimus ministracionem elemosinarum.
Ille minister est dei. qui bona sua pau-
peribus distribuit. **Per hoc quod dicitur noua**
sima opera plura prioribus; intelligitur per
seruancia bonorum operum. id est. promotio de-
uitate in uirtute usque in finem. **Sed habeo**

aduersum te .v.c. Quasi dicat. In hoc
 qd dicitur et laudand. s; in hoc qd se
 quitur et uitupandus. quia punitur
 id est n̄ reprehendit mulierē ieraza
 bel que se dicit ppheten. id ē pro
 phetissam. .v.c. **I**ezabel fuit uxor
 achab. que quoscumq; poterat a
 uia dī deuocabat. .v. ad sacrifican
 dum ydolis spellebat. & habebat
 quinquaginta sacerdotes qui dō suo
 sacrificabant. int̄ quos uenit hely
 as. & coram rege fecerunt conditio
 nem tale ea absente. qd si d̄s eorū
 posset incendere struem lignorū sup
 quā sacrificabant absq; ignis impo
 sitione. interficeretur helyas ab il
 lis. **S**i uero esset impotens hoc facere.
 & d̄s helye hoc posset facere. interfice
 rentur om̄s ab illo. Hac condicione
 facta cōposita lignorū strue. absq;
 aliquo igne. cepit inuocare
 baal cui sacrificabant ut accēderet
 struē. Quib; inuocantib; a mane
 usq; ad meridiē & nichil pficien
 tib;: dixit helyas deridendo. Cla
 mate altius: quia forsitan dor
 munt. aut induisorū abiit. **T**ūc
 sacerdotes postq̄m uiderūt qd ni

chil pficerent: p̄cepunt helye ut
 dīm suū inuocaret. **T**ūc ille accepit
 aq̄m abundantissime. & p̄iecit
 sup struem. & sub̄t fecit cauinā
 ubi posset confluere. **Q**uā idō fecit.
 ne ipsi possent dicere ignem eū fur
 tum subposuisse. **Q**uo facto nom̄
 dī sui cepit inuocare: & statū ig
 nis ligna & aq̄m partē cōsump
 sit. **T**ūc accipiens helyas om̄s sa
 cerdotes dixit eos ad aq̄m quan
 dam: & accepta capitali sententiā
 p̄cepit eos in aq̄m p̄ici. Quib; au
 ditis iezabel irata uehementer iu
 rauit ita dicens. **V**iuat d̄s meus.
 quia aufertur anima helye uelut
 uni ex sacerdotib; meis. **Q**uā audi
 ens helyas multū timuit: sed
 fugiendo in ynas ei euasit. **I**eraza
 bel interpretat̄ sterquiliniū. uel
 fluens sanguis. p̄quā intelligunt̄
 sordēs uitiorū in se continentes. et
 in se fetentes. & quicquid tangunt
 fetidū admodū sterquiliniū fa
 cientēs. **F**luens sanguis uocatur
 menstrua. id ē sanguis putrid̄.
 p̄fluens a mulierib;: q̄ sanguis
 uelut in se ē putrid̄. & quicquid

fluendo tangit fetidū reddit. Ita
ūba peccōz sunt in se fetida. y q̄s
cumq; plata tangit. id est qui eis
ōsentunt. illos reddt fetidos. **Q**ua
p̄t hic in hoc utupat tyāriā id ē
illuminatā iūtib; quia n̄ uult
rephēdē iezabel. id ē peccatores
illā imitantes. Qd bene deberent
face: dicit enim sc̄ptā. **S**i n̄ annū
tians iniquo iūquitatē suā. san
guinē ei de manu tua requiram.
Et ego mittā eam i lectum. id ē in
infernū in quo s̄ lectus p̄parat.
uel in lectū. id ē in obdormitionē.
id ē in ablationē bonoz. unde pei
crutiet. **E**t qui mechabant̄ cū
illa. id ē qui aliquñ eam imitabat.
q̄muis n̄ assidue. tam̄ erunt p̄t
mortē in maxima t̄bulatiōe. **S**;
illi q̄ sunt filij ei. id ē assidue eā
imitantes iūficiā in hac uita.
y hoc i mortē. id ē non ad hoc ut
dem eis uitā post mortē. s; p̄pe
tuā mortē: & sic plus t̄ret filios
illos q̄ assidue peccāt. q̄m alios q̄
aliquñ peccant. **P** hoc qd̄ diē scru
tans corda & renes. debem⁹ no
tare qd̄ scrutat̄ extiora y intiora.

Uobis autē. qd̄ sic ḡtinuat̄ quasi di
cat. **O**m̄ib; dabo sc̄dm̄ opa eoz. s;
uobis qui n̄ uultis peccantes rep̄
hendē & ceteris qui estis thyatire
id ē illuminati. ceteris dico q̄cūq;
n̄ habent hanc doctrinā. id ē q̄
cūq; non imitant̄. i. nōt̄ discē
doctrinā iezabel. i. q̄ n̄ cognoue
runt altitudinē sathane. i. q̄n̄
expti s̄t illa uita p̄ que aliq̄s ef
ficatur sup̄b. que s̄t altitudo di
aboli. i. q̄ uita uident̄ peccatorū
sūma eleuatio. q̄muis sit eis sū
ma dep̄ssio. **C**ognouerūt qd̄e ui
cia. q̄a nemo scit agē qd̄ bonū ē
nisi sciat uitare qd̄ malū est:
& idō addit quē ad modū dicat
licet cognouissent. tam̄ n̄ cogno
uerūt quē ad modū dicit̄ p̄sces.
i. n̄ expti fuerūt. hoc est ope non
impleuerūt qd̄ p̄sces dicit̄. **D**ice
bat enim qd̄a quia nil p̄ficeret
noua lex. nisi adimpleret̄ uet̄
lex. & qd̄ nil ualēt̄ baptismus
nisi fieret̄ p̄putiū. qd̄ ualde erat
ābsonū uobis qui n̄ expti estis
talem doctrinā p̄ uos. **N**on
mittā sup̄ uos aliud pond⁹. id ē

non precipiam observari spiritualem
 legem. i. novam. Si enim utraque preceperet
 servari. tunc adderet pondus super
 pondus. cum utraque sint valde pon-
 derosa. In veteri enim dicitur. Si quis me-
 chaurit lapidibus obruat. quod est max-
 imum pondus: hic autem. i. in nova
 lege reperitur hoc. Qui vidit mu-
 lierem. etc. Quod vitium est mirabile
 pondus. et ideo dicit. non mittam super vos
 aliud pondus. et tamen quantumvis aliud
 non mittam aliud tenete. i. in manibus;
 semper habete. i. bene servate. quod no-
 tat per tenete. Illud enim quod semper in
 manibus tenemus. bene servamus.
 Tenete donec veniam. i. donec ani-
 mam vestram de ergastulo carnis eri-
 piam. Qui videt et custodierit haec.
 Addit ut ostendat qualiter unusquisque
 poterit vincere. scilicet custodiendo opera
 mea. i. perseverando in operibus bonis. quae
 opera sunt mea. i. in unputanda. i.
 a me procedentia. Dabo illi potestatem
 super gentes. Gentes dicuntur a gigno.
 Illi enim dicitur qui sunt gentes in peccati.
 ut pagani. Et regent eos in virga
 ferrea. Per virgam ferream evangelica pre-
 cepta. i. novam legem quae dicitur ferrea

quantum ad veteris comparationem legis.
 quae dicitur lignea. quia potest frangi. fer-
 rea. i. nova ideo dicitur ferrea. quia amul-
 la alia lege potest frangi. Et confrin-
 get eos tanquam vas figuli. Sic enim
 vas figuli postquam quassatum. non po-
 test amplius suis partibus constitui.
 ita illi confringentur quantum ad vetera
 hoc est ita corrigentur a te evangelica doc-
 trina nunquam revertentur ad vetera pro-
 posita. Intelliguntur in virga ferrea
 dicitur. rectitudo et duricia. rectitu-
 do ideo quia peccatores eriguntur per pe-
 nitentiam solent. duricia. quia aspera
 sunt evangelica precepta. Notandum est
 cum post mortem dicat se dare potes-
 tatem alicui super gentes: cum nullus
 post mortem possit predicare. Quod sic
 est accipiendum. Ideo dicit. quia cum unus-
 quisque fidelis sit membrum christi post mor-
 tem et ante. christus enim caput regat
 eos. sicut dicit psalmista. reges eos
 in virga ferrea: et tunc etiam membra
 dicuntur esse cum capite regentia.
 Martinus quantumvis ab hac vita sit
 separatus. modo tamen est cum capite
 suo. i. cum christo cuius est membrum. et
 similiter alii sancti. Et dabo illi stellas

matutina .i. me ipm q sum opata
bilis stelle matutine .i. aurore. Au
rora enim e finis noctis .e pncipiū
diei. Similr ego sum finis noctis .
.i. ego sū causa qre finiant pecca.
.i. destruant .e sum pncipiū diei .
.i. boni. **E**t anglo ecclē sardis scri
be. Sardis interpretr pncipiū pul
chritudinis: q bene p̄t thyatram
ponit. Postqm̄ enim fidelis aliqs
illuminat: incipit pulcher fieri
Scio opa tua qā nom̄ habes qd̄ ui
uas: e mortuus es. Quāuis enī no
men habeat x̄ani p̄ qd̄ quisq; de
bet uiuē. mortuus ē tam̄ q̄ caret
caritate. **I**dō dicit. nom̄ habes
qd̄ uiuas .i. p̄ qd̄ posses uitā ppe
tuā habē si caritati uelles i suda
re. Quā p̄t ne moriaris extoto
esto uigilans i caritate .y yfirma
cētā bona opa que s̄t ince: q̄ mo
rient nisi sustinent p̄ caritatē
sic dicit apls. **S**i distribuo i cibos
paup̄ū om̄s facultates meas: y e
Ergo habē i mente qualit̄ .i. qua
y ditione accepis in baptisimo x̄
anitatē .y postea audieris a p̄dica
torib; qd̄ est x̄anus. ut p̄mitus cō

plendo ope .y p̄tea audieris. **P**dicato
res p̄mit̄ compleunt ope .y postea
p̄dicant .i. illi p̄us accipiūt .i. fa
ciunt qd̄ p̄dicant .e postea liben
tius audit̄ qd̄ p̄dicant. **S**i n̄ uigi
lauis ueniam sic fur .i. obdormi
ente te i peccatis .y quōdo nescies ue
niā ad te .i. ad tuū detinētum.
Si habes pauca noīa in sardis. **S**cō
dicit noīa qā sic aliqs p̄ nom̄ suū
p̄p̄um dinoscit. ita fideles dinoscū
tur a p̄lo p̄ bona opa. **E**t idō dicit
pauca noīa .i. paucos dignos cog
nitioē dei. **Q**ui n̄ inquinauerit uest
tūta sua. ambulab̄t meū malbis
qm̄ digni s̄t. **C**ū null̄ sit sine pec
cato. qre dicit. q̄ n̄ inquinauerit.
Idō hoc facit. qā sic pauca bona
n̄ extingūt plurima mala. ita pau
ca n̄ inquināt y extingūt multa
bona. **P**uestes intelligunt̄ iuites
quib; fideles cōnant. sic uestib; ali
quis ornat. **E**t ambulab̄t meū
malbis. **A**mbulare d̄r malbis .i.
in iuitib; ascendendo de iuitate
i uirtutē. qd̄ uocat̄ in ambulare.
Et idō qui uicit. sic .i. ut illi qui
ambulant meū. uestiet̄ uesti

mentis albis .v.c. **E**t anglo phila-
 delphie scribe. Philadelfia interp̄r-
 seruans hereditatē. Ille uidet̄ ser-
 uare hereditatē. qui facit talia o-
 pera p̄ que efficit̄ heres patris sui
 uidē ihu xp̄i. Hec dicit sc̄s in fac-
 tis .v. uerus in p̄missis. qui habet
 clauē dauid .i. carnē qm̄ assump-
 sit ex t̄bu dauid. que d̄r clauis eē.
 quia p̄ illā celeste regnū p̄us ualde
 obseruatū nobis ap̄uit. q̄ aperit
 s̄pturas uel paradyfū suis fidelib;
 & quib; ipse ap̄it nemo ali' claud'.
 .i. ip̄e claudit ianitiā celi uel scrip-
 turas peccatorib;. & q̄b; ipse clau-
 dit nemo aliis ap̄it. Ecce dedi
 coram te ostiū s̄pturarū uel ostiū
 paradyfi qd̄ nemo potest claudē
 illi cui ego ap̄io. nisi ip̄e cui ap̄io
 recedat ab ostio sua sponte .i. nisi
 uelit ad p̄stina peccata redire a dō.
 Dedi t̄ ostium ap̄tū. q̄a habes mo-
 dicam uirtutē .i. humilitatē. q̄ idō
 uocat̄ modica. quia ille q̄ ea uirtū
 semp se ostēdit minorē alijs et
 humiliorē. Ecce q̄a seruasti uerba
 mea .i. p̄cepta mea. .v. q̄a es humi-
 lis. dabo t̄ ad tui honorē de syna-

goga sathane. qui se dicit esse .v.
 n̄ sunt. & faciam illos ut adorent
 .i. ut tua p̄dicatione ḡuitant̄. et
 humilient se sub tua potestate.
Tē facit dñs aliquē adorare. cū di-
 uina clem̄tia facit eū ḡuerti ab er-
 rore. & hunc honorē dabo t̄ quia
 seruasti uerbum patientiē meę .i.
 q̄a me uniat̄ fuisti i patientia.
 in hoc qd̄ p̄ p̄secutorib; tuis orasti.
 sic .v. ego feci q̄ndo dixi. pat̄ igno-
 ce illis q̄a nesciunt qd̄ faciunt.
Quia p̄p̄t quia hec fecisti. ego serua-
 bo te ab hora tēptatiōis .i. ab illa
 hora in q̄ anti xp̄e temptabit om̄s
 intia tē temporis manentes. Tēp-
 tate d̄r in bonū. aliud in malū.
Diabolus enī semp temptat hōiē
 ut eū seducat & abono ope retria-
 hat. d̄s ū ad hoc hominē temptat
 ut fidē & bonitatē illi p̄bet. .v. alijs
 p̄bando notificet. sic legit̄ de abra-
 ham quē temptauit ut fidē eius
 reuelaret. n̄ idō quin ipse fidē ei
 bene cognosc̄t. **E**cce uenio cito.
 .i. statim ueniā ad iudiciū. qd̄ ita
 cito eueniet q̄si iam est; p̄sens. .v.
 p̄ hoc multū hortat̄ nos ne dece-

damus a bono proposito: & ideo tene
quod habes. i. humilitate. ut nemo ac
cipiat coronam tuam. i. retributionem
quam es habitus si perseueraueris in hu
militate. Non ideo hoc dicit ut il
lud quod uni attribuit sed postea aufe
rat & alij tribuat. sed ut eum terreat
ne deficiat. Et bene debes tenere
quod habes. quia ille qui uicit faciam
illum columnam. i. sustentaculum ali
orum in templo. i. in ecclesia dei mei. i.
sic permanebit ibi immobilis quomodo
modum columna permanet immo
bilis in aliqua domo. **Q**uod scribam
super eum. **P**ro scribe. ostendit diuinam
mansionem. quia quod scribitur plus du
rat quam quod uoce profertur. scribam
dico nomen meum. i. hoc nomen eternum
. i. faciam illum esse ut me eternum. uel
faciam illum eternum. i. in regno
meo sine fine manentem. Et nomen
ciuitatis quod est ierusalem scribam super
eum. quod nomen interpretatur uisio pa
cis. i. faciam designari ab hac uoce
que est uisio pacis. i. erit uidentis
pacem. ciuitatis dico noue. ideo dicit
noue. quia ad iudicium illi qui erunt
ierusalem. i. uidentes pacem erit induci

nouam carnem. que ierusalem. i. uidentis pa
cem descendit. i. humiliavit se de
celo. i. propter christum quem recognoscit
propter se esse incarnatum. i. passum a deo
meo. i. longe inferiores se reputat
a deo meo. dum ei ascendant quicquid boni
egerunt. & indignos se esse repu
tant tanta retributione. **X**p̄s dicit
celum dei. quia in eo sedet deus. **E**t
scribam super eum nomen nouum. id est
ih̄m. ap̄m. quod est nouum. quia ab an
gelis in impressum. **E**t angelo
laodicie scribe. **L**aodicia interpretatur
tribus; amabilis domino. quod in isto pro
superdicta ponitur. quia nemo po
test domino amabilis esse. nisi prius sit
consilium. i. canticum & cetera. **P**ro hoc quod isto
magis corripit quam alios quoniam
sunt amabiles. illic inuit quod illum
quem plus diligit plus corripit. **E**t
hoc etiam in hoc notatur. quod inquit
aliquis propinquior est deo. tanto ma
gis debet timere ne recedat ab eo.
Hec dicit qui est amicus. i. qui habet
uerum esse. i. ueram essentiam. i. immu
tabilem. & qui est uerum in primis
suis. i. qui cauit omnia. **S**cio opera tua
quia neque frigidus es neque calidus.

frigidū uocat illū qui reminiscens
 peccatorū malorū frigescit nullis .i. in
 gemiscit illis dolendo qđ ea ppetra-
 uit. qđ bonū est: & illū calidū uocat
 qui calet qđ laborat ut de labore
 ad laborē ascendat .i. de inuirtute in uir-
 tutem. qđ ualde bonū est. **Iste** uero
 cui hec mittit̄ neutriū erat .i. nec
 frigidus nec calidus. s; tepidus qđ ma-
 lum fuit. quia ppter eum sic increpat.
Incipiam te euomē .i. expellē ex
 ore meo .i. s;ortio p̄dicatoꝝ meoꝝ
 qui s̄t os meū .i. p̄ quos ego loquor
 mūdo. **P** hoc qđ dicit incipiā fu-
 turū. notat spatium penitēdi se-
 datum si uult penitē. **N**e extoto
 t̄reat eum. ostēdit q̄re euomat il-
 lum. idō scit̄ te euomā. qđ dicit.
Diuēs sū in his opando. .i. locupleta-
 tus in bene cogitando. & sic nullū
 ego auxiliū. **H**oc est dicē. **I**deo te
 euomā. quia qđqđ boni agis t̄ at-
 tribuis. **T**u dicit̄ qđ diuēs sū. s; men-
 turis qđ miser es. quia nil bene o-
 peraris. & miserabilis. **M**iserabilis
 ē ille qui cū sit paup̄ infirmitate
 angriatur. **H**oc est dicē. **Q**uia t̄ as-
 cribitur. n̄ est qđ agis. s; es miser. qđ

nil boni agis. & miserabilis qđ in hoc
 languescis. & paup̄ qđ nil boni co-
 gitas. & cecus quia ibi p̄seuās. et
 sic es nudus .i. carens bonis opib;
 & bonis cogitōib; q̄b; deberes in-
 dūt esse. & hoc idō quia qđqđ agis
 n̄ dno deo. s; t̄ ascribis. **Q**uia ppter
 suadeo t̄ emē a me aurū igne p̄ba-
 tum. **H**oc est dicē. **S**i uis diuēs eē
 oportet te aurū emē .i. affligēdo
 carnē tuam ieiunijs. uigilijs ora-
 tionib; & ceteris emēs aurū .i. celeste
 regnū. qđ est sordib; carnis ut au-
 rum ignitū .i. bene purgatū. **V**el
 aurū .i. bonā cogitationē. ut & opa-
 tionē igne .i. spū scō purgatā. & hoc
 a me .i. in grates offerēdo. hec habēdo.
Et collurio ununge oculos tuos. **C**olli-
 rium ē qđdam s̄fectio herbarū t̄re
 unde purgant̄ ocli a lippa qđ p̄cedit
 a pituitē ut ex aliquo humore t̄reno.
 & sic herba que p̄catur̄ ext̄ia. repel-
 lit infirmitatē que p̄creat̄ ext̄ia.
Similr̄ caro xp̄i que fuit t̄rena.
 peccā n̄a purgauit a p̄ma t̄ia id ē
 ab adam peccata. & idō dicit̄ ununge
 oculos tuos collurio .i. afflige carnē
 tuā ut possis inde peccā expellere.

Ego quos amo arguo. & arguendo castigo. Hoc idō dicit ne extoto terreat eum. Ergo quia q̄s amo redarguo. emulare illū quē amo. & hoc fac penitentiā agendo. & idō debet agere penitentiā. ut ostiū tuū. i. mēs tua sit in apta. q̄a ecce. i. inaperto fito ad ostiū. **P** hoc qd' dicit stare ostēdit se nōdum in illo cui ostiū pulsatur sedē. i. quiescē. s; stare. id ē passionē sustinē p̄ illo qui nō uult s̄ ostiū. i. mentē suā apere. **E**t pulso. **T**ē pulsatur ostiū mentis. q̄ndo memore aliq̄s p̄tita peccā recogit. & bene debes in ostiū apere. quia si q̄s audierit uocē meam. i. pulsationē meam senserit. et sentiēdo ianuā aperit. in throno ad ip̄m iuuandū. i. cenabo cū illo. & ille meū. **T**unc cenat dñs cū aliquo. dñs bene opantē adiuuat in hoc mundo. & tē aliq̄s cenat cū illo. cū aliq̄s ens in cōtemplōne diuina. intelligit regnū eternū se cū xp̄o habitūm. **R** p̄ hoc ē debes in ostiū apere. i. uincē. quia qui uict dabo illi sedē meū in throno meo. i. in illa sede. & potes

tate que est in data sedm̄ humanitate. sicut & ego uici tolādo passionē. & sedi cū patre meo in eius throno. i. in illa sede qua sedet d̄s secundū ditatem. in q̄ nemo potest mortalif sedere. **P**ost hec uidi. **O**stēsa p̄ma uisione uult ostēde sedam dicens. **H**anc p̄dictam uisionē uidi ego p̄ anglicam uocationē. & post hec uidi alia. i. sup̄dictis & sideratis. considāu alius. hoc ē altiora & digniora cepi aspice. **U**el post hec. i. p̄ hec q̄ uideram. & sic post. erit casuale non temporale. **E**t ecce ostiū. **O**stēdit qd' uidi ostiū scilicet aptū in celo. i. in ecclā. **E**cclesia uocat̄ celū. quia sedet d̄s in illa. & uox p̄ma qm̄ audiui. i. intellexi fuit tāqm̄. i. & sidans in p̄mis uet̄ testamentum fuit in tāqm̄ uox tube. i. sicut tuba acuit milites ad bellū. & nō pugnat. & uocē emittit. & nō fiḡat aliqd' uerbū. simili uet̄ testamentum cepit me impellere ad intelligēdū sp̄ualia. licet nō plenarie nisi p̄ uerba intumaret. i. p̄ uerba. **P**rius fuit uox tube

ſ; poſtea uox loquens mecum .i. conſidando nouum teſtamentum fuit in manuſtatū. qđ primum fuit occultum attendendo uetus teſtamentū.

Aſcende huc. **O**ſtendit qđ audierit hoc ſcilicet aſcende huc .i. ad altiora intelligenda te erige: & oſtendam tibi que oportet fieri cito. **V**el ut hec dicat iohes in pſona illoꝝ qui fuerunt baptizati a iohanne baptiſta. qui nondum acceperant ſp̄m ſc̄m. nec quē inde aliqđ audierant. qđ patet p̄ hoc qđ dixerunt. neq; ſi ſp̄s ſc̄s ſit audiuim⁹. & illi hec dicant. **P**rima uox .i. anteqm̄ aliqđ audiuifsem⁹ de ſp̄u ſc̄o fuit uox tube. ſ; poſt acceptionē ſp̄s ſc̄i fuit uox loq̄nti⁹. .i. p̄ illuminationē ſc̄i ſp̄s que de dō erant dicta clari⁹ iſtellexim⁹.

Poſt hec ſtatim fui in ſp̄u. **Q**uaſi dicat. **C**onſidando nouū .i. uetus teſtamentum fui in ſp̄u .i. in altiori uifione. .i. p̄ ſp̄m ſc̄m fui in altiori cōſideratione. **P** hoc qđ dicit fui in ſp̄u. uidet̄ uniuē qđ in alia uifione nō fuiſſet in ſp̄u. qđ eſt: oſtrariū ſ; quia ſup̄ius dixit ſe fuiſſe in ſp̄u. ſ; p̄ altiore uifionē. **V**el illi dicat

qui ſp̄m ſc̄m nondū acceperant neq; intellexerant. ſ; poſt intelligētiā ſp̄s ſc̄i hoc dicat. hoc eſt poſt cōſiderationē noui teſtamenti dicant ſe fuiſſe in ſp̄u. **E**t ecce ſedes. **Q**đ ſic cōtinuat̄ quaſi dicat. fui in ſp̄u. et poſtqm̄ fui in ſp̄u ecce ſedes .i. eccl̄a poſita erat in celo .i. eccl̄a. **H**oc ideo dicit. qđ qm̄uis eccl̄a tota ſit ſedes dī .i. om̄s entes in eccl̄a. tam̄ qđam ſunt magis ſedes dī .i. illi qui ſunt ſc̄iores. .i. illos accipit hic per ſedes.

Et qui ſedebat ſimilis erat aſpectu lapidis .i. nō erat ſimilis lapidi. ſ; aſpectui .i. colozī qui aſpiciē in lapide accepto iſ designationē iaspidi. **I**aspis enī eſt inridis colozis .i. obtuſi. p̄ que notat̄ detraſ. qm̄ quantum quisq; altius cōſidat. tanto magis hebes efficit̄. **R** erat ſimilis ſardini. **S**ardis ē rubei colozis. qđ coloz ſiḡat humanitatē xp̄i .i. carnē ſanguine rubeā. **Q**đ eſt dicere. **V**idi d̄m & hominē .i. i mente excogitauī. **N**ota qđ dicit d̄itatem ſimile aſpectui iaspidis nō iaspidi. humanitatē ū ſimile ſardini. **I**do hoc facit. qđ qđ eſt in corpo

reum. corporeo n̄ est equipparandū
s; corporeū sicut humanitas satis
potest coequari sardini qui ē cor
poreus. **E**t iris erat ī circuitu sedis.
Iris interpreti par. quia d̄s posuit
eā in celo post diluuiū. ut eēt sig
num fedis. i. pacis. i. ne noe postea
timet qd̄ deus itūm t̄am diluuiū
pderet. uelut ip̄e ait. ponā arcū
meū. **P**yrum similr̄ intelligit̄
d̄s. homo. Inyri enim sūt p̄ncipa
les colores. uirgō & rubor. **P**urpure
ditatem ut sup̄. p̄ ruborē huma
nitate accipe. Et sicut yris ens in
nubib; ymbres emittit. y t̄ā ger
minare facit. sic d̄s & homo simul
iuncti in iris. i. ut̄ predicatores
nubilosos. y p̄ signa & p̄ multa bo
na opa que fecit fructificare eos
fecit. & idō dicit. **E**t yris erat ī cir
cuitu sedis. i. d̄s. homo erat ī mu
tatione ecclē. Sicut illud qd̄ ē cir
ca ortum ul̄ circa domū p̄tegit
y defendit ab exteriorib; inimicis.
sic d̄s p̄tegit ecclām ab inimicis
eā dissipare uolentib;. i. ab hereticis
y ab alijs pseudo p̄ph̄is. **I**ris dico
similis uisioni sinaragdine. **S**ma

ragdus ē uiridis coloris & clarissi
m. p̄ qm̄ notatur m̄ia dei. quā in
q̄ntum quisq; cōsidat magis. tan
to magis s; eam elucidat. **E**t ī cir
cuitu sedis. sūt sedes uiginti q̄tuor.
y sup̄ inos. .xxiiii. seniores. y cetera.
P.xxiiii. sedes intelligunt̄. .xxiiii.
libri uetis testam̄ti. p̄ .xxiiii. se
niores. om̄s antiqui pat̄s in illis
lib̄s assidētes. i. studentes. Sedi
le uocat̄ qd̄ iuxta t̄am ponit̄.
in quo q̄cumq; uult sedē oportet
eū uers̄ t̄am inclinare. Similiter
s̄c̄i pat̄es in lib̄s uetis testam̄ti
studēt̄ q̄muis in q̄bdam sp̄ia
liter intelligētes. tam̄ in quib̄da
fiunt̄ lit̄e. i. t̄re adherentes. ue
lut ubi ubi d̄r. **C**omedite y sat̄a
mini. bibite y inebriamini. y ē.
Vel p̄ .xxiiii. sedilia possim̄ intel
lige .xx. libros uetis legis. y .xx.
noue legis. y p̄ .xxiiii. seniores
.xx. p̄ph̄as q̄ntum ad .xx. libros
uetis testam̄ti. y .xx. apt̄os q̄ntū
ad libros noui. p̄ albas uestes bo
na opa. p̄ coronas. int̄tes illos
ornantes ut corona ornat ca
put. **E**t de t̄no p̄cedebant. i.

de ecclesia fulgura que scilicet faciebant
 i. uoces. i. predicationes. & tonitrua.
 i. geheme gminationes. **P** hoc quod
 dicitur inum singulariter. & superius
 dicitur sedes pluraliter. intelligendum
 est quod licet plures sedes sint. i. fide-
 les in ecclesia. tamen ad unum sunt omnes
 tendentes. i. ad christum qui est caput
 omnium in unum. **P** lampade ardente
 intelligitur deus & homo: pro lampade
 homo. pro ardente deus. Sicut enim
 lampas ab alio lumine accipit. simi-
 liter caro christi propter ditatem cla-
 ruit. **S**epse dicitur propter septiformem
 gratiam sancti spiritus. **A**n te in unum. i. ante
 ecclesiam. in conspectu sedis. in consi-
 que dictum est. i. in sede a deo conspec-
 ta erat tanquam mare utrumque. non
 reuera mare. sed simile. **P** mare in-
 telligitur baptismus. pro utrumque con-
 fessio. pro cristallum illuminatio uirtutum.
Hocandum est cum pro mare intelli-
 gatur baptismus. pro utrumque confessio.
 pro cristallum uirtutum splendor. quod sa-
 lomon in introitu templi fecit ene-
 um mare. i. clausit mare exire.
Es enim extrinsecus est nigrum. sed
 liquefactum efficitur splendidum. **I**deo

figurabat uetus testamentum. quod quan-
 tum ad superficiem litere. est in ger-
 rum. sed si scrutetur intus efficitur
 splendidum. **E**t mare inibi clausum
 significabat futurum baptismum.
Et ideo pro mare intelligitur baptismus.
 pro utrumque ideo confessio. quia sicut
 pro utrumque quicquid est intus uidetur. ita
 pro confessionem peccata latenter decla-
 rantur. & sic utrumque est fragile. ita con-
 fitens adhuc est fragilis. sed postea
 cristallus efficitur. bonis operibus insu-
 dando. **C**ristallus enim durior est et
 splendidior uisus. & fit ex aqua et
 frigore. **T**amen continet in se ignem qui
 est contrarius aque. & ideo pro cristallum
 denotantur illi qui post confessionem
 pro penitentiam carnem suam affligunt
 celestia iam contemplantes. tribulati
 omnibus iam resistentes huius mundi. &
 ad terrena se nullomodo flectentes. sed
 semper se ad altius promouentes effi-
 cuntur cristallus. i. duri & splendidi
 sic cristallus ex aqua purus & frigore
 erat. i. ex hoc quod frigescit in peccatis
 & in se ignem habent. i. spiritum sanctum qui
 eos illuminat & inflammat ad simi-
 litudinem cristalli. unum pro credit ignis pro

calorem solis. **E**t in medio sedis
& in circuitu sedis quatuor animalia.
Per quatuor animalia intelliguntur. in
euangelio. qui dicuntur animalia. id est
alios animantia. que erant in cir-
cuitu sedis. id est. exteriori ecclesiam mun-
gentia. & in medio. id est. interiori. in-
teriorum. inserendo bonas cogitationes. ple-
na oculis. id est. bonis intentionibus. per quas ui-
dent ante. id est. clare intelligunt nouum
testamentum. quod dicitur ante. propter digni-
tatem. & retro. id est. ueteris testamentum.
quod est retro. id est. indignum nouo. Vel
plena oculis ante. id est. aspicientes fu-
tura. & retro. id est. reducentes ad memo-
riam preterita peccata. Vel quod melius
est per quatuor animalia intelliga-
mus omnes fideles. ecclesiam interiori &
exteriori protegentes. & futura & preter-
ita defendentes. Si enim intelligamus
per. in. animalia quatuor tantum per-
sonas. impossibile uidetur esse illos
ecclesiam interiori & exteriori defendere.
Et animal primum simile leoni. id est.
per primum animal intelligitur mattheus
qui idcirco dicitur similis leoni. quia leo
est rex aliorum animalium. & ipse inci-
pit euangelium a regali dignitate. sic.

dicēs. Liber generationis ihesu. & filii
dauid. Per secundum animal intelligitur
lucas. qui idcirco dicitur similis uiculis. quia
incepit euangelium a sacerdotibus. qui sa-
crificabant uiculis. sic dicitur. fuit
in diebus herodis regis sacerdos. id est.
Marcus uero intelligitur per tertium animal
qui idcirco similis homini. quia loquitur
in principio sui euangelii de humana
generatione sic. fuit iohannes in deser-
to predicans. Iohannes uero dicitur similis
aquile. quia se ad celum uolando
sic aquila eleuat. ita iohannes de filio
loquendo tendit ad celestia sic dicitur.
In principio erat uerbum. id est. Que quatuor
similitudines notantur in christo.
Ipse fuit leo. quando claustra inferni
ostregit. uiculis quia se ipsum in
ara crucis sacrificauit. homo. quia
humanitatem accepit. aquila. quia
uidens. apostolis in celum ascendit.
Et hoc totum notandum est in unoquoque
fidei. Unusquisque enim debet esse leo.
id est. ad calcandum uicia. & uiculis. id est. se
se ipsum deo sacrificans per carnis afflic-
tionem. & aquila. id est. celestia contem-
plans. & homo. id est. humiliari in humanitate.
Qua propter intelligendi sunt omnes fide-

les. leo. uittul. homo & aquila ut dixi-
 mus. **E**t quatuor animalia habe-
 bant alas senas. **P.** vi. intelligi p̄fec-
 tio opum. q̄a in sex dieb; ḡstituit
 d̄s mundū. palas. uolatus ad ce-
 lum. i. p̄motio de uitate i uitate.
Te enim aliq̄s incipit se eleuare
 a sedib; iuxta tram positas. q̄ndo
 choruscet bonis opib; **E**t inccui-
 tu. i. intus plena oculis. **S**up̄ dixit
 plena ante. i. ret. hic dicit i circuitu.
 hoc dicit ido. quia p̄cuntū intel-
 ligit dextera & sinistra. sursum. i. de-
 orsum. ante. i. ret. & ido hic cōpre-
 hendit q̄m sup̄ius. **I**lle plenus est
 oculis in dextera. qui n̄ extollit̄ in
 p̄sup̄. ille ū in sinistra. q̄ n̄ frangit̄
 in aduersis. ante q̄ fut̄a p̄uidet. ret̄
 qui p̄teritoy reminit̄. deorsū. q̄
 om̄a mundana docet eē calcanda.
 sursum. qui semp̄ tendit ad celestia.
Et n̄ habebant regem. **R**eges boni
 y mali d̄r. **R**eges mali. q̄n aliq̄s
 regesdit in lecto peccati. q̄ uidet̄
 s̄ requies. **R**eges boni. q̄n aliq̄s
 laborat in hac uita ut possit per-
 frui sempit̄na. **E**t regem mali di-
 cit hic n̄ habē scōs clamantes die

ac nocte. i. in p̄p̄itate. i. in aduersi-
 tate. **S**c̄s sc̄s sc̄s. hoc est ḡfitudo
 t̄nitatē & unū d̄m asserentes. q̄d
 habent̄ p̄ d̄m d̄s om̄p̄e. hoc cōfi-
 tendo n̄ requiescēt in lecto mortis.
Et cum darent illa q̄tuor anima-
 lia. i. e. **P**̄ gl̄am habent̄ resurre-
 ctionē. quia p̄mit̄ fuit p̄dicanda.
 resurrectio. postea passio. ac de-
 inde incarnatio. ad ultimum ascē-
 sio. **Q** post hec animalia sic ordi-
 nata. debent̄ intelligē ordinē p̄-
 dicationis ut dixim̄ resurrectio-
 nem p̄ benedictionē potestatem.
Et cū quatuor animalia at̄bue-
 rent laudē hanc d̄no. p̄cidi. xx.
 iiii. seniores. i. humiliant se ante
 sedentem in tr̄no dicentes. dign̄ es
 d̄ne. i. e. **Q** dicit erat. intelligen-
 dum ē in dispositione sua. i. p̄tra
 s̄ creata. **E**t iudi in dext̄a sedn-
 tis. i. in sapientia d̄i pat̄s. hoc ē
 in filio incarnato. **P** dext̄am no-
 tatur̄ filius. quia sic aliq̄s opat̄
 p̄ dext̄am. ita pat̄ opatur̄ p̄ filiū.
Vidi. & quid uidiss; ost̄ndit. librū
 sc̄ptum int̄. i. fuit. **P** librū intel-
 ligēda sunt om̄a illa que dicta

uel facta sūt a dō ab adam usq; ad
finē mundi. **P** sēptimū int̄ & foris.
nouū testamētum & uet̄. Nouū
enim erat sēptum intus. q̄a n̄ po-
terat bene dare uic̄i. quē admodū
illd̄ qd̄ intus scribr̄. uetus ū erat
foris sēptum. q̄a & si sup̄ficies lit-
terę uideri pot̄at. tam̄ non apie-
bat̄ qd̄ intus latebat. **P**. vii. sigilla
intelligunt̄ illa que erant ualde
occulta. & in uet̄a & in nouo testamē-
to. quātor in uet̄a. tā in nouo. **Que**
iii. sunt hec. **P**rimū ab adam usq;
ad noe. quia multa fuerūt dicta ul
facta int̄ utrumq; que nūm̄ ual-
de erant obscura. & sigillata ante
aduentū & passiōē & resurrectio-
nem x̄. **S**cdm̄ sigillū a noe usq;
ad legē. **T**ercium sub lege usq; ad
pp̄has. **Q**uartū a pp̄his usq; ad no-
uū testamētum. i. usq; ad aduen-
tum x̄. **I**n nouo ū testamēto sūt tā
sigilla. **P**rimū int̄. q̄a ignora-
bant q̄ fructu. quā mercede mar-
tirizabant̄. **S**cdm̄ uisio ecclē a
iudeis ad gentes. qd̄ simil̄ erat
obscurū. cum ip̄e precipue ue-
niss̄. p̄t̄ iudeos q̄re postea post-

posuit eos. **T**ercū sigillū. futurū
est iudiciū. qd̄ satis ē hominib;
occultū. **Q**d̄. iiii. sigilla fuerūt inue-
teri testamēto possunt̄ intelligere
humanitatē. p̄ tria. noui testamēti
diuinitatē. **V**et̄ enim lex realit̄
loquebat̄. noua ū sp̄ualit̄. & om̄is
nat̄a constituit̄ ex iiii. elementis.
d̄itas ū ex trib; p̄sonis p̄septioe
mem̄ gr̄am. & om̄ia ista p̄ sp̄m̄ sc̄m̄
fuerūt resoluta. **E**t uidi angelū
forte. hoc est fortem p̄dicatōrē pre-
dicantē ^{uocē} magna. i. magnalia di. i.
p̄ filiū qui est uox pat̄s. **P**redica-
tores dicunt̄ anḡlū. quia sūt nuntij.
Quis ē dignus ap̄ire librū & solue
signaclā eius. **I**n hac int̄rogatiōe
duo notant̄. i. desideratio. & annun-
tiatio. **Q**uasi dicat. **M**ultū uellem
eum uide. qui est dignū librū ap̄i-
re. cum aliq̄s sit dignus. i. ih̄c ap̄e.
Et nemo pot̄at enī icelo neq; in-
tra. hoc ē neq; anḡli neq; homines
tam uiuū qm̄ mortuū pot̄ant a-
perire librū. i. uide interiora libri.
neq; respicē. i. uel parū uide. hoc
ē nemo dignū erat ap̄ire. **N**ota
quare dicat nullū posse respicē

cū ipse dicat se respicē. i. uidisse ider-
 tra sedū. **A**d hoc dicat. uidebat
 y n̄ uidebat. uidebat q̄dem extius
 s; n̄ intius. i. superficiem lūc̄e intel-
 ligebat. s; ignorabat q̄d ibi latebat.
Et ego flebam multū. Quasi dicat.
 Postq̄m uidi qd̄ nullus erat dign⁹
 cum ap̄re multū t̄stabar in. **P** hoc
 qd̄ dicit un⁹ de seniorib; cū sup̄ius
 dixit; plures. nota unione. i. oīa
 esse unita in unū caput. i. ih̄m. x̄.
Non debes flere. q̄a ecce demonstra-
 bit uicit leo. i. xp̄e qui ē de tribu
 iuda sedm̄ humanitatē. y ē radix
 dauid. i. iustificatio e sust̄ntatio
 dauid. sic radix uiuificat y sus-
 tentat arbore. **E**t uidi agnū. i.
 xp̄m tanqm̄ occisū. non reuā occi-
 sum. s; simile occiso. p̄ qm̄ notat⁹
 sc̄i qui affligēdo carnē suam s̄t
 q̄si mortui. **P** in cūtu. i. in medio. s;
 ostend̄ qd̄ ille agnus p̄tegit eccle-
 siam extius. y intius ap̄uit cogi-
 tationib;. **E**t p̄ hoc qd̄ dicit stantē.
 notat eū paratū ad pugnandū.
Poenia notant⁹ fortes p̄dicato-
 res. q̄ s̄t muniti om̄ib; uirtutib;. s;
 q̄b; repellunt uitia sic animalia

q̄dam munit⁹ cornib; quib; depel-
 lant s̄ obstantia. **E**t sic penetrant
 carnis molliciē. e sicut altiora sep̄
 efficiunt. sic y bona opa sc̄oz pene-
 trant carnis molliciē. y q̄muis
 carne inuita. tendt̄ ad celestia. p̄
 septiformē grām. **P** oculos sp̄c sc̄s
 intelligit. qui illuminat corda fi-
 deliū sicut leḡ. sp̄c sc̄s repleuit
 orbem t̄rarū. qui fuit nullus in
 omnē t̄ram. i. in illos q̄ extoto ter-
 renis in habant. ut in omnē t̄ram.
 i. p̄ uniuersam eccl̄am. que ita ē ex-
 colenda ut t̄ra p̄. vii. ut sup̄ius.
Et uenit ille agn⁹. i. descendit de
 celo. e accepit librū. i. in se mani-
 festauit om̄ia signa cl̄a libri acci-
 piendo carnē y passionē. i. c̄. **A**cce-
 pit librū dico de dext̄a sedentis.
 i. de dō. i. uoluntate d̄i factus est
 homo. **E**t cum ap̄uit; librū. pro-
 cident. i. postq̄m animalia y senio-
 res. e p̄stos accipiunt⁹ reliqui fi-
 deles. cognouerūt ea que p̄us erāt
 occultata. p̄cident. i. humiliauerunt
 se corā agno. habentes singli
 cytharas. **P** lignū cythare intel-
 ligitur crux. p̄ cordas q̄ resonant

dulce postquam in ligno fuit fortiter
extente intelliguntur misericordie. id est per
crucem extendentes. id est passionem pro christo
libenter suscipientes. qui quanto
extenduntur in cruce ut aliqua pas
sione alia tanto efficiuntur clario
res. quemadmodum quanto magis exten
ditur corda. tanto altius et delec
tabiliorē emittit sonum. Per fialas
intelliguntur fidelium corda. que sunt
aurea. id est bene purgata. et bonorum
operum ut orationum odor est. et valis
referentium sunt plena. quemadmo
dum perfectio odoramentorum offert o
dorem proficiunt valis propestanti
bus. **E**t cantabant canticum novum:
Hoc est de nouo testamento propositum
dicentes. Dignus es domine ihesu. et re
demisti nos. nos dico omnes tribu.
et ne intelligamus de xii. tribubus israel
ut de omni populo unius civitatis
addit et omni lingua. **E**t ne accipe
mus partem de unaquaque lingua
adoret. et omni natione. hoc est nos
omnes qui sumus nati in sumus nasci
tuo sanguine redemisti. Per hoc
quod dicit regnabit. et non regnabimus.
ostendit quod illud totum quod ipse

dicit in persona sui. potest et in pro
na aliorum fidelium intelligi similiter.
et e converso quod dicit in persona aliorum
intelligitur in ipso. **E**t vidi et audi
vi. id est intellexi. Proinde enim et audi
re. nichil est notandum nisi intelli
gere. Vocem angelorum multorum. id est celes
tium catuam dominum laudantium.
Per incensum notat quod ipsi angeli en
tes in celo mununt nos existen
tes in terra. **E**t numerus eorum erat talis
milia milium. id est milia ex multis mi
libus qui sunt in celo. Per milia accipit
in illo. et per nulla notat perfectionem
decalogi. Nam centum quod est perfectus
numerus. decies multiplicat perficit mille.
et sic per decies notantur. x. precepta. que
bene adimplentur in angelis. Per litteram
intelligitur potestas. x. quoniam est dignus
accipere a deo patre. qui dedit eam
secundum carnem. Per divinitatem intelli
guntur illi qui per divinitatem efficiuntur
dei. velut ipse ait. Ego dixi dei estis.
Per sapientiam. quod per eum efficiuntur sa
pientes. Per fortitudinem. quod efficiuntur
fortes ad pellenda vitia. Per honorem.
quod sunt honorabiles bonis operibus. Per
gloriam. quod sunt gloriosi. Que

om̄a ab omnib; fidelib; cū ab illo ha-
 beant debet accipe. hoc ē omnia de-
 bent referre fideles ad illū. a quo.
 i. p̄ quē illa habuerūt. **P**istam sep-
 tenariā laudē intelligit septimo-
 nis gr̄a. **E**t n̄ solum creat̄e celestes
 laudabūt illum. s; audiu omnem
 caturā illum laudantē. & hoc p̄
 partes. Quasi dicat. Vere om̄s cre-
 atura illū laudabat. nā illa que
 in celo. hicprehendit plures. i. ōs
 anglos. & que sup̄ t̄ram. i. mortales.
 et que sub̄ t̄ram. i. mortui. & que
 sūt in mari. i. in ecclā. que parat
 mari. q̄a mouet̄ t̄bulationibus
 uti mare a uento. & aque. i. debili-
 ores qui sūt in ecclā. & ea que sūt ieo
 pisces. i. fortiores qui sūt in aquis.
 i. int̄ debiliores. que om̄a. i. aque
 & pisces in aq̄s. i. debiliores & fortio-
 res qui sūt in ecclā. om̄s creaturas
 tam celestes quā t̄restres audiu
 dicentes sedenti. i. dō pat̄ sedenti
 in c̄no. i. in ecclā. & agno. hoc ē filio
 incarnato. hoc ē in mem̄b; & in ca-
 pite. **B**enedictio sit t̄. i. multipli-
 catio ecclē referat̄ tibi. & honor. i.
 p̄sēntia bonoz opum. & gloria

.i. resurrectio. hoc q̄d nos resurge-
 mus. & potestas. que dabit̄ nobis
 post resurrectionē. que potestas
 erit p̄manens in sc̄la sc̄loz. **E**t
 .iiii. animalia dicebant amen. i.
 confirmabant hanc laudē dicēdo
 aīn. & .xxiiii. seniores occidunt in
 facies suas. hoc ē humiliauerūt se
 ad d̄m. q̄d habemus p̄ facies. **I**lle
 enim q̄ in faciē cadit. p̄uidet quo
 cadit. & s̄ cauet ne se ledat. & sic p̄
 faciē notam̄ cadere in bonū. p̄ rec̄.
 in malū. **E**t uidi q̄d ap̄ uis; agnus
 unū de .vii. signaculis. hoc ē intel-
 leri q̄d agnus reserauit .vii. sigil-
 la in simul p̄ unū. i. p̄ sp̄m sc̄m.
Non debem̄ intellige q̄d unū fuit
 sereratiū post unū. s; ut si
 mul p̄ sp̄m sc̄m unū. s; ita separa-
 tum ostendit p̄t̄ ecclā in diuersa
 tempa distributā. ut p̄t̄ hoc q̄a
 unū sigillū forsā excogitauit
 postea aliud. **E**t audiu unū de
 .i. iii. animalib; .i. iiii. animalia
 unū euangelizantia. i. xp̄m ih̄m p̄
 dicantia. dicentē tanqm̄ uocē
 tonitruū. **P**tonitruū duo notan-
 tur. splendor & ḡminatio. ita in p̄-

VI

dicatione s̄t̄ miracula .i. miracula x̄
manifestant̄. & cōminatio gehē-
ne ignis. Et alia animalia dice-
bant in. Veni. i. exi de superficie
litt̄e .i. uet̄is legis. & uide .i. intelli-
gētia .i. sp̄ualia. Et uidi .i. superficie
litt̄e intellexi aliud. & ecce equus al-
bus. Notandū est cū dicit se uidi-
se sedentē sup equū. ideo scil̄ quia
equus cū sit irrationale animal
sustinet tam̄ rationale animal. &
portat sedentem ad pugnā. n̄ tam̄
ip̄e pugnat. p̄ qd̄ figurat̄ uet̄ tes-
tamentum. qd̄ est q̄ntum ad litt̄am
bestiale. & irrationale. & tam̄ portat
.i. cōt̄equet uise nouū testamētū
qd̄ est rationale .i. sp̄uale. & portat
illud ad pugnā. non qd̄ ipsa superfi-
es litt̄e pugnet cū uicijs. i. ostēdat
resistē uicijs. s̄ illd̄ qd̄ portat. id ē
euglica dicta docent nos expugna-
re uicia. Et idō ostendit illa q̄tuor
sigilla que erant nouū testamētū
p̄ similitudines equorū. Possūm̄ in-
telligē etiam ut n̄ referant̄. iiii. si-
gilla ad diuisa tempa. s̄ unū ad x̄.
tria ad diabolu. Quid enim diui-
dit̄ in duas partes. Una est di. alia

diaboli. Pars aut̄ diaboli diuidit̄
.i. extiori & intiori. i. int̄ eccliam et
extia. Extia ut pagani. infra ut
falsi fr̄s & heretici. & sunt is̄ partes
diaboli. una solūm̄ dei .i. fideles in
ecclā p̄manentes. P̄ hoc qd̄ partes
diaboli s̄t̄ ita diuise. notat eas n̄
p̄petuas eē. P̄ partem x̄ que est in-
diuisibilis. notat qd̄ semp̄ erit du-
rabilis. & p̄ p̄orem equū intelli-
gēmus partem x̄. & p̄ tres eq̄s sequētes
diabolicas partes x̄pi partē p̄se-
quentes. & ita p̄us exponat̄ litt̄a
scdm̄ hanc sententiā. P̄ equū albū
intelligē filiū incarnatū. cuius
caro fuit alba .i. nulla pecc̄i macula
sordida. P̄ sedentem. ditatem i carne
manentē. P̄ arcū utrumq; testamē-
tum. Arc̄ enim fit ex ligno. & n̄ po-
test mitte iactin nisi corda appona-
tur. similr̄ uet̄ testamētum p̄us i-
utile erat lignū. donec corda s̄ fu-
it iūuncta .i. nouū testamētū. & sic
utrumq; iūunctū emittit sp̄icm̄ .i.
doctrinam bonā que penēt corda
fidelū. P̄ coronā que data est ei
intelligunt̄ gentiles q̄ erant circa
iudeos. q̄ uersi fuerant ad x̄pm̄ q̄

inter iudeos. Et exiit .i. de scrip-
 turis in quibus latebat. exiit assu-
 mendo carnem ut uisibilis esset uin-
 cens in se ipse capite ut uinceret
 in membris. ut exiit de uero ligni.
 Per equum rufum intelliguntur pagani
 gentiles qui sunt maculosi .i. diuisis
 peccatis commixti .i. facti rubri san-
 guine in se. quia fideles interfici-
 unt. Per sedentem diabolum cui datum
 est ut sumeret pacem .i. auferret
 pacem de terra .i. de illis qui extoto e-
 rant dediti terrenis. .i. cessum est ei
 ut a fide deuocet quoscumque potest.
 Ad hoc abstulit pacem ut interficiat
 se inuicem ipsi .i. deuocando se a fide
 in se. Et datus est ei gladius mag-
 nus. hoc est maxima potestas hec fa-
 ciendi .i. in se interficiendi. ut mag-
 num gladium dicitur in deficientem .i. as-
 sidue in se affligentem. Per nigrum
 equum intelliguntur falsi fratres in ecclesia
 permanentes. se. ramos ostendentes. et
 tamen omnibus modis aliquos a uita
 deuocantes. Quia propter dicuntur ni-
 gri .i. peccatis occupati. Per sedentem dia-
 bolum per stateram iudicium .i. quod forcioris
 .i. mali iudicio falso sed quantum ad se

recto minoribus .i. pauperibus et debilibus
 auferit sua. Et audiui tanquam uo-
 cem .i. intellexi agnum .i. filium incar-
 natum in medio quatuor animalium
 .i. in me exclam inuicem. sic dicunt.
 Bibitis tunc. Per tunc notantur illi
 fideles qui ita atteruntur ut tunc
 atteritur ut panis inde fiat. ita illi
 sancti atteruntur ut deus inde satietur.
 Qui sunt bilibus .i. gemina caritate
 obseruantes. illi tales sunt comparati
 denario .i. seruentur denario .i. eterne
 hereditati que acquiritur per denarium.
 .i. per decalogum legis .i. per decem precepta
 Et bilibus ordeum .i. qui sunt debiliores
 et uiliores ut ordeum frumito. sed
 tamen panis potest inde fieri cum suis
 bilibus .i. gemina dona exercentes.
 et tres .i. trinitatem ostendentes seruen-
 tur simili denario. et illos qui sunt
 uini .i. austeri et fortes ad repellenda
 uitia. et qui sunt oleum .i. miseri-
 cordes et humiles. ne lesentur .i. o domine
 patris ne permittas ledi .i. deuocari
 a recto tunc. Per equum pallidum no-
 tantur heretici. qui ideo dicuntur
 pallidi quia mortem que dicitur pallida
 quia pallorem attribuit mortuo. in se

runt illis q̄s deuocant abono p
posito sunt malis p̄dicatiōib; **P**se
dentē ip̄m diabolu qui uocat̄ mōs
P infernū penas infernales q̄ se
cunt̄ diabolu. **P**ont̄ ḡtinens p̄cō
tento .i. infernū q̄d est continens
p̄ penis q̄s continet **E**t data ē illi
potestas sup̄ quatuor partes t̄re . hoc
est sup̄ quartā partē dei . q̄a in oī
parte dī sunt āani . hoc ē tres he
partes diaboli p̄secunt̄ quartā
partē dei . ut in̄ficiant eā gladio
ut pagani q̄ gladio p̄mitt̄ sc̄s .
Et fame . ut falsi fr̄s qui cogunt
eos carere p̄ deuocationē pane ce
lesti . **E**t mōre . ut h̄etici qui eos ex
toto in̄ficiunt p̄ malā doct̄nā
q̄m in eis ponunt . **E**t bestijs terre .
hoc est dice . cum illis in̄ficiat dia
bolus fideles . & etiā cum bestijs . i.
cū alijs qui neq; s̄t pagani neq;
falsi fr̄s nec h̄etici . s; bestiales . i.
nil boni scientes . s; tr̄ent̄ ut bes
t̄e; semp̄ in̄hantes . **V**el aliter
ut referam̄ sigilla ad diuisa tem
pora . itē sic dicem̄ . **P** albu equū
quē p̄mit̄ uidit . notant̄ sc̄i pat̄s
ab adam usq; ad noe . sic enoch &

abel . i. alij plures q̄ fuer̄t in bona
te candidi . **P** sedntem d̄m pat̄rē .
p̄ arcum fictum iudiciū . quē sep
tenet . ḡtrahit ut forc̄i emittat
spicim . **A**rcus enim quāto forc̄us
ḡtrahit . tanto dur̄i p̄mitt̄ . similit̄
ih̄c xp̄c arcū suū parauit iā et
ḡtendit uelut d̄c̄ psalmista . t̄c̄
di arcū meū & sagittas meas . ḡ . p .
i eo . & t̄c̄ emittet sagittā quā dicet .
Ite maledicti in ignē eternum .
P coronā om̄s fideles . q̄ sunt c̄ co
rona . i. a quib; ornāt̄ . **E**t exiū uin
cent̄ . i. exiū uincens cogitōnes
in̄ciū ut uincet̄ ex̄ciū . i. ut p̄us
p̄ellet̄ prauas cogitōnes in̄ciū .
y postea uincet̄ ex̄ciū . i. ut facit̄
eos bene op̄ari ex̄ciū . q̄s purga
uerat̄ ex̄ciū . **P** equū rufum itel
ligunt̄ illi fideles qui fuer̄t a noe
usq; ad legē . ut ip̄e noe . abrahā .
loth & alij plures . **P** rubedine no
tat̄ flauus color ut aurū . i. sanḡs .
p̄ aurū notant̄ p̄fecti . p̄ rubem̄
m̄r̄es . carnē suam mac̄antes . p̄
sedntem ut sup̄ . ut sumet̄ . i. ma
lam pacē . **P**ax enim alia bona . a
lia mala . **P**ax mala . si impi uiuit

cū impio. pax bona. si impi' cum
pio. & abstulit illā malā pacem
de t̄ra. i. de ecclā. que ita ē colenda
ut t̄ra. Pacem tulit. q̄a eos separaū
& hoc idō fecit. ut int̄ficent se inuicem.
i. ut pius int̄ficet unpiū de
uocando a malo ad bonū. & impi'
piūm e cōuerso. & datus ē ei gladi'
magnus. i. sp̄s sc̄s. qui magi' est &
inuolabilis. ¶ Equū nigrū intelli
gunt̄ entes sub lege. qui erant n̄
gri. i. ceci. sup̄ficiē lit̄e tantū at
tendentes. que ex toto eos excecā
bat. ¶ Stat̄erā. iudiciū legis. Lex
enim p̄cipiebat dari oclm̄ p̄ oclō
dente. p̄dente. i. ē. que stat̄era erat
in manu. x̄. quia hoc erat imple
dum in ip̄o totum. ¶ Uocē qm̄ au
diuit ī medio angloꝝ. intelligē
de sunt p̄dicationes entes in cor
dib; sc̄oꝝ que uox talis ē. Bilibris
t̄tici denario. n̄ mutat̄. ¶ Bilibris
ordei. intelligunt̄ entes in ueteri
testam̄to. qui s̄t ex t̄ius duri sup
ficiē lit̄e tantū adherentes. tam̄
si ḡstricarent̄. i. si int̄iora uellent
attendē. efficiuntur panis. Orde
uin s̄t. i. tam̄ bilibres. i. geminā

107.
ūtatem amplectentes. i. s̄t tres. ¶
tres notant̄ tres partes iudaici po
puli. scilicet pharisei. publicani. i. scri
be. Publicani erant sic modo s̄t lai
ci. ut nos. Pharisei ū p̄ncipes. Scri
be legis p̄cepta docentes. Vel p̄s
possum' intelligē t̄s libros uetis
testam̄ti. scilicet legem. i. lib̄s moysi.
p̄cepta dantes. i. p̄phias. & agyoḡ
fiam illū aliū librū. Hoc ē dicit̄ to
tū. Vox p̄dicatoꝝ ut̄pellabat do
minū ut illi q̄ erant bilibris t̄tici
. i. ex iudaico & gentili ip̄lo ḡuerfi
entes hui' genitui t̄tici. i. ab hac
uocē t̄tici designati. & illi q̄ erant
bilibres ordei. i. illi qui adherēbat
sup̄ficiē. s̄; tam̄ gemina dilectioē
repleti. om̄s isti essent denario. i.
seruarent̄ c̄lesti regno. ad q̄d ne
mo potest p̄uenire n̄ p̄ denariū.
. i. nisi p̄ decalogū. Et uinū. i. oleū
ne leseris. ¶ Uinū intelligē aspi
tas legis. p̄ oleum uoua lex. i. idō
dicit. o dñe illos q̄ sunt uinū. id ē
qui in uet̄i testam̄to. nec illos q̄
s̄t oleum. i. baptizati. leseris. Bi
libris t̄tici. ¶ Bilibres notant̄ illi
qui s̄t ex duob; ip̄lis ḡuisti ad fide

qui sūt triticū .i. ualde attritu ut
panis efficiant̄ xp̄i. **P**equū palli-
dum p̄ph̄e intelligunt̄. qui idō di-
cuntur pallidi q̄a pallidos facie-
bant hoīes timore quib; p̄dicabāt
y tr̄entia ūba dicebant. **P** sedūtē
sup̄ equū. idē qui sup̄ i. qui uocat̄
mors. n̄ qd̄ ipse causa sit mortis.
s; quia iudicabit uiuos y mortuos.
p̄ignē. idō penē inferni seq̄bant̄
eū. i. dicta p̄ph̄arum q̄ loquebant̄
p̄ xp̄m. anima que peccauit ipsa
moriē. **Q** data ē illi potestas a dō
patre sup̄ q̄tuor partes tr̄e. ut in-
terficiet eos. i. mortificare peccis.
p̄e ponendo peccā gladio. i. sp̄u sc̄o
qui penetrat corda usq; ad medul-
las sp̄ualit̄. ut gladius realiter.
Et fame. i. desidiō panis et̄ni. i.
facit eos captare ūbum dī unde
posst̄ refici. y morte. i. mortificōne
carnis. & cū bestis. i. cū bestialib;
.i. cū p̄secutorib; tr̄e. **E**t cū apu-
isset quātū sigillum. i. c. Enodatis
q̄tuor sigillis uet̄is testam̄ti ex-
sequit̄ enucleare tā noui testa-
menti sic dīc̄s. **V**idi animas mar-
tyrum sub̄ altare. **P** altare in-

telligit̄ xp̄c. quia pat̄a eitem it̄em
plo offerunt̄ oblationes dō. ita p̄
xp̄m manentē in eccl̄a offerunt̄
.i. referunt̄ y imputant̄ om̄ia bo-
na. **E**t idō dicit sub̄ altare se in-
dusse animas. i. x̄ subditas. **V**el
p̄ altare possum̄ notare animā
cuiq; fidelis. **P** animā enim dō sa-
crificam̄. y ita anima erit sub̄ aīa.
q̄n carnē nr̄am affligēdo deo sa-
crificam̄. **H**ec ē anima n̄ habent̄
unā stolam. y p̄manens in requie
ē sub̄ anima q̄ntum ad hoc qd̄ post
iudiciū dabunt̄ s̄ gemine. i. du-
plex merces. **P** p̄ter uerbū dī erāt
int̄fecti sanguinē effundēdo. &
p̄t̄ testimonii. i. ut eēt̄ testes dī
.i. ut ostendēt̄ se eēt̄ filios. erant
int̄fecti sanguinem. s; affligēdo car-
nem. & idō erant q̄si mortui. **M**ar-
tyres enī dicunt̄ illi quoz sanguis
effundit̄. y illi qui effundēdo san-
guinē quasi mortui efficiuntur.
Martyr ḡce. testis latine. **V**t p̄t̄
testimonii qd̄ habebant. elemo-
sinas dando. y cet̄a beneficia o-
perando. sic laurenci de quo dīr.
disp̄sit dedit paup̄ib;. **E**t cla-

mabant .i. in remissione dicebant magna uoce .i. desiderantia . quia multum desiderabant fieri qd inquirebant dicentes . **O** domine quousq; .i. ad qd temp⁹ n̄ iudicaf .i. n̄ eris iudicant & iudicando . cur n̄ uindicaſ sanguinem nr̄m de hominib⁹ qui habitant t̄ram . hoc est de omib⁹ qui s̄t extoto dediti t̄renis . qd sine aliqua causa nos interficiuſ .

Notandū est cur sc̄i in manentes in requie orant d̄m ut p̄secutores eoz puniat . cū entes in carne . in ipsa tribulatiōe d̄m orarent ut ipsis om̄ia p̄donaret . **Q**d sic soluitur . Non idō orant qd ipsi uelit ut puniant^r . s̄ quia sciunt ipsos impossibile esse n̄ puniri . dolent qd pecc̄m apponunt . q̄a maiores penas inde habebunt . & idō orant ut finē habeant ne plures penas incurant . **E**t illis hac intentiōe orantib⁹ date s̄t singl̄e stols . i. rēbutiones . y dictū est illis ut quiescerent donec q̄serui . i. q̄ in hac uita seruiunt sic ipsi seruiert̄ . impleant^r . i. in numero eoz ponant^r . quia q̄t ordines remanserūt ince-

lo . totidē debent poni in eo . **Q**uod s̄t nr̄i in remuneratione q̄ interficiendi s̄t ab ipsis p̄secutorib⁹ sic y ipsi fuerunt interfec̄ti . i. p̄ eadē causa . i. p̄p̄t̄ ubum d̄i . **E**t bene debent expectare temp⁹ qd est modicū ad cōparationē fut̄i temporis . **E**t iudicū apuſſ; sigillū s̄rtū . y ecce terre mot⁹ . **P**. vi . sigillū . intelligit̄ eccl̄ia iur̄sa de iudeis ad gentes . y in ostendit qualit̄ iudei fuerūt dissipati a titō y uespasiano p̄ illo pecc̄o quia noluerūt recipere saluatōrē . y p̄ hoc ostēdit quia d̄s eos p̄t posuit . y ad gentes iur̄sus fuit . **P** . motionē t̄re notant̄ homines y moti ad aduentum titi y uespasiani . & iudeoz etiam ier̄lm̄ habitantiū . **E**t sol . i . illi iudei qui p̄mit̄ esse lucentes int̄ alios ut sol . i . digni . y boni . in fuerūt ita uiles . y peccatores cogniti . nigri dico ut sacc⁹ cilicui⁹ . **S**accum cilicini uocat nigerrimā uestē qua uestiunt̄ homines in t̄sticia . **Q**uod t̄ma . hoc ē tota synagoga uersa est in sanguinē t̄ p̄pter tribulationē maximā . uel d̄i cē uersa in sanguinē . q̄a sibi impu-

tabat^r effusio sanguinis. Et stel-
le. i. illi qui putabant^r eē splendi-
di int^r alios. cecidunt sup^r terrā. i.
timore gentiliū legem suā dimi-
serunt. y in cultū gentiliū tūse-
runt. sic ficus mittit g^rssos suos
cū a uento magno mouet^r. Gros-
si ficus uocant^r illi inutiles fruc-
tus. qui motione alicui^r uenti fra-
ti cadit. Et celum. i. tota lex reces-
sit ab eis sicut lib^r in uolūt^r. i. ita
amiserūt sēpturas sic essent iūmo
libro sēpt^r. i. in destructione illa
quando ierlm fuit destructa. Et
omīs mons. i. omīs altiores. y insu-
le. i. mercatores. qui g^rmouebant^r
a fluctib; maris ut insule. mox
fē de loco suo. hoc ē fuerūt expul-
si de t^ra sua. Et reges t^re. P^r reges
alios regentes. y p^r alios diuisas po-
testates quas habebant int^r se. et
omīs seruus peccat. et liber. q^r libe-
peccat. abscondunt se in spelun-
cis. i. in cauīs diaboloz. i. in suis
p^rauis cogitōnib; in quib; habi-
tabant diaboli. et in p^rets monti-
um. hoc ē induricia i^rcdulita-
tis eoz q^r sunt montes. i. alios du-

ricia sup^rpantes. quia edebant tunc
qd^r nullus scs ul^r deus poss; eos libe-
rare ab illa t^rbulōne. tantū cogno-
uerūt se peccasse. y dicebant monti-
bus y p^rets hoc est infideliorib; ca-
dite sup^r nos incredulitate urā y
abscondite nos a facie sedntis sup^r
t^rni. i. dei. ne uideat nos. y ab ira
agni quē occidit. Vel ysterialit^r
potest hoc intelligi q^rntū ad litā
ut rogarent montes constricti.
Vel alit^r potest hoc totū legi. ut refe-
rat^r sextū sigillū ad anti xp^m. q^ra tē
erit motio magna. i. sol ille. i. scs q^r
erat splendid^r ut sol reputabitur
niger. i. peccoz quantū ad anti xp^m.
y uilis ut saccus cilicū. y luna idē
ecclā que ē similis lune. q^ra luna i
parte ē obscura. y in parte clara. et
aliquū est obscuritas lune inferius.
i. uers^r celum sup^r. Simil^r in ecclā
manentes in parte sē obscuri quā-
tum ad carnē. in parte splendori
q^rntum ad animā. et tē obscuritas
ē inferi^r q^rndo caro sup^rat^r ab aīa
tē uero sup^rius. quando anima sub-
iacet uoluptatib; carnis. y t^ro ha-
bemus p^r lunam ecclā. Sic san-

gius erit tota .i. in omni parte sui
 effusio sanguis erit . facta ab anti-
 xpo . quia nolent s̄ crede . e stelle
 celi . i. illi qui iudicabant in ecclā lu-
 cidu . cadent sup tiam . i. supponēt
 se anti xpo quidā nō om̄s . **I**raci-
 to recesserūt a fide . timore anti xpi .
 sic supius . similitudinē sic iudō
 pont . quia p̄mus homo cooptat
 pudāda sua inde . **A** cetū recessit
 . i. ecclā recessit a societio iniquoz
 . i. colubitatōe & ope . sic liber in-
 uolut . hoc ē ita fuerūt in similitudine
 abscondunt se ne uident ab an-
 tixpo . sic liber ē claus . i. non potest
 uidi donec ē inuolut . **E**t omnis
 mons . i. altiores in fide . i. insule
 . i. illi qui impellebant triblacio
 uib; ut insule . i. mouent in mari .
 om̄s illi s̄ moti a locis suis in q̄b;
 habitabant p̄us . reges t̄re . i. re-
 gentes ecclā . & om̄s alij inuo-
 res . hoc habent p̄ncipes . i. alios .
Om̄s abscondit se tam maiores
 q̄m minores in speluncis . i. in p̄-
 funditate sc̄pturarū . i. petris
 montū . i. in montib; in quib;
 erat . xpc qui est petra firmissima

& dicunt montib; . i. sc̄iorib; in q̄b;
 erat petra . cadite sup nos . i. defen-
 dite nos a facie seductis sup t̄num
 hoc est defendite nos ne subdant
 anti x . unde eēt uobis facies dei
 irata . i. agni . i. filij p̄ nob; immola-
 ti . **P**ost hec istud ḡtinuabit p̄ori-
 sententiā . q̄si dicat . **P**ost destructi-
 onem iudeoz . uidi . i. iiii . anglos stan-
 tes sup q̄tuor angulos . **P** . iiii . an-
 gelos intelligunt . iiii . p̄ncipes ro-
 manoz . assyrioz . p̄sarū medoz . qui
 erant digniores om̄ib; alijs p̄nci-
 pib; . **P** angulos t̄re . illa . iiii . regna
 intelligunt . quia multa erāt alia
 regna . s; tam̄ erant om̄a his sub-
 dita . **H**ic angli in significōne ac-
 cipunt . quia p̄cipiebant om̄ib;
 alijs . i. sapientib; sub se positis
 qd̄ habent p̄ . iiii . uentos . ne illi
 doctores flarent . i. docerent . i. instru-
 erent sup t̄am . i. sup p̄uicias
 . iiii . illoz regnoz . neq; sup mare .
 . i. sup insulas que s̄t a mari cō-
 mote . neq; sup aliquā arborem . i.
 sup aliquā scienciā . nisi suā legem .
 nisi doctrinā ipsoz . i. iiii . regnoz
 que mala erat . quia ydola coli

VII

docebant. **E**t uidi alium angelum
i. bonum angelum i. christum ascendente
i. ueniente ab orientali parte. uel
ascendente ab ortu solis i. post re-
surrectionem. uel ab ortu solis i. per
predicatores in quibus dicitur sol i. christus.
angelum dico habitum signum dei
uui. signum sue diuinitatis i. ostendit
per miracula que ipse facit quod deus
est in eo. **E**t clamauit i. in remissione
orauit uoce magna i. non contradicenda.
Nolite nocere. etc. **P**er hoc quod dicitur
caluum non est intelligendum quomodo
essent multo plures. sed propter mysterium
nummi posuit. **I**n hoc enim numero
intelligitur trinitas. et euangelia. et cetera
bona opera. et ad deum relatio i. quod ali-
quis bonum illud quod operatur refert. et
Duodenarium enim numerus constituitur
ex tribus quaternariis. et quatuor ter-
nariis. **P**er ternarium trinitatem. per quater-
narium. uel euangelia intelligimus.
Et quia non sufficit trinitatem et euangelia
ostendi et intelligere. nisi fiant bona
opera. coniungamus quatuor duode-
naria. et fient. xlviii. per que quater-
naria intelliguntur bona opera ad cor-
pus pertinentia. **C**orpus enim constituitur

ex quatuor elementis. **E**t quia indium
sufficit confitri trinitatem et intelligere
euangelia. et facere bona opera. nisi refe-
rantur patri et filio et spiritui sancto i. trinitati.
triplicem quadraginta octo. et fi-
ent. caluum. per quam triplicationem intel-
ligitur relatio. quia propter illi omnes sunt
signati quibus competit iste numerus
i. caluum. quia ostenditur trinitatem et
intelligit euangelia. uel. et facit bona
opera. et refert deo illa omnia. **P**er mille quod
apponit. notat perfectionem esse in om-
nibus. trinitatem confitendo. bona opera
faciendo. et illa deo referendo. **E**t tribu
uida. **N**on posuit uida a principio.
eo quod esset primogenitus. ruben enim
fuerat. sed propter interpretationem que est
confessio. et rubens uidentis filium i.
ihesum christum. **P**rius enim est confessio. de-
inde et uisio. **S**ed interpretatur tempus.
quia postquam filius dei ab aliquo uidetur.
statim a persecutoribus temptatur. uel
gadol potest dici accinctus. quia post
uisionem filii accingit se. i. armat
se ne a diabolo superetur. **A**sser bonum.
quia postquam aliquis temptatur uel
accinctus est. aliquantulum est bonus.
Heptalium latitudo. quia postquam

bonus ē latitudo .i. incipit studē
 in latitudine .i. in magnitudine sc̄p
 turarū. **M**anasses oblitus uel ne
 cessitas. quia postq̄m incipit studē
 in sc̄pturis. oblitus ē omniū infe
 rior. uel necessitas. .i. necessari mul
 tis p̄dicando ⁊ bona opa faciendo.
Nota qđ in hac genatiōe ponitur
 manasses. cum n̄ sit fili iacob s; io
 seph. .i. n̄ ponat dan qui fuit fili ei.
Ideo hoc facit. quia ex genē dan
 nasciturus ē anti xp̄c. ⁊ idō non
 ē dignus ut in hac genatione po
 nat^{nat}
Symeon inter p̄t̄r̄ audiuit t̄sticiā
 quia p̄t̄q̄m aliquis ē oblit^{ter} terre
 noꝝ. audit t̄sticiam. .i. p̄cepta t̄stici
 am nob̄ demōstrantia. ⁊ intelligit
 ⁊ obseruat. sic istud. qui n̄ crede
 rit ⁊ dempnabit. ⁊ similia q̄ t̄roꝝ
 ⁊ t̄sticiam infer̄t audientib̄. **L**eu
 additus. **I**lle enim q̄ sup̄dicta isē
 representat est additus. .i. dō ad iūc
 tus. **Y**sachar merces. q̄a post au
 ditum accipit brauiū. **Z**abulon
 habitac̄lin fortitudinis. q̄a p̄t̄q̄m
 uidet qm̄ mercede est habitur^{us}
 sic habitac̄lin dei. **J**oseph augm̄
 tum. **I**lle enim in q̄ d̄s habitat.

semp ad mai^{or} ascendē laborat. **B**en
 jamin filius dexte excelsi. **I**lle e
 nim cui sup̄dicta nomina cōpe
 tunt. filius dexte fit. .i. fili dī. q̄ ē
 pat̄s dexta. **P**ost hec uidi t̄bam
 magnā. **P** hoc qđ dicit turbam
 magnā. notat qđ p̄numū. .i. per
 e. xliiii. aliud sit intelligēdum.
 scil̄ illud qđ dixim^{us}. **E**x omib̄ dix
 gentib; ne solūm̄ intelligem̄ de
 filijs isrl̄. ⁊ t̄bub. ne intelligerem^{us}
 tantū de iudeis ⁊ gentib; ⁊ ppl̄is
 ne intelligem^{us} de habitantib;
 tantū extra ciuitatē. ⁊ linguis.
 ne putarem^{us} solūm̄ ppl̄os unius
 lingue. **H**oc est dicē. **E**x omi nati
 one que sub celo ē uidi multos
 signatos. **B**enedictio. **P** b̄ndictio
 nem. ecclē multiplicatio. p̄clari
 tatem resur̄ctio notat. que fe
 cit nos claros. p̄ sapientiā. filiū dī
 habem^{us} ut sp̄m̄ sc̄m̄. p̄ ḡrarū actio
 nem. qđ n̄ra bona ḡferim^{us}. p̄ uirtutē.
 int̄ius bonas cogitationes. p̄ forti
 tudinē. ext̄ius bonā opationem.
Et respondens un^{us} de senioribus.
 hoc ē seniores unū predicantes ita
 ut sup̄ius. **P** hoc qđ dicit. respon

dens. uidet qd eum interrogasset.
Que interrogatio ul' responsio sic
est intelligenda. Tunc aliqs interro-
gat seniores. qm in mente eor' doc-
trinā ualde yfidat. tē s' respondet.
qm s' declarat illud un' cogitat.
& tē seniores aliquē introgant.
qm cum ad cognoscēdu qui sint
scī ut eos imitē incitant. Tunc
dicit fidelis. dñe mi tu scis. qm
cognoscens qui sint scī. illā cog-
nitionē non imputat s' s' dño. i.
ihu x̄. **H**i sunt q' ueniunt de tri-
bulone magna. & lauerūt stolas
suas. i. munda fecerunt opa sua. **VIII**
in hac uita. & in alia dealbauerūt
ea. In alia enim uita uident' opa
bona candidiora eē qm in hac ui-
ta. Vel lauerūt stolas suas. i. cogi-
tationes m̄tis. & dealbauerūt eas
faciendo bona opa ext'ius. **P** hoc
qd dicit. in sanguine agni. imut
qd om̄a s' referēda. Ad diē ser-
uiunt ei die ac nocte. sic est itel-
ligēdum. non qd ibi putet' eē nar-
s; ita est dicēdu seruiunt ei die
ac nocte. qd n̄ extulim' se in hac
uita de p̄pitate qd habet' p' diē

nec fuerūt fracti aliqua adu'state
qd habem' p' noctē. & idō seruiūt
s' modo in templo ei'. hoc ē in se-
ipfis qui sūt templū ei'. ut in tēplo
.i. in glā et̄na que est templū ei'.
sedes ei'. Et ideo n̄ esurient neq;
sitient ampli'. In hac uita refici-
unt' fideles. & etiā alij ex diuersis.
ex cibo & aqua. s; in glā erit refec-
tio una. i. unita. quib' cib; erit aq;
& eōuerso. **P** solem notat ext'iorē
t'bulationē. p' estum int'iorē. Et de-
ducet eos ad fontē. i. p'ncipiū aquay
uitę. i. int'it'ue ad aq's que sūt ui-
ta. & absterget omnē lacrimā. **E**t
cum ap'us; sigillū septimū. fac-
tum ē silentiū. hoc ē qñdo dī fili'
uenit i' mundū h̄c. silentium fuit.
.i. pax in celo. i. in ecclā. quia libere
p̄dicabant p̄dicatores usq; ad t'ps
neronis. In media hora dicit. qd
n̄ fuit p̄fecta pax uel silentium.
uocat q' templonem silentium.
quia dum sūt in tēplone sūt in
silentio. i. in requie. In media ho-
ra dicit. quia n̄ est p̄fecta requies.
quia sepe inde remouent' ap' se-
cutorib;. **P**. vii. anglos. p̄dicatores

111.

Septiformis sp̄s donis repletos. uel
turbas p̄dicatores. quia sic tuba a-
ciuit homines ad bellū. ita p̄dicatio
ad bonū. Et alius anḡls. i. xp̄s ue-
nit. Ordine p̄pōstat. quia p̄ de-
buiss; ponē xp̄m. postea p̄dicatōe.
s; idō factū ut ostēdat. q̄a p̄ illos
.i. p̄p̄dicatōe eorū fit accessus ad
xp̄m. Vel sc̄dm ordinē. ut intelli-
gamus p̄ anḡlos p̄bas aduentū
eius p̄dicentes. Alius anḡls. i. xp̄s
uenit in mundū. & stetit ante
altare. i. ante eccl̄am in qua fi-
deles dō sacrificant. stetit. i. pug-
nauit p̄ ea. habens thuribulū.
.i. carnē humanā. aureū. i. sine
om̄i labe. & data sunt ei a fide-
lib; incensa. i. orōnes ut bona
opa que s̄t incensū xp̄o redolen-
tia. ut poneret illa sup̄ altare. i.
sup̄ eccl̄am. que eccl̄a ē ante thō-
num. i. ante eccl̄am. P̄ hoc notat
diuisōs in eccl̄a. P̄ fumū. orōnes
sc̄orū que p̄cedit ex calore sc̄i sp̄s.
& pungit eos ad fletū. fumus
ascendit de orationib; sc̄orū. et
hoc de manu anḡli. i. gr̄a xp̄i.
Et accepit anḡls thuribulū hoc

est resurgēdo recepit carnē. & im-
pleuit illud de igne. i. de sp̄u sc̄o.
Non idō dicit impleuit. q̄m s̄p̄
ess; impletus de eo. s; q̄ntū ad su-
os fideles dicit unpleuisse illō.
quia resurrectio fecit eos credē
xp̄m sp̄u sc̄o repletum eē. quod
p̄mitas ita firmiter n̄ credēbāt.
Et misit uiciam. i. in t̄renos. i. i
eccl̄am. & facta s̄t tonitrua. i.
gminationes. & uoces. i. p̄dicōnes.
& fulgura. i. mirac̄a. Tonitrua
sic istud. qui n̄ credidit & demp-
nabit. uoces. ut qui credidit et
baptizatus fuit saluus erit. ter-
re motus p̄t̄ p̄secutores eccl̄ie
dicit. **E**t p̄mus anḡls tuba ce-
cinit. Non dicit p̄mus. & sc̄ds ni-
si p̄pter p̄dicatores succedentes.
mortuo enim uitio statim ali' sus-
cipiebat officiū ei'. & facta est
grando. hoc est t̄bulatio. ut ira.
& ignis. i. dī odium. ista duo mi-
ata in sanguine. Hoc ē dicere.
In effusione sanguinis mirum q̄m
p̄secutores effundit. apparet ira
dei. & odium in p̄secutores. Et t̄cia
pars t̄re combusta ē. Terciam

partem uocat illos qui sūt ex dī
lectionē dei & pximi. que sūt due
partes dī. Tercia uō pars ē diaboli.
& illa tētia pars gubusta ē. i. destruc-
ta. Et tētia pars arborū. hoc ē illi
qui sūt arbores. i. auicys undiq;
pulsati ut arbores auentis. y omē
fenum. i. delectationi carnis in-
sidentes. et uiride. i. uiuidi. i. p-
seuantes indelectatiōe sūt gubusti.
¶ hoc qd dicit tētia pars arborū
tētia gubusta ē. notat qd plures sūt
in ecclā qm sūt arbores. y terra
quia sūt induab; partib; perma-
nentes. i. in dilectione dī y pximi.
Et scd̄s angls tuba cecinit. y tāq;
mons magnus. ¶ montē magnū
intelligit̄ diabolus. qui ē missus
in mare. i. in ecclā. qui uocatur
mons p̄t̄ supbiam. & facta ē ter-
cia pars. i. pars diaboli sanguis.
hoc est dicē. Tercia pars maris. i.
ecclīe scit̄ illa que uidebat̄ ēē pars
& n̄ erat. ut heretici. illa pars ē
sanguis. i. sanguinolētia iudi-
cādo m̄res debere m̄fici. Et
tētia pars creaturę que habebāt
animas in mari mortua. hoc ē

que erat animosa ad uitia pagūda
& nauū. i. sine rectore existentes.
ut mobiles de uitio in uicū ut na-
ues que mouent̄ auentis. om̄is il-
la pars int̄it. **E**t t̄tus angelus
tuba cecinit. y stella. i. diabolus q̄
p̄us clarus fuit ut stella. qm̄dū
fuit absq; supbia. cecidit de celo
y supbia. uel stella. i. ille qui ui-
debat̄ ēē clarior in ecclā cecidit
in de celo. i. sequestrat̄ modo fuit
ab ecclā p̄ predicōnē euāglicam.
angls dico ardēt tanqm̄ facula.
facula enim ardet in nocte. y cito
gubust̄. similiter p̄secutores qm̄tus
ardeant y seuant in scōs. tam cito
finiet̄ combustio eoz. i. qm̄dū ui-
ta p̄sens que fact̄ est uis q̄t̄
durabilis. & ipsi ardent in nocte.
i. in peccatis existētes. Et cecidit
in tēciam partē fluminū. hoc est
fluitangū. y in fontes. i. in docto-
res. aquarū. i. in illos q̄ docent mol-
les y debiles ut molliores efficiant̄.
Absinthium d̄r nom̄ stelle. quia
doctrina eoz qm̄ p̄dicant ē ama-
rissima. i. homines moriunt̄ de
aquis. i. de doctrinis eoz qm̄ p̄-

dicant. quia amare se i. pessime. **E**t
 quartus angls tuba cecinit. p. sole
 intelligunt heretici. qui vident esse
 sol. hoc est p. solem intelligit eoru pa-
 tent doctrina. y p. luna & stellas illa
 que fit in occulto. Sol enim lucet
 in die. y luna in nocte. hoc e illi q
 sunt imbuti doctna patenti y la-
 tenti eoz. sunt percussi. y ita se percus-
 si ut obscuraret teia pars illoru. i.
 illi qui se in tertia parte eroto exce-
 cati doctrinis hereticoz. attendi. pars
 diei. i. solis e percussa. & pars noctis
 i. qui illoz obscuri ut nox percussit
 similit. i. fit obscurior in quantum
 plus peccat. **E**t audiui uoce y c.
 p. uoce unius aquile. intelligunt
 predicatores unu qdem predicante.
 semp ad celestia tendentes ut aqila.
 y terrena sub se linquentes. ut aq
 la separat a tra quando ad alta uo-
 lat. Vel alit potest legi totu. p. m.
 angls y sedis & tui usq; ad aqila.
 ut p. pmu anglm intelligantur
 illi ab adam usq; ad lege. p. sedm
 illi qui fuerit sub lege. p. tui pro-
 phete. p. quartu xpc y apli eius.
 y ita dicem. Primus angls cxi-

nit tuba. i. illi qui fuerit ante lege
 aliquid boni de do sentiebant. et
 alijs notificabant sic abraham qui
 tres pueros uidit. y unu adorauit.
 p. qd trinitate confessus fuit. Et facta
 est gudo. i. gminatio. qa boni incre-
 pabant malos. & ignis. i. spc scs.
 qa spc scs eos illuminabat q absq;
 ulla pcedenti doctna boni erant.
 que duo mixta erant i sanguine
 i. indicabant y pfigurabant san-
 guine xpi fundndu p humano
 gene. p hoc qd abraham arietem p-
 fitio immolauit. xpm mortuum p-
 nobis psignauit. & hoc totu gau-
 do & ignis mixta in sanguine
 missu est in tiam. i. in illos q erat
 in tiam. i. timent inhiantes. y tertia
 i. pars x. hic pars accipit ut sup.
 quando duas partes dedim dia-
 bolo. y tiam ihu x. y illa tiam pars
 est obusta. i. spū scō repleta. Et
 pars arbor. i. ad celu erecto. et
 omne fenū. i. doctrine bone ac-
 quiescentiu. fenū dico uiride q
 uolebant in bonitate uirere. os
 isti se obusti. i. spū scō repleti.
Et sedis angls tuba cecinit. Per

secūm angīm intelligunt fideles
sublege existentes .y. de a. aliquid
futū pphantes. **Q** mons magnus
.i. uetus testamētum qd̄ erat pon-
derosum. p̄cipiebat enim dari ocu-
lum p̄ celo. dentē p̄ dente. qd̄ gra-
ue satis ē .y. cetera grauiora. ille talis
mons nullus ē ardens. .i. spūalia ī
se retinens ī mare. .i. ī mundū. ut ī
eccliam p̄mittuā. .y. t̄cia pars illius
ecclē. .i. pars a. fuit sanguis. .i. cepit
se affligē multis modis. ut ille af-
fligit̄ quī sanguis realit̄ affligit̄.
Vel t̄cia pars sanguis idō dicit̄.
scil̄ quia p̄ sanguinē uitale se
expiabant uti lex p̄cepit. **E**t ter-
cia pars caturę que habebat aīas
.i. p̄mitt̄ ad mala p̄agūda. est mor-
tua peccatis. .i. post posuit peccata.
.y. t̄cia pars nauū hoc ē alios por-
tantes. .y. ab aquis eos p̄tegentes.
scil̄ forciores similit̄ interierunt
peccis. **E**t t̄cius angīs tūba cecin̄
p̄ angīm t̄cium intelligunt̄ pro-
phete p̄ quoz p̄phiam occidit̄ stella
.i. ille qui alios illuminabat. de
celo. .i. de deo. n̄ qd̄ recedēt a dō. s;
instruendo p̄ximos .y. eis subue-

niendo recessit a cōtemplōne dei.
quia null̄ potest ī mortalīs cō-
templatione dei assidue. stella di-
co ardens tanqm̄ factā. .i. p̄dicans
spū scō illuminatis tanqm̄ factā
quia sic factā cito oburit̄. ita pre-
dicatio eoz parū durat. q̄a parū
iuiuit̄. **E**t occidit̄ in t̄cia partem
fluminū. .i. discipulū. .y. in fontes
.i. docentes. .y. stella talis uocat̄
absinthiū. quia ostendit̄ penitē-
tias cō accipiendas que s̄t amare
hominib; ut absinthiū. .y. t̄cia
pars aquarū. .i. fluitantiū prius
ul̄ docētium. est facta. .i. mutata
in absinthiū. .i. ī penitētiā
.y. multi homines mortui s̄t pecca-
tis p̄t̄ penitētiā. **E**t quartus
angīs tūba cecinit̄. **P** q̄tū an-
gelum intelligit̄ xp̄c .y. apl̄i eius.
p̄ quē angīm p̄cussa est t̄cia pars
.i. illuminata ē t̄cia pars solis.
.i. illoz qui alios illuminabant.
Et ne accipem̄ p̄ solem ap̄m. de-
t̄minat. t̄cia pars lune. .i. illoz
qui n̄ sunt tanti splendoris ut
sol. .y. pars stellay. .i. min̄ splen-
dentiū. .y. hi s̄t p̄cussi p̄dicōne

aploꝝ ut obscurarentur. i. fierent
obscuri quantum ad iniquos quibus
uidebantur presentis sol dum eos imi-
tabant. s; quia facti fuerunt facti sunt
eis obscuri. & ita facti sunt eis obscu-
ri ut non luceret quantum ad eos pes-
simos tertia pars diei. i. illorum qui
presentis uidebantur eis esse dies. i. clari.
& tertia pars noctis. hoc est illorum qui
erant aliquantulum nox quantum ad i-
fideles. quia iam cepunt fauere
dictis aploꝝ postquam ex toto cre-
dere cepunt. fuerunt ex toto illis
obscuriores. **E**t audiui uocem
unius aquile. ut superius exposui.
aquile dico uolantis per medium ce-
lum. i. per corda fidelium euntis. di-
centis uoce magna. ue. ue. ue. ha-
bitantibus in terra. **P**rimum ue notan-
tur heretici per secundum ue. persecutores
ecclie. per tertium ue. antichristum in umbra
ei. **U**e erit dico habitantibus in terra.
& hoc de ceteris uocibus; i. predicationibus;
i. causa predicationis; & doctrine aploꝝ
uel aliorum fidelium angelorum dico tunc
i. tunc predicantium. **P** hoc e-
nim quod predicatores bonam doctri-
nam predicant. heretici & persecutores

113.
gentium insistent. & ad superandum omnes
per numerum insudant. **V**el tertia ue sunt
hominibus; habitantibus; in terra. que
ue ostenduntur seriatim. de ceteris
i. propter ceteras uoces tunc angelorum
qui adhuc sunt tuba cantum. **E**t
quintus angelus tuba cecinit. **P**stel-
lam que cecidit de celo. intelligi
superbus angelus qui cecidit de ce-
lo. uel de celo. i. separatus ab ecclesia
predicationem; & cecidit in terram. i.
in peccatores. **P** quantum angelum non
notatur ordo angelus nisi predicator-
um. alius succedentes. **E**t data est
ei stelle. i. hereticis clauis putei
hoc est principes quorum protectione
heretici securi libere postea suos
errores predicabant aliis. **P** clauem
ideo intelliguntur principes. quia que-
admodum domum non potest aliquis
reserare nisi per clauem. ita heretici
non audebant suum errorem ostendere.
nisi principum sustentamine. **P**u-
teus dicitur a potu potas quia potum
administrat. Heretici dicuntur
puteus abyssi. quia potum male
doctrine emittunt ex se. abyssis
hoc est illis qui sunt abyssus. i. quorum

corda sunt adō inuitis p̄funda
qd̄ s̄ fundo car̄tia. hoc ē tantū
diligunt uitia q̄d nequunt inde sa-
tari. & cū clauū apuit. i. cū prin-
cipib; puteū abyssi. & ascendit fu-
mus. i. mala p̄dicatio corda exce-
cans ut fumus excecatur oculos. sic
fumus fornacis magne. i. sicut predi-
catio antiā. **P** hoc qd̄ dicit. sicut.
ostēdit qd̄ ex toto n̄ sit fumus here-
ticorū sic fumus antiā. **E**t ex fumo il-
lo obscuratus ē sol. ille q̄ splende-
bat utpote sol. & aer. i. m̄n̄ illu-
minati. de fumo putei. i. de doc-
trina hereticorū exierūt locustę. id ē
tales discipuli qui fuerūt similes lo-
custis. **L**ocustę enim nec p̄ aera
uolare queunt. nec p̄ terram ire pos-
sunt. **S**ic heretici nequeunt uolare
ad celū quia carent geminis aliis
uitiis. nec possunt ire p̄ terram. i.
p̄ eccl̄iam quia s̄ infideles p̄pter
doctrinam. **E**t data ē eis potestas
sic habent potestatem scorpiones t̄re
hoc est sic scorpiones cauda pun-
gunt. & facie uidentur blandi. ita
heretici hominib; uidentur esse reli-
giosissimi. s; incauda. i. ret̄ ualde

s̄ pungentes. i. homines decipientes.
& p̄ceptum ē illis ne lederent femi-
tē. i. illos qui bonā doctrinam capi-
unt addiscere. et omne uiride. i. illos
q̄ iam s̄ uirides in bonitate. & om-
nem arborem. i. illos q̄ sunt rigidi
& inflexibiles a uitis. ne lederent
nisi tantū homines q̄n̄ habent
signū dei. i. dilectionē in fratrib;
suis. in superiorib; . i. in mente eorū que
multū est habūda. sicut ipse ait
discipulis. **I**n hoc cognoscent om̄s qd̄
discipuli mei estis. si dilectionē ha-
betis. **E**t dictum ē illis ne occiderent
eos. s; ut ipsi heretici cruciarentur
in sibi; q̄nq; . in hoc enim qd̄ alios cru-
ciant. se ipsos p̄petuo dampnant.
P quinq; m̄ses intelligunt. v. eta-
tes. infantia. puericia. adolescen-
tia. iuuentus. senectus. quia omnib;
his etatib; corrumpebant homines
heretici. & hoc se ipsos cruciabant.
Vel ut cruciarentur ad eos referat
quos deuocant heretici. ut illi cru-
cientur ab hereticis in v. etatib;. **E**t
in dieb; illis querent homines iustitiam
& n̄ inuenient. hoc ē uolent
se subicere predicōni eorū hereticorū

et non inuenient eam quia per penitenti-
 am remouentur a morte .i. ab eorum
 predicone que inferret eis mortem
 si illi cederent. Et similitudines
 locustarum .i. illi qui sunt similes locu-
 stis .i. eorum imitatores sunt similes equis
 paratis ad plium. hoc est ita irratio-
 nabilem doctrinam edocentes ut equi
 sunt irrationabiles. **Et** super capita eorum
 taq. corone similes auro. hoc est ita ui-
 debantur sancti et religiosi. ut corone
 eorum .i. ut retributiones quas erant
 habituri uidebantur esse auree sed non
 erant sed tamen similes auro. quia non
 erant tales uirtutis quales se osten-
 debant exterioris. **Et** facies earum sicut
 facies hominum. hoc est sapientia eorum
 quasi non uera sapientia hominum
 sed similes. quia extra uidebantur esse
 sapientes. **Per** faciem sapientia. quia
 mea apparet sapientia uel stulti-
 cia hominum. **Et** habebant capil-
 los mulierum. hoc est ita faciebant
 uadunationes uirtutis heretici
 sicut fideles. **Per** capillos mulierum
 intelliguntur uentura illorum here-
 ticorum qui molles et debiles sunt infi-
 de sicut mulieres molles et fragiles

sunt. Mulieres enim a mollicie in-
 telliguntur forciores heretici per dentes
 ministri .i. discipuli eorum per loricas
 intelliguntur defensorum quibus de-
 fendit suas sententias. **Et** uox a-
 larum earum .i. predicatio doctrine
 eorum erat similis uoci currum .i.
 predicatores bonorum. currum in
 bellum .i. ad superandum. Mensibus .v. et
 ut superius. **Et** terminans .i. extra
 hereditatem terminum celestis regni
 eos abiciens. **Per** hoc quod ponit no-
 mina terminum linguarum. notat illum
 angelum habere diuum in omnibus gen-
 tibus. **Ne** unum abire. quantum ad uisi-
 onem hoc dicit. quia prius uidit u-
 num uerum et postea aliud. uel ideo
 quia iam abiit et manifestatum fu-
 it. et iam recessit a terminis. quia non
 in tot heretici sicut in antiquo tempore
 fuerunt. **Ecce** ueniunt in duo uerum.
 hoc est post istud uerum. ostendet duo
 uerum. **Et** sextus angelus tuba cecinit.
Per quintum angelum possumus intel-
 ligere sanctos doctores post apostolos.
 per .vi. menses. per .vii. illos qui predi-
 cant contra antichristum .i. heliam
 et enoch. **Et** sextus. an. tu. cec.

& audiui uocē unam de quatuor cor-
nib; .i. de .iiii. euāgēliis unā doctri-
nam p̄dicantib; uocē dico dicen-
tem illi sexto anglo qui habebat
tubam. **S**olue quatuor anglos .i. re-
siste obviare quatuor romanis
p̄ncipib; .i. solue eos sic. Quanto
enim sc̄i magis p̄dicant. tanto
magis sp̄s maligni in eos seuiūt.
quando ū dictis eoz fauebant.
q̄si ligati erant. quia illis nichil
nocebant. **I**deo dicit m̄rb; **S**ol-
ue .i. p̄dica istis .iiii. p̄ncipib; **P**-
istos intelligunt om̄s p̄secuto-
res. solue illos dico p̄dicando q̄
f̄e ligati in magno flum̄e .i. in
hac p̄senti uita que fluit. **A**bi-
tur ut flum̄. flumine dico eu-
frate. **P**eufraten intelligit eoz
potestas. quia eufrates est ma-
ximū flum̄ in babilonia. **V**el
p̄ont eufraten p̄ babilonia.
partē p̄ toto. ul' p̄tentū p̄ p̄tinen-
ti. **H**oc est dicē. **S**olue illos .i.
cōmoue ad uiam p̄dicando qd̄
f̄e in ḡfusione. babilonia enim
interpret̄ ḡfusio. **E**t soluti f̄e
p̄ p̄dicationē qui p̄us erant in

requie quia nulli penā p̄dicati-
onis ingerēbant. q̄a nullus p̄dica-
bat. **I**llos dico solue qui parati erāt
ut occiderent t̄ciam partē hominū
in horam .i. diem & m̄sem .i. annū.
Phorā & diem .i. annū intelligit
temp̄ antix. qui regnabit per
annos tres .i. dimidiū. **P**horā
dimidiū annū .i. p̄ diem .i. m̄sem
& annū. tres annos intelligim̄.
Vel p̄ horam possum̄ notare ab
adam usq; ad noe. p̄ diem a noe
usq; ad legem. p̄ m̄sem a lege usq;
ad xp̄m. p̄ annū. a x̄. usq; ad finē
antix. **P**om̄s enim has partes
erant parati mali resistē bonis.
Et uinius equestis .i. bestialis
exercitus illoz p̄sequentiū sc̄os.
erant uicies milia s; dena .i. boni
decalogi p̄cepta seruantes. erat
mille .i. p̄fecti. **P**hoc qd̄ dic̄ plu-
res esse malos qm̄ bonos. osten-
dit pot̄tiam .i. fortitudinē in
sc̄os. & hoc qd̄ mali designant̄
p̄ mille. accipit̄ in mala signi-
ficatione. **S**imilit̄ dicim̄ p̄fec-
tionē mali .i. boni. & ita hoc ē
sicut uidi eḡtes in uisione .i. in

mentis cogitatione. ita uidi. i. intellexi equos. i. illos quos equitat diaboli. & qui sedebant sup eos habebant loricas. i. induratas ad malu cogitandum cogitones. & igneas. i. maligno spū repletas. ut igneas. i. alios sua doctrina. ut bonos affigentes ut p loricas munimenta suay sententay possunt accipe. i. iacintinas. i. dyls sunt lucentes. & placentes ei sacrificando. & sulphureas. i. xp̄m blasphemantes. & idō sulphur fetentes. & capita eoz. P equoz capita intelligunt potentiores qui erant capd alioz feruentes ut leones. & in scōs se uientes. p ignē. tribulōnem in scōs. p sulphur blasphemie. p fumū ydoloꝝ sacrificium. qd ita exercebat alios ut fumū oculos. & uere occisa ē ab illis tētia pars. nam extius. & intius. & hoc ē qd dicit. potestas equoz erat in ore eoz. i. extius bonos nolentes eis crede interficient. & incaudis. i. inuntiori infiectione. Hoc est dicit. Illos quos n̄ potunt intius.

intificiebant extra. & q̄s n̄ intificiebant extra. intificiebant int̄. i. subiciebant s̄. & hoc habem̄ p caudas. Vere cū caudis. i. interuis eos intificiebant. nam caude eay erant similes serpiūtib; hoc ē uenenū infundebat. intius habentes capita. i. tutores qui eos defendebant. & in his. i. capitib; equoz ipsoꝝ. ut in his. i. in ore. & caudis nocebant. Et ceteri qui n̄ sunt occisi ext̄. & qui n̄ egerunt penitentiā. p quā si agent n̄ adorarent demonia. pibunt sub audit̄ qui n̄ egerunt penitentiā. P istos qui n̄ fuerūt int̄fecti a trib; plagis supradictis. intelligunt gentiles qui n̄ egerunt penitentiā de cultina ydoloꝝ. tam̄ non s̄t̄ int̄fecti a trib; plagis quia xp̄m n̄ crediderunt. **E**t uidi aliū anḡlm. i. xp̄m fixtem. i. inuincibilem descendente de celo. i. de patre. ut de celo materialiter. amictū nube. i. carne. ut nube. i. p̄dicatoꝝ; qui cōpluunt tiam. & yris. i. pax. uel yris. i.

baptismus. **P**ax dicitur yris. quia deus
posuit in celo insignium federis
ut ipse dixit. ponam arcum meum
in nubibus. **V**el baptismus dicitur quia
ex aqua et ficitur yris. **E**rat in capite
eius. et in se ipso. uel in capite. et in
deum. quia christus est membrum dei.
nos uero membrum christi. **Q**uod facies.
et potestas sui ipsius per quam di-
nosceretur. uel facies eius. et sancti pre-
dicatores. per quorum predicationem
dicitur que in eo latebat fuit re-
seruata et cognita. sicut aliquis per
faciem nosceretur. illa talis facies
erat ut sol. et pedes. et fideles per
quos ipse graditur erant tanquam
columna. et sustentaculum debili-
um. columna dico ignis. et ignea.
et spiritu sancto repleta. **E**t habebat in
manu sua. et in operatione sua
librum apertum. et nouum testamentum
in ipsum clarificatum. quod in ue-
teri erat obscurum in ipso inest
adimpletum. **Q**uod posuit pedem su-
um dextrum. et nouum testamentum
super mare. et super gentes feroces.
ut mare nulla lege restrictos.
sinistrum autem super terram. et uetus

testamentum posuit super terram. et
super peccatores. et super uideos. **I**deo
proponit pedem dextrum sinistro. et
nouum testamentum antiquum. cum prius
posuit uetus quam nouum testam-
tum. uel pedem dextrum. et ferio-
res predicatores super feroces pec-
catores. sinistrum uero. et debiles pre-
dicatores super terram. et super illos qui
excolendi erant ut terra. hoc est
super minus peccatores. **E**t clama-
bat uoce magna. et inremissa si-
cut leo cum rugit. **T**unc rugit et cla-
mat ut leo. quando nobis sic dicit
intonat. **S**unt lumbi uiri precin-
ti. et uel qui non renuntiauerunt omnibus
que possidet non potest meus esse dis-
cipulus. **Q**uod cum locuta fuisset.
vii. tonitrua. **T**onitrua intel-
liguntur predicatores. et sermones.
et miracula hominibus ostendentes
quas uoces. et predicationes ego scrip-
turus es. et alius predicatus. sicut uox
de celo dicit in. **S**igna. et sigilla.
et noli predicare omnibus hominibus
ea que locuta sunt. vii. tonitrua
et noli picere margaritas inter
porcos. noli scribere. et predicare

nolunt; audire. Et angelus quem
 uidi leuauit manum suam propter
 operabatur humanitas. i. iurauit
 .i. confirmauit pro uiuentem non esse
 amplius tempus. i. decedentia. id est
 mutationes aliquas. quia illis quod erit
 in re que nunquam succedet aliquam
 turbatio. et e contrario. Per mysticum
 dei intelligit illud quod predicant
 prophete de illo allegorice. que omnia
 in ipso erant ad impleta. Quorum
 quoniam audiui de celo tunc. i. existens
 in eadem confirmatione in qua erant
 quando dixit. signa que locuta
 sunt tonitrua. illa eadem uox. i. ea
 dem conpletio intimauit in hec.
 Vade et cetera. Tunc uadit aliquis accipe
 librum. quando libenter audit et
 opere implet euangelicum preceptum
 Et dicit in angelis. Accipe librum
 et deuora. i. cum magna audita
 te libri precepta intellige. et opere
 imple. Per deuorare notat audi
 ditatem. quia quod aliquis deuorat
 aude. libentissime comedit. de
 uora dico. et faciet amaricare
 uentrem tuum. i. carnem tuam. sed iore
 .i. inanima erit dulce ut mel.

Quod enim amarum est carni. dulce
 dulce est anime. sic ieiunare. iugi
 lare. et cetera que sunt carni ama
 ra. sed anime dulcissima. Vel uen
 trem tuum. i. minores inuitatibus
 .i. molliores. sed in ore. i. in fortioribus
 qui pascunt minores. sic quod uen
 trem. erit dulce tanquam mel. Et
 accipi librum et deuorari. i. ama
 ricatus est uenter meus. ut superius
 et dicit in. Oportet te prophetis. i. iu
 deis. et gentibus. et non solum illis sed
 etiam alijs multis. quod habemus
 per linguas. et regibus multis. Et
 datus est in calamus. i. doctrina.
 et quia calamus est intus cauis
 et inanis. determinat. similis iur
 ge. i. tra solidus extra. i. intra.
 sic aliqua iuga. Vel per uirga no
 temus disciplinam et correctio
 nem. quantum ad indisciplina
 tos. qui nolunt disciplinam re
 cipe. Quasi dicat. Michi datus
 est calamus. i. doctrina quantum ad
 eos qui libenter ad discunt. i. iuga.
 .i. disciplina et correctio. quantum
 ad eos qui nolunt eam statim
 recipere. Per calamus ideo intelligit

XI

doctrina. quia cum calamo scri-
bitur. & sic littera cum calamo in-
pmitur. & format. ita p doctrina
euangelica pcepta impmunt. & in-
formant in cordib; auditoꝝ. Per
hoc qd dicit. calamus. notat qd
littere non e adherendu. qa cala-
mus nichil dicit. & ideo ad aliud
referendum e. **Surge**. i. ad mai-
te pmoue. & metire templu &
atum. & adorantes in eo. **P**tem-
plum intelligunt maiores. sic
fē heremite. p altare monachi.
& epi & sacerdotes qui fē altare.
quia mens. i. p eos offerunt deo.
p adorantes laici q adorant in
templo. & altari. & omis isti or-
dines fē in ecclesia. **P** hoc qd dicit
metire. innuit qd unicuiq;
iuxta sua capacitatem predicet.
hoc est fortiorib; maiora pcep-
ta instillet. i. escam ualidam
maiorib; tribuat. minorib; u-
lac pbeat. **A** tum autē. **P** atū
intelligunt iudei qui fē iuxta
ecclesiam. quia litteram legis ser-
uant. s; intus minime intant.
quia littere interiora n̄ inuestigant

& ideo dicte ei angls. **A** tum qd e
foris templi. i. iudeos q fē iuxta
ecclesiam. sicut atum iuxta templū
est. ecce foras. i. ante tua. n̄ eis
p dices. atum dico ecce foras &
ne metiaris illud. i. nulla p dca-
tionis iustitia nec fortiori nec
leuori p dices illi. qm̄ datum est
gentib; i. ad cultam ydoloꝝ con-
uersi fē plures. **E**t ciuitatem scām
. i. ecclesiam calcabunt antixpc &
membra eius insib; alii. hoc e tñ;
annis. & dimidio regnabit anti-
xpc & membra ei. **V**el possum
referre hanc calcationem. & dep-
sionem ad psecutores p sentis
eccle. i. ad illos qui semp psecut
fideles. psecuti sunt. & psequit
usq; ad finem mundi. & sic per
alu. menses intelligunt. vii. mu-
di huius etates. i. ab ada usq; ad
noe. & c. **S**eries enim septē. fi-
unt alii. & sic p tria. temporis
huius uolutionem. quia totū tem-
pus. vii. dieb; uoluit. **E**t da-
bo duob; testib; meis scdm̄ pri-
orem sententiam. i. helye. & e-
noch. & pphetabunt dies mille

ducentis xl. hoc est tibi; annis et
 dimidio. amicti sacris. i. nimia tri-
 bulatione. quia antixpc in qua-
 tum potit eos tbulabit. Vel se-
 cundū aliam sententiā. dabo
 duob; testib; meis. i. thob; mrib;.
 i. illis q; martyrizant extius et
 intius. & illis qui tantū intius. i.
 illis q; trucidant extius. utq; enī
 mris uocant. & pphabunt dieb;
 mille ac ducentis. lx. hoc est pfect-
 tissima p̄dicōne. P̄ mille enī no-
 tatur p̄fectio. y p. cc. similr. y p. lx.
 eodem m̄ notatur p̄fectio. series
 enī. x. sunt. lx. **I**ste numerus. id ē
 mille. cc. lx. innuit tres annos. y
 dimidiū. in quib; p̄dicabit anti-
 xpc. q̄muis plures dies sint i tibi;
 annis. y dimidio. s; hoc qd̄ sup̄st.
 i. qd̄ de ē de numero. ualet ad sig-
 nificōne & myst̄um. **H**umerus
 enim ut dixim; p̄fectionē dēnotat.
 & idō non ē curandū si dies aliq;
 def̄t. **H**i sunt due oliue. i. helyas
 y enoch. ut mris ut dixim; sunt
 due oliue. i. misericordes. ut sua-
 uissima opa facientes. & duo. i.
 gemma dilectione fructificātes.

quintum ad mris. & sunt candela-
 bra. i. alijs lumī prestantia. oliue
 q̄ntū ad se. candelabra q̄ntū ad
 alios. stantes. i. p̄manentes i cō-
 spectu d̄ni t̄re. quia d̄ns terre. i.
 ecclē semp; aspicit eos bene ope-
 rantes. & si quis eos nocē uoluit
 gradicēdo eoz uerbis. sp̄s sc̄s
 eriet de ore ipsoz. i. ūbum p̄di-
 cationis. & deuorabit. i. auide
 absumet s; inimicos eoz p̄dica-
 toz. i. illos qui p̄us erant inimi-
 ci eoz. facti amici p̄ p̄dicōne erit
 Vel deuorabunt. i. destruent si
 uolent. & si quis uoluit eos ledē
 i. carnē eoz affligē. ita. i. p̄ uolū-
 tatem q̄m habebunt mali q̄nt
 n̄ p̄ducant ad actum. ut ita mo-
 riant intius. y extra. ut ipsi pu-
 tant occidē sc̄s extius. y intra
 qd̄ falsum ē. quia licet sc̄i extius
 crucient. intius tam nō ledunt.
Hi habent potestātē claudēdi cē-
 lum. i. sc̄pturas. y p̄dicōnem ne
 pluant dieb; p̄phie ipsoz. i. ne
 ulla p̄dicatio defluat in dieb;
 p̄phie ipsoz. uel potestātē ha-
 bebunt claudēdi cēlum ne

pluue sicut habuit behyas qui ora-
uit ut n̄ plueret sup̄ t̄ram. ⁊ nō
pluit annis t̄b; ⁊ mensib; .vi. illā
potestatē habebunt si uolent. et
potestatem sup̄ aq̄s. i. sup̄ sc̄ptas
ouer̄t̄ndi eas in sanguinē. i. ad
dampnōnē eas nolentiū recipere.
sic dicit apl̄s. **A**liis sum' odor mor-
tis in mortē. aliis odor uitę i' uitā
Vel sup̄ aquas. i. sup̄ molles ouer-
tendi eos in sanguinē. i. ad con-
fidandum dampnōnē fut̄am. i.
facient illos insp̄icē dampnōnē
fut̄am p̄ peccatis eoz nisi egerint
penitentiā. ⁊ sic dimittent pecca-
re timore dampnōnis fut̄e. **Q**ui
enim bene ḡfidat penam fut̄ā
p̄ peccis. post ponit om̄ia mala.
ne s̄ ḡtingant incōmoda fut̄a
⁊ p̄ciet t̄ram. i. t̄renos i' uitas
p̄s̄eruantēs om̄i plaga. i. om̄i
t̄bulōne sc̄dm̄ p̄mam sententiā
Vel p̄ciet t̄ram. i. qui p̄us erāt
t̄ren; om̄i plaga. i. om̄i senten-
tia que mundabit eos ext̄us ⁊
int̄a. ⁊ hoc facient quotiēscūq;
uolūnt. i. p̄uelle eoz hoc erit.
totū. **E**t cum finierit hoc tes-

timoniū. i. p̄dicatōnē. bestia. i.
ant̄t̄p̄e quantū ad duos p̄phetas
ut' bestia hoc est diabolus qūcum
ad m̄res que ascendit de abyssō.
i. p̄ corda infidelū que s̄t abyssō.
peccatores enim s̄t causa que as-
cendat diabolus. i. sup̄bit q̄a tot
homines seducit. **E**t corpora il-
loꝝ ut' p̄phetarū ut' m̄r̄m iaceb̄t
in plateis ciuitatis magne. i. in
errorib; diabolię ciuitatis q̄s̄c̄t
quia eos ouer̄ti facient. **I**n platea
intelligunt' errores. q̄a sic aliq̄s
ens in plateis potest libere ire
dextroesū ut' sinistroesū. ut' ante.
ut' ret. sic peccatores entes in ui-
cis facientes diuisa pecc̄a inden-
tur errare. s; illi qui p̄cedunt p̄-
uam rectā. non declinant neq;
ad dextam neq; ad sinistra. iace-
bunt dico in plateis ciuitatis q̄
ciuitas uocat' mystice. i. sp̄ualit̄.
i. ut aluid intelligat' sodoma.
i. muta. ⁊ egyptus. i. tenebre.
hoc ē illi qui s̄t in plateis ciuita-
tis diabolię s̄t muti ⁊ teneb̄si.
i. nil dicentes de dō. nec intelli-
gentes in qua obscuritate d̄ns

illos .i. xpc crucifixus ē. quia nō
 cognouerūt illum redemptorem
 mundi. tantū fuerūt excecati.
 Et uidebunt de pplis .i. nō omnes
 s; pars. corpora eoz. ut ppharū uel
 mīrum t̄b; dieb; .i. dimidio .i. trib;
 annis & dimidio. Si referēt iste
 numerus ad m̄s. dicem' qd̄ omne
 hoc temp' p̄secutiōis refertur p
 omī p̄secutiōe p̄ excellētiā. quia
 nō fuit tanta p̄secutio. & corpora
 eoz. i. ppharum ut mīrū non sinēt
 poni in monumētis .i. in se .i. uolu-
 erunt q̄dam p̄dicōnem eoz recipere
 in se. ut monumētū recipit in se
 corpora mortuoz. Vel ut realiter
 intelligat' qd̄ corpora helye .i. eno-
 ch iacebunt ī plateis ciuitatis
 iherl'm trib; dieb; .i. dimidio. quia
 anti xpc & membra ei' nō p̄mittēt
 eos poni in monumētis ut aiunt
 multi. Et inhabitantes t̄ram .i.
 t̄rens inhabitantes gaudebūt ex̄tū
 de morte istoz. & iocundabunt'
 .i. mittent mun'ia inuicē .i. īstru-
 et un' aliū inuicē mala p̄dicati-
 one nullo phibente. & un' gau-
 debunt ostēdit. quia hi duo q̄

cruciauerūt eos p̄dicando mortui
 sunt. Idō dicit cruciari. q̄a in
 tantū dolebunt de p̄dicatiōe
 eoz sic ille qui cruciat'. & post
 tres dies .i. dimidiū .i. p̄t̄ t̄s ānos
 & dimidiū. sp̄c uitz .i. sp̄c sanct'
 attribueno eis uitā intrabit ī
 illos .i. replebit illos. .i. stetit.
 .i. stabunt sup pedes suos .i. sup
 illos qui p̄us pedib; gculcabat
 eos .i. uilipēdebant eos. Et ti-
 mor magn' occidit sup eos qui
 uidebant eos. .i. pena infernali
 t̄rebit eos. quia in hac uita spre-
 uerunt scōs. & illi scī audierūt
 uocē magnā de celo dicētē eis.
 Ascendite de mortalitate ad im-
 mortalitatē. & ascendunt in ce-
 lum in nube .i. in carne. & ui-
 derunt eos inimici eoz .i. illi
 qui p̄secuti eos fuerūt in m̄do
 .i. dicent. Nos in sensati estima-
 bamus uitā eoz in sanā .i. c'.
 & in illa hora. Ostēsa retributi-
 one in uult ostēde icūm t̄bu-
 lationē. ut cognita remunera-
 tione nō deficiam' in t̄bulatiōe.
 & idō dicit. in illa hora .i. in

tempore antiā factus est terre
motus magnus. hoc est motus ⁊
elevationis terrarum ⁊ peccatorum. quā
tē elevationis peccator quā peni-
tentiam agit. Et decima pars
·i. qui erant in decalogo legis
·i. qui seruabant x. precepta uetus
testamenti quantum ad superficiem
littere. illa talis ·i. iudei qui tūc
querunt. occidit ·i. humiliant
se ·i. illud quod intelligebat car-
nalter. intellexit spiritualiter. ⁊
sic ab errore cecidit antiq̄. ⁊
nomina hominum ·i. illi qui prius
nominati erant homines ·i.
peccatores. homo enim in bona ⁊
in mala significatione accipitur.
In mala ut in psalmo. filii hominum
usqueque graues corde. ⁊c. In bona
ut hic. ascendet homo ad cor al-
tissimum. Illa nomina ·i. peccatorum
·i. iudeorum sunt occisa ·i. deleta. quā
in certum erant peccatis. inueniente
autē deo. **A**lter. in illa hora
fuit motus magnus ·i. motus
peccatorum contra fideles. ⁊ deci-
ma pars ciuitatis ·i. x. pars ec-
clesie que erat restituenda in

decimo ordine. qui erant digni
poni in x. ordine. illa pars ce-
cidit ·i. ab antiapō seducta fuit.
⁊ nomina hominum qui uidebant
esse scripta in libro uite. sunt occisa
·i. inde deleta in motu terre. uoia
dico. vii. milia ·i. qui uidebant
esse perfecta septiformi
gratia. ⁊ reliqui quantum ad ju-
deos ·i. illi qui erant iudei in illi
in timore ·i. in penitentia. ⁊ in af-
flictione dederunt gloriam deo. quā
non fuerunt seducti ab antiapō.

Ve secundum abijt. ⁊ ecce uenit uen-
turo cito. **P**rimū uenit heretici de-
signant. per secundum persecutores. per
tertium antiapō. s. tamē antiapō
notat in secundo uenit. ⁊ hoc ideo quā
eius persecutio excelsit omnes alias
persecutiones. ⁊ ideo representat eam
in secundo uenit. ⁊ in tertio uenit. ne defici-
amus patientiando. **P**er septimū an-
gelum. notant illos qui in tempore
antiā predicabunt. **P**er magna
uoces. notat maxima leticia
omnium sanctorum entium in celo. ⁊ di-
centium. factum est regnum mundi
huius ·i. regnum quod prius erat huius

mundi ante iudiciū. in est factum dī nri. **Dicit factum.** cū etiā p̄us esset factum. s; n̄ erat uti in. quia diabolus contēdicebat q̄b; modis poterat. s; n̄c ita factum ē dei nri qd̄ nullus cōtradictet s̄ post iudiciū. **Et. xxiii. seniores.** id ē om̄s fideles tam de uet̄i qm̄ de nouo testam̄to ad fidem uersi. **P. xii. p̄phas** uet̄is testam̄ti in̄telligit̄ p̄ ap̄los nouū. qui sedes in cōspectu dei. i. in aīa que est in cōspectu dī. & hoc est qd̄ dicit. in sedib; suis. i. in suis bonis cogitationib; ut̄ in sedib; suis. i. q̄s illi instruuunt p̄dicatiōe sua. omnes illi cecidūnt. i. humiliauerūt se i facies suas. i. xp̄m qui est facies eorū quia p̄ ip̄am deo notificant̄. **Vel** in facies suas. i. in bona opa eorū que facies sūt. quia p̄ illa dō sūt notificati. ut̄ facies quia p̄ bona opa illoꝝ clarificant̄. **P̄ grām** notatur̄ q̄quid boni datū fuerit hominib; si xp̄o referat̄. & hoc qd̄ dicit. **Grās** agimus t̄ dñe d̄s om̄p̄e ante sc̄la & modo y in futuro quia accepisti sc̄d̄m humanitatē

uitatem tuam. i. carnē p̄ qm̄ diabolum superasti. fortitudinē dico tuā. i. p̄p̄am. quia nunq̄. fuit aliquis tantę fortitudinis. **Vel** accepisti uitatem. i. resurrectionē p̄ qm̄ factus es uictuosus. y regnasti. & uate s̄ gentes. **Quasi** dicat. **Tu** regnas p̄ p̄dicatores. y uate sunt ḡs contra illos. & aduenit ira tua. i. cito ueniet tuū iudicium in quo apparebit̄ uatus peccatorib; **Vel** ira tua aduenit iā quia multi p̄secutores statim fuerūt mortui p̄sequēdo fideles in quib; ostēdit d̄s iram suam interficiendo eos. **Et** temp̄ mortuorū iudicari. i. illud temp̄ in q̄ iudicabit̄ mortuos in aīa. y redde re mercedē seruis tuis p̄ph̄is y sc̄is et timentib; nomen tuū hoc est timentib; accipe nom̄ ap̄i. i. x̄ani. & pusillis. & quia pusillus potest accipi in mala significōne. idō addit magnis. i. pusillis p̄ humilitatē. magnis p̄ bona opa. ut̄ pusillis. i. minorib; & maiorib; yra tua aduenit ext̄m̄uandi eos. i. ut ext̄

xii
terminum eccle ponant qui cor-
rumpit terram .i. se ipsos entes in
terra addendo peccata peccatis. uel
corrumpendo terram .i. ecclesiam. pse-
quendo eam. **E**t aptum est templum
dei in celo .i. xpc in ecclesia. & uisa e
archa testamenti .i. illud quod contineba-
tur in archa .i. mystrium uirge que
fronduat que erat reposita in
archa. & due tabule moysi lapi-
dee. que omnia in xpo fuerunt apta.
.i. completa. **V**el aptum est tem-
plum dei .i. uetus testamentum in
celo .i. in xpo. uel in celo .i. in ecclesia.
& in nouo testamento. & uisa e ar-
cha .i. patefactum est mystrium ar-
che .i. in ueteri & nouo testamento. &
hoc per apm. **P**er fulgura. miracula.
per uoces predicationes. per tonitrua
& minationes. per gemitum persequ-
tionis. **E**t signum magnum appa-
ruit in celo. hoc est forma future
eccle apparuit in celo .i. in ecclesia
terrestri. **M**ulier .i. ecclesia amicta
sole .i. circumdata xpo qui uerus
sol e illuminans iustos. & luna
.i. crescentia & decrecentia terrena.
erant sub pedibus eius .i. sub bonis

affectibus; siue malis. **S**icut enim pes
aliquem ad certum locum. ita affectus
mentis ducit aliquem ad bonum.
& ideo ponit pedes per affectibus
malis. **H**oc est dicit. Omnia terrena
sub pedibus suis posuit. & in ca-
pite eius .i. in xpo. uel in capite .i.
imperfectioribus; qui sunt caput aliorum
erat corona stellarum .xii. hoc e
ornamentum .xii. apostolorum. uel ipsi
apostoli entes corona eccle. **E**t multo
habens multos iam se querentes
ad fidem quos pariat. & clamabat
parturiens .i. tribulationem patiens.
Terrena enim ecclesia pariendo clamat.
.i. pariendo laborat. dum aliquem fi-
delem persecutionem patientem per
nomen parit. & a persecutioni-
bus cruciatur ut pariat dum cruci-
atur. **V**el quidam dicit quod mulier
ista sit mater xpi sancta maria. sed
illud quod sequitur uidetur contrarium.
quod dicit. cruciatur ut pariat.
quia ipsa que sine humana
delectatione concepit. sine dolore
cepit. **E**t ecce draco .i. diabolus
& rufus .i. sanguine mirum rufus
effectus. habens capita .vii. id e

principes sup se habent qui s̄t .vii.
 .i. septiformi gr̄e resistētes. **V**el
 p̄ .vii. capita possum̄ intelligere
 .vii. etates. ab adam usq; ad noe.
 a noe usq; ad legem. a lege usq;
 ad p̄phas. a p̄phis usq; ad aduentū
 x̄. ab aduentu x̄ usq; ad m̄res. a
 m̄rib; usq; ad anti x̄pm. ab anti
 x̄ usq; ad finē mundi. **I**n om̄ib;
 his etatib; fuer̄t p̄secutores. **C**am
 imp̄ma etate interfecit fr̄em suū
 iustū. **I**n sc̄da chaldei interfecunt
 plures q̄a noluer̄t colere ignem.
 Sub lege plures. y sic in ceteris.
P. x. cornua intelligunt̄. x. perse
 cutores qui q̄tradicebant x. pre
 cepta legis. unicuiq; dando suū
 oppositū sic. **N**on occides. huic p̄
 cepto obponebant. occides. y sic
 in ceteris. **P**. vii. diademata. intel
 ligunt̄ forciores p̄secutores sic
 reges y principes. qui minores p̄
 regebant p̄secutores. **P**. caudam
 doct̄nam illoꝝ utilissimā y ultimā.
 .i. detiorem omni doctrina. q̄
 q̄muis eēt utilissima. tam̄ trahē
 bat. .i. deuorabat t̄tiam. .i. illos
 qui erant int̄cia parte. .i. q̄nō

erant in dilectione d̄i y p̄xim̄
 qui uidebant̄ esse stelle. .i. alios
 in eccl̄a illuminare. & misit eos
 int̄ciam. .i. redire fecit eos inter
 rena. **&** draco stetit ante muli
 erem. .i. ante eccl̄am. **D**iabol' enī
 stat y pugnat cū fidelib; .y ante.
 .i. ostendens eis p̄sentia bona.
 ut obliuiscant̄ et̄na. **V**t cū pe
 periss; filiū deuorare eū. .i. cū
 marina auditate deuoraret
 eū. & illa eccl̄a peperit filiū mas
 culū. .i. fortissimū. qui redur'
 erit om̄s gentes. .i. ex toto geni
 tos in peccatis. in iuga ferrea.
 .i. correctione n̄ in ualida. **C**oti
 die enim eccl̄a deo filios genat
Vel si uolum̄ referre ad x̄pm
 dicem'. in iuga ferrea. .i. in no
 ua lege. que ferrea. .i. diuina q̄n
 tum aduetem. **&** raptus est
 filius eius ad d̄m. .i. fili' eccl̄e
 isrl' filius d̄i. & mulier fugit
 in solitudine. .i. in m̄tem suā
 solidā y firmā q̄tra diabolicā
 rabiem. ubi habet locū para
 tum ad d̄o. ut ibi. .i. in bona co
 gitatione sua pascant̄ illam.

p̄dicatores ⁊ doctores dieb; mil-
le ducentis. lx. hoc ē p̄ omnem
hanc p̄sentē uitam. **I**do notat̄
p̄ hunc num̄um hec uita tota.
quia xp̄c p̄dicauit solummodo
tot dieb; ut quia p̄secutio an-
tix tantū durabit. **P**secutio ē
p̄ om̄ib; ponit alijs p̄secutioib;
hui' mundi. **E**t factū est pre-
lium. **P** hoc qd̄ dicit factū plū.
notat qd̄ aliquis fidelis licet
euadat laqueos diaboli. n̄ tam̄
debet adhuc ḡfidē nec insegu-
ritate eē. quia postea fit etiam
bellū. qd̄ dicit. michael pug-
nabat ⁊ angli eius cū eo. **P**er hoc
reddit eum secūm. ⁊ ne exto-
to sit securus. i. nimis ḡfidat
de suis uirib; . dicit qd̄ diabol'⁹
pugnat ⁊ angli eius cū micha-
ele. ⁊ ido sic dicit. factum est
pluum in celo. i. in ecclā. ⁊ un̄
factū sit pluum. p̄ filio quē pa-
rit ecclā. quia michael ⁊ angli
eius. i. eidem potestatis. i. eide
dñi angli. non qd̄ sint ei. id ē
sub sua potestate. **V**el angli ei'
.i. fideles in ecclā. qui s̄t eius. i.

qui s̄t futuri ḡsortes ei'. i. parti-
cipes eiusdē hereditatis. preh-
abant̄ cum dracone. **I**do ponit
hoc nom̄ michael potius qm̄
alioꝝ angloꝝ nomina. q̄a mi-
chael inter p̄tī. quis sic deus
⁊ tē un̄quisq; fidelis habet
hoc nom̄ in mente sua. q̄ndo
cogitat qd̄ nullus sit potesta-
tis ut d̄s. ⁊ q̄ndiu hoc cogitat
n̄ potest seduci a diabolo. ut
se uelit parem facē sicut ille
uoluit q̄n dixit. **P**onā sedem
meā ad aquilonē ⁊ similis ero
altissimo. **E**t sic michael. i. q̄s
sicut d̄s pugnat cū diabolo.
hoc est dicē. **Q**uādiu habet hoc
nom̄ in mente. nunq̄ supabit̄ a
demone. nec diabol'⁹ faciet eū
cont̄ dñm sup̄bire. **D**ico pugna-
bant ⁊ angli eius cū michael.
ut dixim'. ⁊ nō ualuerūt. i. non
ualitudinē habuerūt. nec iuen-
tus ē locus amplius p̄t̄ passio-
nem. x̄. in celo. i. in ecclā. **E**t p̄-
iectus est draco ille de celo per
sup̄biam. ut de celo. i. de ecclā.
p̄ passionē. x̄. qui uocat̄ serpi'⁹

ppter calliditate uel quia semp
 graditur uarta tiam .i. uarta
 peccatores . ut serpens corpore tan-
 git tiam . nec potest se erigere
 abalta . nec diabolus se similiter
 potest erige ad celestia . **N**el ppter
 uenenū potest uocari serpens
 qd simile satis patet . **D**iabolus
 interpt̄ retro gradient . & sata-
 nas contrarius . que nomina s̄
 draconi satis compet̄tia . **D**raco
 enim semp retro gradit̄ . i . inter-
 gum . hoc est in pecem . y semp est
 contrari⁹ fidelib; . **E**t satanas qui
 seducit orbem uniuersum . i . illos q̄
 sunt uniuersis orbis . i . ex toto orbe
 . i . rotundi . i . pfectissimi in malo .
 ut qui s̄ uersi . uni . i . peccō . i . qui
 semp apponunt peccm peccato .
 ille talis . i . qui tales seducit . pro-
 uertus est intram . i . intrenos . id ē
 peccatores . & angli eius s̄ missi
 intram similit̄ . **P** hoc qd dicit
 missi sunt . ostendit qd multū
 a celestib; semoti . qd enī mittit̄
 longe mittit̄ . **P** uocē magnam
 in celo notat̄ maximū gaudiū
 angloꝝ dicitū . **N**unc facta est

p passionē y resurrectionē xpi
 salus & uirtus & regnū dei nr̄i
 & potestas xpi eius . i . sui filij . **I**do
 dicunt̄ ista om̄ia modo facta p
 passionē & resurrectionē x̄ . quia
 ante passionē non erat sal⁹ . q̄
 om̄s p̄bant om̄niter tā fideles
 qm̄ infideles . nec erat regnū . i .
 ecclā in qua d̄s regnaret ut in ē .
Ostendit qua causa fit facta sal⁹ .
 quia p̄ctus ē accusator fr̄m nr̄m
Non dicit diabolu accusatorem
 apd̄ deum q̄ om̄ia scit . s; peccata
 que ipse diabolus suggerit hōib;
 accusant illos apud d̄m . **N**ō enī
 d̄ns aliquē accusatōrē nisi illū
 qui defert d̄no suo ut alicui ta-
 lia que s̄ prius erant occulta . fr̄s
 dicunt̄ fideles angloꝝ qui s̄ futi
 participes hereditatis eidem . i . celestis
 regni . **P** diem p̄p̄tatem . p
 noctem adūsitate . **H**oc est dicē .
Ipse accusabat eos q̄a sup̄biebant
 p̄p̄tate . y fr̄angebant̄ adūsitate .
 ut foem̄cones y om̄estaciones et
 ebrietates q̄s exercebant p̄ diem
 . i . p̄ p̄p̄tate . p̄ adūsitate furca
 homicidia . y c̄ . **E**t ipsi fr̄s uice-

runt eū in sanguine agni. i. per
effusionē sanguinis. x. .i. p̄t̄ uer-
bum testimonij sui. i. p̄t̄ predi-
cationē in qua ostēdebant se tes-
tes dī. sicut aliquis seruus p̄tes
bonū seruiciū se subditū. Et nō
dilexerunt animas suas usq; ad
mortē. hoc ē odio habuerūt animā
in hoc mundo. .i. hoc est uitā suā.
anima enim ponit̄ in diuina pa-
gina p̄ uita. hoc est p̄ceptū cre-
dentib; . qui odit animā suam
in hoc mundo. .i. c. P̄pterea q̄a s̄s
uicerūt letamini celi. i. maiores ī
ecclā. & qui habitatis in eis. hoc
est uos qui estis minores. qui ha-
bitatis int̄ fortes ut p̄tegami
p̄ illos a temptōne diabolica. **Ve**
terre & mari. Quasi dicat. Illi a-
quib; recessit diabolus debent
letari. s; illi maxime ḡstari ad
quos puenit. & hoc est q̄d dicit.
ue terre. id ē t̄renis. .i. peccato-
rib; t̄renas delectationes ad amā-
tibus sic pulchra ferclā & bona
indumta. .i. c. **Ve** mari. i. uobis
qui estis mare. i. amaricati p̄t̄
uitia. ut mare. i. q̄ agitamini

ut mare uentis. i. t̄renis curis. ut
qui agitamini a fluctib; maris
causa negotiationis. **Subdit** cau-
sam quare fiat illis. q̄a diabolus
descendet ad uos. **Tē** diabolus des-
cendit. quando facit aliquē pec-
care. & inquantū facit plus ho-
mines peccare in hoc mundo.
tanto magis separat a xp̄o. .i. dō
dī descendet habens iram mag-
nam. quia habet modicū temp̄
nocendi fidelib;. **Non** enī eis nocē
potit̄ nisi q̄ndiu breuitas huius
temp̄is durabit. & postq̄m ui-
dit draco quia p̄iectus ē. hoc est
dicere. postq̄m uidit q̄d uō po-
tuit nocē filio. i. memb̄s. cepit
p̄sequi caput. **Et** date s̄c̄ muli-
eri. i. ecclē due alē. i. duo testam̄-
ta ut duo p̄cepta caritatis. ut
actiua uita. .i. cōtemplatiua. ac-
tīua. elemosinas faciendo. i. pau-
peres adiuuando. nudos uesti-
endo. infirmos uisitando. con-
templatiua d̄nm semp̄ cōtem-
plando. quib; duab; alis erat
circumdada mulier illa. que
due alē erant aquilę. i. x. hoc

est quicquid boni fecit & retulit
 qui merito uocatur aquila quae aliter
 uidet ceteris ~~uidet ceteris~~ auiibus; sic &
 apud altius uidet & perspicacius omnibus
 animabus; Mulieri datur fit aliquid quod
 bus uolaret in desertum .i. in celum
 quod adhuc est desertum .i. uacuum per
 decimo ordine qui occidit inde
 qui nondum est restauratus in locum suum
 .i. s. ad o. concessum . ubi altius
 a scientia dei per tempus & tempus &
 dimidium temporis . hoc est per tres
 annos & dimidium . hoc est per totam
 hanc presentem uitam . Vel uolauit
 in desertum .i. in mentem suam que est
 deserta & uacua ab omni immunditia .
 Et misit serpens aquam .i. mala
 & debilem doctrinam tanquam
 flumen .i. que doctrina erat fragilis
 & fluent .i. transitoria . ex ore suo .
 .i. que doctrina procedebat ab hereticis
 qui erant os diaboli . quia per
 eos loquebatur . illam talem doctrinam
 misit per mulierem . Per hoc quod dicit
 post . ostendit quod mulier semper
 procedebat uolens respicere doctrinam .
 ideo misit aquam ut faceret trahi .
 .i. deuorari a flumine .i. ab illa

mala predicatione . **R** ad inuita
 tra .i. apud qui dicitur tra propter carnem .
 mulierem .i. ecclesiam propter quoniam as-
 sumpsit carnem . Et aperuit tra os
 suum predicando . ut aperuit apostolos
 qui erant os suum quia per eos loque-
 batur . & absorbit .i. cum maxi-
 ma aueritate consumpsit flumen
 .i. predicationem . quod flumen misit
 draco de ore suo ut superius . **E**t
 uatus est draco in mulierem propter
 cognouit se non posse illi nocere
 & abiit facere pluuem cum reliquis
 quos iam temptauerat . si aliquid
 possit eos flectere .i. quos iam reli-
 querat qui erant de semine eius
 .i. super quos erat euangelium semina-
 tum quod erat semen ecclesie . **R** propter
 non potuit eis nocere . stetit inge-
 rendo eis mala . super harenam
 .i. super fluctuosos in quibus semen
 euangelium non potuit radicare .
 quemadmodum in arena non potest
 semen fructificare . que arena
 est maris .i. peccatorum inuitis
 amaricatorum . **E**t uidi beluam
 .i. anti christum ascendente de mari
 .i. superbiens . & se dominum faciente

uel ascendente .i. miracula facien-
tem .pcedente tamen de mari .
.i. creatum de peccatorib; . & ipse
uitiosus . habente capita .vii . i . pnci-
cipalia . y . eminalia uitia . ut ha-
bente .vii . opposita domis spe sci
& cornua .x . i . pncipes .x . decalo-
go resistentes . & sup cornua .x . di-
ademata . i . regas potestates que
ornabant y ptegebant illa cor-
nua . i .x . pcepta a se cu suis cornu-
bus . i . suis malis pceptis . & sup
capita ei nomina blasphemie . i .
blasphemia erat sup capita alia .
. i . maius caput y abhominabili
qm alia capita . quia dm blas-
phemabit . dicndo eum n ee dm .
Ido dicit plura nomina . qa plu-
res illius discipuli similit deum
blasphemabunt . **E**t bestia q u-
di similis erat pardo . **P**ardus est
quoddam animal maculosum . albis
maculis . p cetera rufum . p qd no-
tatur antic . qui bonum se ostndit
p miracula que facit . y tam in-
terius erit turpissimus . quia erit
uitiosissimus . **E**t pedes ei sic ursi .
P pedes ursi notant ministri

anti xpi p quos ipse gradit . qui
destruunt qcqd boni possunt si-
cut deuorat ursus qd tenet pedi-
bus . **E**t os eius . i . ipsi discipuli
qui erant os eius . i . p qd ipse loque-
batur . ut sui ipsius os . i . p dicatione
pcedens ab ore illi erat sic os leo-
nis . i . decipiens y deuocans bo-
nos . sicut leo licet sit fortior ceteris
animalibus . tam fraude aliq de-
pit illa . **E**t dedit illi draco uir-
tute suam y potestate magna
Non ideo hoc dicit qd ipse possit
dare potestate alicui nisi solus
ds . s; quia ipse e causa qa meo
pmanet qre potestas s; pcedat
a do ut noceat quibcuq; poterit .
extius ul intius eos mortifica-
do . **E**t iudi unum de capitibus ei
. i . blasphemiam ei . tanqm occisum
n extoto occisum . quia intempore
eius erit uicturum . **Q**d nomen sci .
beatus augustinus & gregorius y alij
sci destruxerunt . i . hereses inquit
potuerunt . s; intempt antic recit
uunum . & hoc qd dicit . plaga mor-
tis eius . i . blasphemia que fuit
a scis destructa . curata est per

anti xpm . y uniuersa tra . i . trem
 admirati ibant p̄t illa . y c̄ . Et ape-
 ruit os suum blasphemare no-
 men ei . i . denegando eū eē deum
 y tabnac̄m eius . i . ecclā que ideo
 uocat̄ tabernac̄m quia sic taber-
 nac̄m destruit̄ a militib; post op-
 pressionē . & non ē durabile . ita
 mundana ecclā destruit̄ in fine
 m̄di s; in melius mutabit̄ . Et
 data est illi potestas a dō causa
 tantū diaboli cui est ille seruus
 n̄ in omne t̄bum s; in parte to-
 tius t̄b; . y c̄ . & adorauer̄ eum qui
 habitant̄ t̄ram . i . trem . quorū
 cogitōnes y opa bona p̄ que debe-
 rent cognosci n̄ sunt sc̄pta . id ē
 cognita quia nō s̄c̄ . y ubi nō sunt
 sc̄pta ostendit . in libro . i . in pre-
 destinōne uite . Liber enī uite uo-
 catur̄ p̄destinatio . uite dico ag-
 m . i . que uita fuit data p̄ agnū .
 qui occis̄ est ab origine mundi .
 p̄destinōne . ut occis̄ est n̄ realit̄
 ab origine . s; p̄ myst̄ium qd̄ fu-
 it factū in p̄ncipio m̄di sicut d̄r:
Immisit d̄ns̄ soporē in adam et
 tulit unā de costis ei . Sopor ille

significabat xpm̄ mortūm . et
 aries qui fuit infectus p̄ ysaac
 herens cornib; int̄ uepres signi-
 ficabat similr̄ xpm̄ passurum
 p̄ p̄lo qui herebat int̄ uepres .
 . i . int̄ iudeos cornib; . i . duob; p̄-
 ceptis caritatis . **P** hoc qd̄ dicit
 qui habet aures . inquit graue
 esse qd̄ seq̄tur . ut ut nos reddat
 attentos . & quid debeat audire
 ostendit . **Q**ui incaptiuitatē
 duxit incaptiuitatē uadit . **I**g-
 anti xpc̄ qui ducit homines in
 captiuitatē ext̄ius affligēdo
 corp̄ . ut int̄ius deuocando hoīes
 a recto t̄n̄te . & qui occidit gla-
 dio reali illum qui s̄ noluit o-
 bedire . & qui int̄ius p̄dendo a-
 nimā s̄ subiecit . ille talis gla- ^{inoret}
 dio sp̄c̄ sc̄i . i . sp̄uali gladio . id ē
 uerbo d̄i . **H**ec est patientia sc̄e .
 hoc est . hec t̄bulatio p̄cedetur
 antiā . ut sc̄i patientes ostendā-
 tur p̄ illā . hec est fides . i . credu-
 litas illoꝝ . & qd̄ noluer̄ ei cre- ^{hoc}
 dere fuit p̄batio sc̄e illoꝝ . uel
 patientia q̄ntū ad t̄bulonem
 qm̄ passi fuer̄t uel passuri s̄c̄ .

fideles quantum ad hereses quibus non
credent nec crediderunt. uelut dicit
apostolus. Oportet esse hereses. ut mani-
festentur fideles eis credere nolentes
Et uidi aliam bestiam. Per aliam bes-
tiam personaliter intelligitur aliquis
ex discipulis antichristi. qui post eius
mortem predicat doctrinam eius. et
ideo dicit uidi aliam bestiam. ali-
am quantum ad personam. scilicet eandem
quantum ad doctrinam. bestiam dico
ascendentem. id est supbientem de terra.
id est de terrena prosperitate. uel de terra.
id est causa peccatorum scilicet credentium.
et habebat duo cornua similia
agni. id est suos predicatores ex duobus
populis iudaico et gentili qui suam doc-
trinam predicabunt. sicut christus ha-
buit. scilicet ipse christus ad bonum. Vel
duo cornua habebit. quia purus
scilicet uidetur ut agnus. quantum ad
se. et innocens quantum ad alios.
Vel duo cornua habebit. id est predica-
bit et miracula faciet et ut agnus.
Et loquebatur sicut draco. hoc est
non reuera diabolus scilicet dicit quia per
ipsum loquetur diabolus. et facie-
bat. id est exercebat potestatem potestatis

bestie in conspectu eius bestie ut
scilicet placebat. sicut aliquis seruus
illud quod scit quantum esse domino operatur
coram illo ut scilicet placeat. Vel eius
in conspectu eius representatione
potestatis bestie quia in se ipso repre-
sentabit illum factis et dictis. Et
fecit terram. id est maiores peccatores
et habitantes in ea. id est minores pre-
dicationi illorum adorare bestiam. id est
cuius plaga. id est blasphemia. pla-
ga dico eius mortis. id est que mor-
tua fuit et destructa a sanctis. modo
curata est et rediit integra per ipsum.
Et fecit signa magna. id est dicens
habitantibus in terra. id est terrena diligen-
tibus ut faciant se imaginem bestie.
id est ut representent eam faciendo in se
que fecit et docendo que docuit. que
bestia habet plagam gladii. id est uerbi
spiritus sancti. fuit infecta in uita. id est re-
stituta est per bestiam. Et datum est illi
imagini bestie. id est illis qui imaginem
bestie in se representabat spiritus ma-
lignus ut loquatur. id est ut predicet
illa imago mala illi que imitat.
et faciet illa secunda bestia. id est disci-
pulus antichristi. ut quicumque non adora-

uerit imaginē bestie .i. qui nō
 credidit .i. coluit illos qui sunt
 imago antiā occidat. Et faciet
 pusillos .i. n̄ dum extoto doctri
 na illoꝝ imbutos .i. magnos .i.
 illos qui s̄ extoto ea imbuti .e.
 diuites .i. inuitis habundantes
 & paupes inuitib; & libōs a iu
 go legis . & seruos peccā om̄s ta
 les faciet habē caractē q̄dā
 signū scil . θ . uel ut sit tale sig
 num. Hē .i. tetra signū dampnō
 nis ut dicunt q̄dam. Q̄ ubi faci
 et habē ostendit cū dicit in manu
 .i. opatione dextā .i. que opatio
 s̄ dexta .i. p̄ bono .i. p̄ illo dō qui
 s̄ uidet̄ d̄s eē facta . & in frontib;
 .i. in suis m̄tib; . Hoc est dicit̄. In o
 peratione .i. imp̄ua uoluntate ap
 parebit̄ q̄s herus serui isti bestie.
 Et faciet .i. coget om̄s ad hoc ne
 quis possit emē .i. p̄dicōnem suā
 facē . ac uendē .i. alios ad illam
 doctnam p̄ mouē . nisi ille q̄ ha
 bet caractē ut dixim̄ aut no
 men bestie . hoc ē antimos . id ē
 contrāus bonis morib; . hoc ē illi
 quib; cōpetit hoc nom̄ poterunt

predicare. Hic sapientia est .i.
 in hac cōputatione hui' num̄i est
 sapientia . hoc ē unisq̄sq; sapi
 ens debet scire hē num̄um . Q̄
 habet intellectū . Quasi dicit̄ .
 Q̄ idō quia sapiens debet hoc
 scire . ille qui h̄t intellectum .i.
 bonū intellēm . op̄tēt num̄ū
 bestie . Modo incipit cōputare .
 Num̄us hominis ē . hoc est nu
 mer̄ bestie n̄ est d̄i s; ē hominē
 qua p̄t non ē cred̄ndus eē d̄s .
 .i. num̄us eidem hominis est .
 sexcenti sexaginta sex . P̄ sexce
 tos p̄fectio notat̄ opum . p . c . p
 fectio . p . vi . opatio . quia . vi . die
 bus fecit d̄s hunc mundū . p . lx .
 p̄fectio op̄is ducta p̄ decalogū
 .i. adimpleta . x . p̄cepta legis .
 p . vi . q̄d in ultimo ponit̄ . vi . e
 tates intelligunt̄ . inq̄b; . vi . eta
 tib; quisq; fidelis debet habere
 p̄fectionē op̄is ad impletā p̄ de
 calogū . Q̄ num̄us n̄ cōpetit
 bestie ut in se habet aliquā per
 fectionē op̄ationis . s; q̄a p̄fectos
 scōs faciebat eos p̄sequendo .i. tri
 bulando & diuisas penas in

gerendo. Vel ut quidam dicit in
litteris instituit hoc nomen quod est an-
tiapoc. Continet iste numerus sex-
centos. la. vi. unicuique littere at-
tribuendo suum nomen. sic enim
p. c. habemus. c. ita et quod per suas lit-
teras numerum ostendit. **E**t ui-
di. ecce agnus stabat. i. parat^{us}
erat ad pugnandum pro nobis. dicitur
stabat super montem syon. Syon in-
terpretatur specula. et ideo uocantur
sancti speculatio. quia a longe preui-
dent futuram remunerationem. sed
in enigmatice tantum. sicut in spe-
culo non uidetur uera forma. sed quasi
forma. Vel speculatio dicuntur quia
deus aspicit per illos fideles qui eorum
predicatione uertuntur. p. c. xliii.
milia intelligitur perfectio operum
uti superius. Et sicut ibi superius uidetur
illos quibus competit iste nu-
merus in terrena ecclesia. ita uidetur
eos in celesti ecclesia. Habentes no-
men eius. et nomen patris scriptum.
hoc est spiritum sanctum qui representat
utrumque. i. nomen filii. et nomen patris.
Vel nomen eius. et nomen patris hoc est
eternum quod ueniat patris et filio.

et spiritu sancto. scriptum. i. firmiter in-
positum in frontibus. i. in mentibus.
fuit. Et audiui uocem de celo. i.
de celesti ecclesia. tanquam uocem. i. non
ueram uocem sed quasi uocem aquarum
multarum. i. multarum predicationum
dura corda infidelium mollientium
um. i. contemplando gaudium quod
habent. et uisum. et leticiam interuisum
tantum in predecebat quantum si audiret
multos predicatores. Et tanquam
uocem tonitruum magnum. hoc est tan-
tum timeba eorum. gminationem
tanquam multa tonitrua. i. tanquam
multorum gminationes. non quod ipsi
sancti gminentur predecebat se in rege
sed aliquis mente excogitans eorum
regem. timeat ne ad illa possit per-
uenire. Et tanquam uocem cytha-
redorum. i. carne sua in cruce ut
in aliqua passione. per christum exten-
dentium. Cythara constituitur ex
ligno et ex corda. Plignum cruce
et uocat. per cordam extensio car-
nis in cruce. ut in aliquo alia af-
flictione. que corda quantum magis
extendit. tanto clarior sonum
reddat. sic quantum magis aliquis

patit p xp̄o. tanto clarior efficit
 Entharedoz dico cytharizantiū
 in cytharis suis. i. se extendentiū
 in extēsiōe & afflictione sue car-
 nis. Hoc est dicē. **C**onfidando habita-
 tes in celo in mente mea. tantū in-
 proficiebat quātum si uiderem eos in
 hac uita carne suā mortificantes
 & cantabant q̄si canticū nouū. i.
 n̄ reuera canticū s; quasi canti-
 cum. quia ibi n̄ erat strepitus uo-
 cū. s; gaudiū qd̄ habebant int̄ius
 de remuneratione erat canticū eoz
 quia n̄ erat unde dolent ext̄ius
 de corruptione. **C**anticū dico
 cantabant qd̄ canticū erat nouū.
 .i. qd̄ gaudiū erat incorruptibile
 & semp̄ idem p̄manens. **L**icet e-
 num sc̄i in hac uita cantent et
 gaudeant. tam̄ canticū eoz n̄ ē
 nouū quia ē corruptibile. & idō
 dicit ante sedē dei. i. ante ecclā
 huius mundi. hoc ē dignū est can-
 ticū morantiū in celo qm̄ habi-
 tantiū in tr̄a. **P**. vii. animalia
 & seniores intelligi simili sedes
 di. i. una ecclā dei. s; quia diuid̄
 inunt sibi eē diuisas partes. i.

minores & maiores. **E**t nemo po-
 terat dicē canticū. **Q**uasi dicere
Vere erat canticū nouū. q̄a nemo
 poterat dicē canticū nisi illa. c. xl.
 uii. mil qui empti s̄ de tr̄a. i. se-
 parati s̄ de mundi huius t̄bula-
 tione. ut qui empti. i. redempti
 de tr̄a. i. de carne x̄. **H**i sunt q̄ n̄
 s̄ conquinati uoluntate nec
 opatione cū mulierib; . q̄a in ce-
 lo n̄ est uoluntas cōt̄ nec aliq̄
 opatio. & uere n̄ sunt cōiūnati
 nam s̄ uirgines a repugnanti re-
 pugnant̄ em̄ est quasi conquin-
 nati. & uirgines ut ab effectu. q̄a
 hoc qd̄ nō sunt conquinati facit
 eos uirgines. excausis em̄ p̄pendit̄
 effectus. **H**i secunt̄ agnū quoq; q̄
 ierit qd̄ alij neq̄unt face. i. p̄bat
 illum quē ipse p̄bat. & uitupat
 quē ipse uitupat. **N**otandū est
 cum d̄s sit i. **M**obilis. cur di-
 cat eum ire. idō sc̄il quia ad illū
 quē p̄bat uidet̄ ire. & ab illo q̄
 rep̄bat uidet̄ separari. **V**el hi s̄
 qui ē mil nō s̄ coniq̄. hoc ē illi
 soli cantant canticū nouū q̄a
 n̄ fuerit conquinati in hac uita

corporaliter cū mulierib; uirgines
enim sūt istud n̄ imitat. hi secunt
agnū q̄cuq; ierte qd̄ alij nequeus
face. licet alij sc̄i sequant̄ d̄m p̄
patientia; y humilitate; y p̄ cet̄as
uitutes. i. q̄muis remunent̄ a x̄po
de patientia; y humilitate sic̄ x̄p̄c
fuit remunat̄ a pat̄re de pat̄ia
e humilitate. e illi q̄ sūt uirgēs
secunt̄ eum in hoc. i. in remun̄a
tione pat̄is y humilitatis. e etiā
secunt̄ eum in remun̄atiōe uirgi
nitatis. q̄a remun̄ant̄ a x̄po de
uiginitate sic̄ ap̄c a pat̄re. in qua
remun̄atiōe non possit̄ seq̄ illū
q̄ caruit̄ uiginitate. Et id̄o dictū
est de illis. hi sūt e c. Hi empti sūt
ex hominib; .i. separati sūt a mor
talib; . e facti sunt p̄mit̄e deo e
agno. hoc ē q̄muis sint pauci q̄n
tum ad op̄ationē alioꝝ sc̄oꝝ.
tam̄ p̄matum ● tenent apud
d̄m int̄ alios y agnū. i. ap̄d pat̄rē
e filiū e sp̄m sc̄m. quia castitate
habuerūt. E in ore ip̄soꝝ. i. in uer
bis que in hac uita p̄tulim̄. nō
est inuentū mendaciū. Nota q̄re
dicat n̄ est inuentū mendaciū

cū omnis homo sit m̄dax. Non
id̄o dicit̄ quin multa m̄dacia pro
tulissent. s; quia n̄ p̄tulit̄ tale
m̄daciū p̄ qd̄ separarent̄ a d̄o x̄po.
Vel n̄ est inuentū m̄daciū. i. cū
iudicabit̄ nō repleat̄ m̄daciū
.i. pecc̄m aliqd̄ dolosū in ore ip̄oꝝ
.i. in platione eoz. Ille d̄r̄ dolose
peccare. qui cū peccat̄ dicit̄ se n̄
peccasse. e n̄ accipit̄ inde penit̄n
tiam. q̄m̄ isti fecim̄. q̄muis enī
peccauim̄ se peccasse y fessi sunt.
e id̄o sine mac̄la hui; pecc̄i facti
sūt ante t̄m̄m d̄i. i. ante eccl̄am.
d̄i. i. digniores sedes alijs in eccl̄a
eccl̄a d̄i hnt. Et uidi alt̄um an
gelum. P̄ alt̄um anḡlm̄ intelligū
di sūt predicator̄es post passionē
x̄. qui sūt alt̄i a x̄po. i. diuisi. n̄ tan
te sc̄itatis ut ap̄c. anḡlm̄ uolantē
p̄ mediū celum. i. p̄ corda eccl̄e fide
lium p̄dicando illis euḡlm̄. P̄ hoc
qd̄ dicit̄ uolantē. notat̄ qd̄ p̄di
cator̄es q̄muis corpore essent in
terris. m̄te tam̄ separabant̄ ab
eis. sic̄ quicqd̄ uolat̄ separat̄ a n̄a.
geminis alis. ita p̄dicatores semo
ti erant a t̄ris duab; alis carnat̄is.

126.
1. dilectionis dī & primi ange-
lum dico habentē .i. in se ope ad
implentē euāgēliū etnū .i. ducēs
nos ad etnā . ut euāgēlizare
.i. p̄dicare fecerūt .i. quiescēt
bus sup̄ t̄ram .i. sup̄ t̄ena com-
moda . y sup̄ gentē omnē .i. sup̄
eos qui ex toto genti erant in
peccatis . y ē ut sup̄ .i. dicens uoce
magna .i. in remissa . y inuolabi-
li . **T**umete dīm .i. agite penitē-
tiam . y agendo penitētiā date
illi honorē bene opando . **H**ūc
ordinē inuit . q̄a cor unpenitēs
n̄ potest opari nisi p̄us agat pe-
nitentiā . & bene debet agē pe-
nitentiā . quia uenit hora iudi-
cij eius . **P** horam notat breuita-
tem m̄n̄di hui⁹ . & adorare eum
.i. bene opando refert s̄ grates
qui fecit celum . y t̄ram .i. iustos . y
iniustos . & mare .i. inuicis ama-
ricatos . y fontes aquarū .i. docto-
res pp̄loꝝ . ut p̄ fontes doctores .
y p̄ aquas y doctrinas . **E**t alii
angl̄s . **P** alium angēlū inuit
successores in p̄dicatione . q̄ licet
aliy p̄sonaliter . tam̄ secūnt̄ p̄ces

in p̄dicatione .i. p̄dicantes . y sic
dicentes . **C**ecidit cecidit babilon
magna . **B**abilon interpret̄ ofusio .
& dīr diabolica ciuitas . **P** hoc qd̄
dicit bis . cecidit . inuit nob̄ ca-
sum ydoloꝝ . y casum p̄secuti-
onis . quia illi qui p̄us erant
ciuitas diaboli ydola adorando
p̄secutionē fidelib; ingēdo . in
p̄p̄dicationem hec uita p̄posuerūt .
Que ciuitas potauit .i. inebria-
uit om̄s gentes .i. ex toto gentes
in peccatis . & unde inebriauit
ostendit . a uino fornicōnis .i. ab
auaritate illius uitij qd̄ designa-
tur a fornicōne . **I**d̄ uiciū q̄m̄is
uideat̄ suauissimū . tam̄ est aspi-
rimū . quia trudit homines in
fernū . ex qua fornicōne adeo
erant imbuti . qd̄ p̄ nimia dilec-
tione nec sentiebant nec intelli-
gebant illud ēē uiciū . sic aliq̄s
n̄ sentit quando tudit̄ . forni-
cationis dico entis uicē dī .i. de-
signantis iram dī . n̄ quod unq̄
irascat̄ d̄s . s; quia uidet̄ esse na-
tus p̄ mala que attribuit sce-
lestis . **E**t tercius angelus .

Primum angli succedunt pri-
cantis ut trinitate predicantem in-
telligunt. sic dicitur. si quis adora-
uerit bestiam. hic bibet. Quid
dicat. Non solum bestia sed etiam
adorantes eam bibent de uino
ire dei. de asperitima ira dei.
.i. de uindicta. uino dico mixto
.i. turbato. .i. nocuo quantum ad alios.
sed in uino. .i. puro quantum ad christum
qui licet sit nocua iusticia in-
iustis. tamen erit pura et iusta a-
pud deum. et sanctos. in calice ire ipsius.
.i. in iudicio in quo apparebit i-
ustus esse quando dicit illis. ire
in ignem eternum. Et cruciabitur
igne et sulphure. igne quia noluit
in hac uita extinguere mala con-
cupiscentiam. sulphure quia ultra
modum usus fuit libidine. Ideo
dicit in conspectu sanctorum. ut sancti plus
timeant deum et diligant quia non
patientur has penas. Et ante con-
spectum agni. .i. semper habebunt
in memoria que in hac uita ui-
lupenderunt. et fumi. .i. tribulatio
suorum tormentorum. arefocet. .i. ascendet
post iudicium. quia modo tantum

cruciantur in anima. sed et in uis-
u. .i. in anima et corpore. Nec habent
requiem die ac nocte. .i. propter hoc quod
supbi erant in prosperitate. et fracti
sunt in aduersitate. et ideo quia
adorauerunt bestiam. et si quis ac-
cepit caracem nominis eius per
quem nomen est. et noscat esse de con-
sortio eius esse. sicut per nomen dicitur
citur quod non habebit similitudinem re-
quiem die et nocte. Hic est pa-
tientia. .i. in persecutione antichristi
cognoscat et experietur patientia
sanctorum per tribulationes quas patientur
et fideles quia bestibus non subiciuntur
qui custodiunt mandata dei. .i.
euangelia dei. et fidem ihesu. .i. fide sancte
trinitatis. Et audiuimus uocem de ce-
lo dicentem ihesu. Scribe. .i. in te-
tua habe. et alijs ostende. hoc scilicet
Beati mortui. hoc est illi qui ui-
uentes in carne mortui sunt in mundo
postponendo mundana uelut
mortui. et quando uiuent in mundo
donec moriantur. .i. corporaliter
illi sunt beati qui moriuntur in domino
.i. ad hoc ut sint cum domino. Et ue-
re moriuntur in domino ut uere sunt

beati quia .i. post mortē modo iam .
 .i. p̄sentialiter dicit eis sp̄s sc̄s ut
 requiescant a laborib; suis. q̄d bene
 debent facē. quia opa illoꝝ secunt̄
 illos .i. comitant̄ illos. ut opa secū
 tur illos in hoc quia q̄cūq; boni fa
 ciēbant p̄ nichilo habebant. y q̄si
 oblivioni t̄lebant. & semp se ad
 maius p̄mouebant. Hoc est dicit̄.
 Non de bonis opib; suis sup̄bie
 bant. s; ad xpm̄ ea om̄ia referebant.
 sicut dicit apl̄s. Omnia que p̄c̄ta
 s̄t postponā. & semp ad antioꝝa me
 extendā. & om̄s illos qui p̄tponit̄
 ita bona opa que faciunt. licet
 uideant̄ postposita tam̄ secunt̄
 illos ad remun̄ationē accipiendā
 p̄ hoc qd̄ post cōminationē osten
 dit nob̄ si patientes erim; merce
 dem. hortatur nos ne deficiam; i
 t̄bulatione. **E**t uidi & ecce nu
 bes. .i. caro candida x̄. sine aliqua
 macula peccati. & sup̄ nubē seden
 tem. .i. filiū incarnatū simile fi
 lio hominis. hoc ē habitem ean
 dem carnē qm̄ assumpsit. s; im
 passibile. & ideo dicit similem.
 n̄ candē extoto quia impassibi

lem. & habentē coronā auream. .i.
 apl̄os uel alios sc̄os incipite suo.
 .i. in se ip̄o qui est caput. a q̄b sc̄i
 ita cenat̄ ut aliquis rex regia co
 rona. **E**t in manu sua falcē acu
 tam. hoc ē acitū iudicij. y asp̄ū
 peccatorib;. **E**t alius angelus
 .i. ceteris sc̄oꝝ exiit de templo. q̄
 est alter ax̄. quia n̄ est tante dei
 tatis ut ipse. exiit de tēplo. .i.
 de eccl̄a. nō tam̄ ita exiit ut re
 cederet ab ea. s; exiit .i. manifes
 tauit se peccatorib;. angls̄ dico
 sic dicens illi qui sedebat supra
 nubē. .i. sup̄ carnē. **Q**ute falcē
 tuā. .i. qm̄ aruit .i. ad p̄fectionē
 boni uenit messis t̄re. .i. ecclesie.
Et alius angls̄. Non dicit alius.
 quoniam idem esset x̄p̄e qui y sup̄ius
 s; ideo dicit alius. q̄a alio m̄ appa
 rebit peccatorib; qm̄ sc̄i. Pecca
 torib; enim tantū apparebit se
 cundū humanitatē. sc̄i ū sc̄m
 utrumq;. .i. sc̄m diuinitatē &
 humanitatē. & ideo dicit hic a
 lius angls̄. .i. x̄p̄e sc̄i exiit. .i.
 apparuit de templo. .i. celesti eccl̄a.
 & alius angls̄. .i. sc̄i exiit de alta

ri qđ continet in ecclā. qui angelus
habet potestatem sup igne hoc ē sup
caritate. i. illi scī qui fuerūt in hac
uita caritatiu clamabant sic ad
dñm. **M**itte falcē tuam. yē. & uin
demia botros. i. peccatores uine
uine dico entis tē. i. tēris de
ditē. quia mature sē. i. pfecti sē
in malū. uine. i. opa illius uine
sē pfectissima in malū. **E**t misit
angls falcē suā acutā yē. **R**em
isit eos in lacū. i. in infernū. ut di.
. i. in q lacu apparebit uatus eē dñs.
in eo habitantib; **S**up apparuit
scīs coronat. & n̄ dixit qđ misit;
eos in aliquē locum. qđ secum re
tinuit eos. hic autē apparet pecca
torib; absq; corona. & dicit quod
mittat eos in lacū scil p qđ offen
dit semotio illoz a. **E**t calcatus
est lacus inferni. i. pressus est
a xpō. i. humiliatus. & exiuit
sanguis. p hoc qđ dicit exiuit
sanguis usq; ad frenos. inuit
qđ dūse p fessionis gentes po
nent in illo lacu. i. pagani. i. iu
dei qui n̄ p fident xp̄m. & etiam
illi q p fident se xanos cū sint

Calcatus est dico lacus de iudeis
de gentib; extra ciuitatē. i. extra
ecclām. & exiuit sanguis. i. dilata
uit se dampnatio n̄ quin rema
neret in lacu. s; abundauit. i. ex
creuit pstadia. i. p illos q in plati
hui mundi mortui fuerūt. i. uiam
uite p pposuerūt. stadia dico mille
sexcenta. i. p illos qui uidebant eē
pfecti. i. n̄ erant. p illos tales ascen
dit dampnō usq; ad ipōs frenos
equoz. i. usq; ad rectores ipoz. i. p
epōs & abbates. qui debent regere
equos. i. uitiosos. i. irrationabiles.
ut sē equi. i. n̄ rexunt eos. **V**el usq;
ad frenos equoz. usq; ad ipōs regen
tes alios in se tantū uitiosos. **P**er
mille sexcenta possim̄ notare p
fectionē opis. i. quaternariū unde
conficitur coepit. centū enī quadra
ginta sunt mille sexcenta. p qđ
notantur quatuor elem̄ta. **E**t
in di aliud signū de celo. i. de ec
clesia magnū in se. i. inuabile qñ
tum ad illōs antedictes scil septē
anglos. p qđ intelligunt doctores
ecclē distributi. **P**. vii. tempora
a pncipio usq; ad finē. p septem

plagas. doctrine septiformis gratie
 que dicuntur plage quantum ad nolen-
 tes eas recipere. quia eis fit indamp-
 natione. Et etiam plage possunt
 dici quantum ad fideles. quia doc-
 trine uulnunt corda recipientium
 .i. pungunt. eorum corda. & sic promo-
 uent illos ad meliora. Nouissima
 idem dicit plagas. quia pius doctrine
 omnes predicatorum consummabunt.
 quia deus reddat unicuique mercede
 suam iuxta opera sua. .i. bona bonis
 malis uero mala. Vere fit nouissime
 plage. quia in illis plagis consu-
 mabitur ira dei. .i. iudicium & iusti-
 cia in quo uidebitur esse iratus i-
 ustitis. **E**t uidi aliud signum ta-
 quam mare. .i. baptismum quod non est
 uerum mare. sed quasi mare. mare
 dico uitreum. **P**uitrum notat con-
 fessio. quia sicut uitrum nil celat.
 ita confitens nil debet celare. sed
 omnia peccata magistro suo re-
 serare. **M**ixtum igne. .i. spiritu sancto.
 uel mixtum igne. .i. cum caritate.
 & uidi eos qui uicunt bestiam
 & imaginem eius & nomen nomi-
 nis eius. .i. illos qui nominati sunt

antichristi. qui erant de numero ipsi
 antichristi. stantes. .i. paratos ad pugnam.
 super mare. .i. super baptismum profes-
 sione. Huc enim uidetur recte stare
 super baptismum. qui quotiens cadit
 pro peccato surgit pro penitentia. Ha-
 bentes cytharas dei. .i. habentes
 se ipsos extensos in passione & ma-
 ceratione carnis. & cantantes can-
 ticum moysi serui dei. & canticum agni
 & canticum moysi ueteris testamenti
 & canticum agni notam euglium.
Magna & mirabilia opera tua
 deus omnipotens. magna in se. mirabilia
 quantum ad ostendentes. Ecce canticum
 in moysi. **M**oyses enim scripsit penita-
 tencium. .i. uolumina. & in primo uo-
 lumine quod uocat genesis ostendit
 quomodo deus celum & terram & cetera
 & que sunt eius mirabilia. & iuste
 & uere fit uice eius. dampnationes
 tue. que dampnationes licet non sunt
 uice sed offendicula peccatoribus. tamen
 fit uice sanctis. quia pro dampnationem
 peccatorum efficiunt sancti subiectioes
 deo. **P**uas domini transitio maris
 rubri. uel diluuium quod iuste fuit
 factum. uerum quia promiserat

se sic delere uniuersum pplm. Quis
non timebit te dñe & magnū nomī
tuū. hoc ad legem quā ipse dedit
ad hoc ut si nō timent eum p se
timent saltem p legem. que lex
dicit. oculi p celo. dente p dente.
& si quis mechat lapidib; obru
atur. p que pcepta timebat dñm
& idō dicit. quis nō timebit te
dñe. & nomī tuū magnū. hoc
ad pphas qui magnū ostendebat
nomī xpī p prediōnē. & pphetias.
Quia tu solus pius. hoc ad euglā.
Quasi dicat. Vere es laudandus
quia tu solus es pius. i. excellis
omīs pietate. quā omīs gentes
.i. ex toto pmitus gentes. ueni
ent p prediōnem. & adorabunt
in cōspectu tuo. i. sic adorabunt
ut tu cōspicias eorū oratiōes. quā
iudicia tua sūt manifesta. i. ap
ta. Canticū moysi & agni diui
dit p septenariū. p p̄tē septiformē
grām. **Et post hec uidi.** Asi
dicat. Hoc qd̄ sup̄ius. & hoc qd̄
post uidi. ut sit causatissimū
istud post. ut post. quātum ad or
dinē uisionis. **Et ex templo**

.i. celestis ecclā. que est tabernacūm
.i. transitorie ecclē. i. tēne caput
& dñā. tabernacūli dico testimo
niū. i. qd̄ tabernacūm est sc̄ptāy.
.i. p̄ceptoy. que p̄cepta testant̄
illos esse seruos dī qui custodi
unt ea. Hoc totum ē in mani
festatione in celo materialiter. ut
in celo. i. in celesti & templone ut
in celesti ecclā. **Et exierunt.** vi.
angli p quos intelligunt̄ sc̄i ue
nientes ad iudiciū ad iudican
dum peccatores cū xpō. q̄ angli
exierunt de templo. i. de ecclā
nō qd̄ recedent ab ea. s; exierunt
.i. peccatorib; sē exhibuerūt. ha
bentes. i. in sua potestate tenen
tes. vii. plagas. i. septiformē ius
ticiam. que iusticia erit pecca
torib; quasi plaga. i. multū no
cua. licet sit iusta. **Vestiti.** i. pro
tecti. & muniti lapide. i. a mūdo
ab omni peccō. & candido. i. bo
nis opib; splendido. & p̄cincti
pectora. i. p̄cinctas cogitōnes
ne uagent̄ ultra timū. i. ult̄
bonū cogitandū. & omīs. i. doc
trinis ut bonis opib; . auris

.i. ut aurū in camino purgatis
 & unus ex .iiii. animalib; .i. xp̄e
 quia unū predicant euglia . uel
 ipsa .iiii. animalia unū q̄dem pre-
 dicantia . dedit .vii. angli; .i. sc̄is .vii.
 phialas . **P** phialas intelliguntur
 corda sc̄oz que s̄t ampla & pat̄ntia
 ad recipiendū & ad emittendū doc-
 trinā sicut phiala que in sum̄ta
 te ē ampla . phialas dico aureas
 .i. bene excoctas . plenas iracundie
 dī .i. repletas iusticia dī in qua
 uidet̄ iratus peccatorib; cū dicet
 illis . ue maledicti . y c̄ . qd̄ tamen
 sc̄dm iusticiam faciet dī dico ui-
 uentis .i. p̄manens in sc̄la sc̄oz
S; y p̄ hoc multū hortatur nos
 ne faciam̄ illū iratum nob̄ qui
 post iudiciū uidebit̄ peccatorib;
 esse iratus in p̄pectuū . **E**t imple-
 tum ē templū .i. eccl̄a celestis fu-
 mo .i. obscuritate nimia quantū
 ad peccatores . **P** simile dicit nō
 qd̄ ibi sit fum̄; s; sic in domo ple-
 na fumo nullus eis exiūs po-
 test ea uidē que s̄t int̄ius . simi-
 liter peccatores n̄ potunt uidē
 ea que s̄t in celesti eccl̄a . **&** sicut

fum̄; p̄cedit ex igne . ita illa ob-
 scuritas apparebit̄ peccatorib; ex
 igne sc̄i sp̄s . uel ex igne .i. ex cari-
 tate . que est in templo . **E**t nemo
 potat int̄ire templū corpore &
 anima donec

hoc ē donec iudiciū finiat̄
 Animę in̄ int̄iant absq; corpori-
 bus . s; tunc intrabit̄ corpus parit̄
 cū animab; . **E**t audiui uocē
 magnā . y c̄ . uocem dico dicentem .
Ite effundite phialas iras .i. ius-
 ticiam iram que ȳtinet̄ in cordi-
 bus ur̄is . int̄iam .i. int̄renos . **E**t
 abijt̄ p̄mus . y c̄ . & factum ē uul-
 nus .i. dampnō . seuū q̄ntū ad
 animas . & pessimū quantū ad
 corpora . ut̄ seuū in se . y pessimū
 q̄ntum ad recipientes . **N**on dic̄
 p̄mus . y sc̄ds quantū ad ordinem
 temporis . quia om̄s equal̄r fun-
 dent phialas . s; ad uisionē possu-
 mus referre . **&** sc̄ds effudit̄ phi-
 alam . y c̄ . & factus est tanq̄m san-
 guis mortui in mare .i. i amari-
 catos ut̄ius p̄tiam y p̄mare . idē
 intelligit̄ facta ē sanguis .i. dāp-
 natio effusio phiale . sanḡs dico

tanquā mortui. i. nō corporaliter
mortui. s; in anima. & omīs aīa
.i. omīs qui uidebant uiuē. ī ma-
ri. i. in amaritudine uitiorū est
mortua. Et tūc effudit phialā
suā sup flumina. i. sup pplōs flu-
entes in uitis. & sup fontes. i. sup
eorū doctores. aquarū. i. illoꝝ pplōꝝ.
ut doctōnarū. & facta est illa effu-
sio sanguis. i. dampnō. Non idō
dicit effundē phialā in iudicio.
qd tū effundant aliquā p̄dica-
tionē. s; dampnabūt eos qui nole-
bant recipere quādo effundebant
p̄dicōnes. Et audiui aliū ange-
lum dicentē. P̄ anglm̄ quartū
aliquē doctōrē inter illos q̄ erāt
aque cui doctōrīe nolunt acq̄
escē. & ideo dicentem. iust' es dñe
in iudicio. & scs̄ in p̄missis. q̄ hoc
iudicasti. i. ut peccatores damp-
narent. & ut p̄dicatio quā nole-
bant recipere sic illis ad dampna-
tionē. quia fuderunt sanguinem
scōꝝ & p̄pharum. & dedisti eis bi-
bere sanguinē. i. dampnōnē sic
fē digni. & audiui aliū angelū
P̄ altūm anglm̄ altūm doctōrē

similr iudiciū dei & firmantem
sic dicens. Etiam dñe. Etia. signū
est affirmatiōis. & concessiōis. Iusta
sunt iudicia tua & uera ut p̄mi-
sisti ea furā. Et quart' angls̄ ef-
fudit phialā suam in solē. i. roma-
num pplm̄ non qd̄ esset cont' illoꝝ
s; p̄ illos effudit i iudeos. i. cont'
iudeos. quia romani destruxerūt
eos nolentes recipere p̄dicatiōnē.
Vel in. legat' p̄ p̄. quia p̄ eos roma-
nos fuerūt ipsi romani dispersi
Romani dicunt' sol idō quia p̄fē
& dñantur alijs potestatib; . Et
datum ē illi romano pplō. i. con-
cessum a dō afficē. i. tormentare
illos estu. i. nimio desidiō com-
mestionis. quia comedebant fili-
os suos. & igne. q̄a cōbussērūt totā
ciuitatē. ut igne. i. siti ut aliqua
p̄secutiōne. Vel in solem. i. anti-
xp̄m. qui uidebat' esse sol. q̄a fa-
ciebat se dñm qui ē uerus sol. Et
datum ē illi p̄sequi homines igne
& estu. i. extiori & intiori p̄se-
cutione. extius bonos. intius
malos. & estuauerūt homines.
& aditrumq; possum' referre.

uel ad iudeos a romans oppressos.
 ut ad illos qui erant seducti ab antiq.
Et non egerunt penitentiam. ut peni-
 tentia darent illi claritatem. i.
 ut per penitentiam clarificaretur deus
 in illis. **E**t quintus effudit y. sup se-
 dem bestie. i. sup illos peccatores
 in quibus sedebat bestia. & factum
 est regnum eius. i. illi in quibus ipsa bes-
 tia regnabat. quod uidebitur clarum
 in hac uita. s; in alia tenebrosum.
Vel quod uidebitur clarum per predica-
 tionem antiq. erit obscurum factum per
 predicationem scorum. **E**t comanduca-
 uerunt linguas suas. i. uilipenderunt
 predicationes suas. & sententias suas
 quia unus hereticus reprehendet a-
 lium. per dolorem quia non potuerunt scos
 refellere. & blasphemauerunt. i. ali-
 as ad inueniunt blasphemando
 deum celi per dolorem quia non potuerunt
 scos superare. & uulnibus suis. i. quia
 fuerunt superati a scis quod fuit illis no-
 cium ut uuln. **E**t sextus angelus
 effudit phialam suam in flumen
 illud. i. in flumine confusiois. i. in ba-
 biloniam per quam currit fluuius eufrates.
 & pontem partem per toto. i. eufrates

in babilonia. **E**t siccauit aquam
 eius. i. persecutionem eius. i. ad nichy-
 laum persecutionem eius babilonie.
 ne ita seueret in scos ut primum
 ut prepararet uia regibus. i. ut illi
 qui regunt se in bonum accedent
 ad christum. ab ortu solis. i. propter ortum
 solis. i. propter christum. qui totiens ortus
 peccatoribus quotiens uertunt ad
 ipsum. **U**idi de ore draconis. y. c.
Pseudo prophete uocantur falsi prophete
 bonos seducunt. & ideo singulari-
 ter. quia plures erant in hoc uno
 errore. i. in destructione trinitatis.
Ptres spiritus immundos destructio
 trinitatis si possent notat. qui spiritus
 .i. que pessima doctrina erat imo-
 dum ranarum. quia quomodo modum
 rana rauca sonat. y. semper in pa-
 ludibus habitat. ita eorum predicatio
 erat rauca. y. in cocinna. & non
 intababat nisi fetidum. y. iustio-
 sorum corda. **V**ere sunt immundi spiritus.
 nam sunt demoniorum a causa spiritus
 dico facientes signa ut credantur
Et procedunt ad reges totius terre
 .i. ad illos qui ex toto regunt. y. terra
 diligunt commoda. congregate

illos in plium cont' scōs ad diem
magnum dei omnipotentis. i. ad illū
diem psecutionis antiā qui ui
debitur impotens supari ab aliq
mortali nisi a dō omnipotēte. &
ido diem dicit dī. quia d's supā
bit eam psecōnem p scōs suos.

Vel ad diem magnum. i. ad iudiciū
dī qd' erit magnum. i. ponderosū

Vel ad diem magnum. i. ad scōs. qā
quantomagis tbulant. tantoma
gis erit iudiciū. & grau' qūcum
ad tbulones. cui p̄lio multū de
bemus resistē. nam ip̄met dicit.

Ecce ego uenio ut fur. hoc est
dormientib; inuitis. subripio
bona. i. celestia dona que debet
custodiri uigilando ne amitte
rent ea. & ido. beatus ē qui ui
glat. ne s' furent bona illa. &
qui custodit uestimta sua. hoc
ē bona opa sua. ul' baptismū
quo induit' in regeneratiōe. ne
ambulet nud' .i. ne peccando
amittat uestimta. i. baptismā.
ul' xp̄m. quo q̄sq; fidelis induit'.
& uideant scī turpitudinē eius.
.i. originale peccm qd' tegebat

baptism'. **E**t congregauit illos.
Istud qd' dicit. un'posuit. qā sic
hortatur nos ad uigilandum.
& congregauit. Sic cōtinua. Sp̄e
demonioꝝ pcedit congregare re
ges in plium. & ille sp̄e qui ui
dicat' p̄t unione' mali ad quod
tendit solūmodo. congregauit
illos reges. p̄tū p̄ fūcō posu
it. in locū qui dicitur erimage
don. i. mons latinum. hoc est in
antiā congregabunt'. qui dī mōs
p̄ relationē. quia dicit se ēē dī
.i. latronū. i. caput hēticōꝝ. q' dī
latronēs. qā forinsec' apparent
boni. s; intus pessimi. i. flagitio
si. & q̄scumq; possit furtim deuo
cant a fide t̄nitatis. **E**t septioꝝ
angl's effudit phialā suā in aerē
.i. in aeras potestates. i. diaboli
cas. i. in illos q' aeri s̄t op̄abili
les in imitōne de bono in ma
lum. sic aer de claritate in ob
scuritate. **E**xiit uox mag
na de templo. i. de celesti ecclā
a t̄no. **F**oem ē templū. i. thron'
s; templū uocat' p̄t scōs uha
bitantes. t̄nus quia d's in eo

Sic uestimta corp'
sic bona opa. p̄regit
amittā. Omnis. n. q'
ū bona nec mala
op̄atur. nud' est.
& ociosus. q' aut
male agit. nud'
icedit. q' sine ue
lamine boni op̄s.
p̄t p̄ auitat'
p̄t.

sedet. uox dico dicens. Factum ē
 Signū pacti iudicii est istud qd di
 ctum factum ē. Et facta sūt fulgura. i.
 miracula. & uoces. i. p̄dicationes. Re
 uertit̄ ad p̄dicationes ante iudiciū
 quia p̄t iudiciū nulla fiet p̄dicatio
 Et t̄re mot̄. i. motio t̄renoz fuit
 magna p̄p̄dicationē. & facta est
 ciuitas magna. i. diabolica. i. ba
 bilonia que dicit̄ magna p̄ cum v
 lo uitioz ut̄ p̄t elationē. illa tali
 facta est. i. manifestata p̄ iudiciū
 in tres partes. i. ostense sūt tres par
 tes quas possidet diabolus. una ex
 terius scilicet pagani p̄secutores qui
 sūt extra eccliam. & due int̄ius. i.
 heretici & falsi fratres. q̄ uident̄ eē
 int̄ eccliam. Hec om̄ia sūt declara
 ta p̄ p̄dicationē scōz. uel erūt rese
 uata ad iudiciū. & ciuitates gen
 tium ceciderunt. i. mansiones gentium
 i. peccata in quib; manebant gentes
 ceciderūt. i. deleta sūt p̄ p̄dicationē
 ut̄ ceciderunt. i. ad dampnōnē ierūt
 nolentes recipere p̄dicationē scōz
 & sic quia manifestate sūt t̄s par
 tes babilone. babilon magna p̄
 sup̄biam uenit īmemoriā ante

d̄m. hoc est t̄e uidebit̄ illis qd me
 mor sit nequitię illoz qui dixerūt
 babilon. qm̄ puniet eos. Et hoc
 est qd dicit̄ babilon uenit ī me
 moriam ante d̄m. dare ei calicē
 .i. potationē. i. ad dampnōnem
 uini. i. aspitatis. que potio erit
 aspa. quia erit indignationis. i.
 in ea offendet̄ indignatio d̄i. et
 ire. i. expectationis. q̄a q̄nto d̄s
 diuitī expectat peccatōe & n̄ con
 uertit̄. tanto magis s̄ nascit̄. sic
 dixit. thesaurizat̄ t̄ uā cor impe
 nitens. & omnis insula. i. illi q̄
 p̄secutionib; assidue pulsant̄ ut
 insule a fluctib; fugit. i. recessit
 a consorcio illoz qui sūt babilon.
 & omnis mons. i. altiores iurru
 tibus; n̄ sunt inuenti int̄ illos.
 Et quando magna sic talentum
 descendit̄ de celo. p̄ ḡndinē
 intelligit̄ euerisiones infide
 lium. qui t̄undendo fideles. t̄u
 dunt̄ a d̄o. sicut ḡndo t̄undendo
 t̄undit̄. i. destruit̄. Talentū uo
 cat unūqd̄q; alicui a d̄o ḡmissū.
 ut̄ ars p̄dicandi. ut̄ aliqua ars
 boni. qd̄ talentū requiretur ab

unoq; in iudicio. Vel p talentum
v. corporis sens' accipimus. & hoc
est qd' dicit. grando de celo descē-
dit. i. qd' fuerit grando scōs tun-
dendo requiret' ab eis. de celo. i. q'
exquisitio ueniet de celo. i. de dō
siē tantum exquiret' cōmissum
si fuit absconditū. i. non ope adi-
pletum. Vel altē. Talentum gstitui-
tur ex lxx. & duab; libris. & sig'at
lxxii. linguas p totū mundū di-
uisas. & idō sic dicit. grando des-
cendit de celo. i. dampnatio dico
ādeo magna ut talentū est mag-
num. i. sup tot iplos q't lib're cō-
tinent' in talento. i. sup. lxxii. lin-
guas. & si n̄ sup om̄s cuiusq; lin-
gue. s; sup peccatores tantū. Hoc
qd' dicit. blasphemauerit. notan-
dum qd' non blasphemabūt in iu-
dicio. s; punient'. que blasphe-
mie tē apparebt. **E**t ue-
nit unius. & c. Per meretōē
intelligit' diabolus. qui qm admo-
dum p se n̄ pollut' nisi coeat cū
nebulonib; ita diabolus n̄ p se
pollut' nisi faciat peccare hoīes.
s; quotiens peccare facit eos. to-

cient pollut' ut mētrix cū concū-
bit. Cum q' fornicati sūt reges t're.
hoc est cuius diaboli pcepto forni-
cati sunt. i. peccabant regit'es t'ra.
.i. t'rena appetentes. & inebriati sūt
uino p enis. Sicut ebruius
aliquis caret omni g'ilio. ita ipi
repleti uino. i. doct'na diaboli ca-
rent omni bono g'ilio q' possit
eripi de laqueo nequitię. Et ab-
stulit me in desertū. i. in corda in-
fidelium. deserta a dō. in spū. i. spū-
aliter. P hoc remouet nos a sup-
ficie littē. & uidit mulierē. i. pec-
catores quiescentes sup diabolū
n̄ qd' non est; quies s; pmanentes
.i. recedē inde nolentes sup bestia
coccinea. i. sup diabolū in rubrum
sanguine m'rum que facit effun-
di. plenā nominib; bestię. hoc est
plenā peccatorib' qui multimōis
blasphemabant xp̄m. Quidā enī
dicebant filiū non eē d'm. alij
dicebant d'm habē principium
s; sine cartūm. & multa alia.
Bestiā habentē. vii. capita. & ce-
nua decem. hoc est pncipalia
uitia septiformi grē. & x. cenua

& x. cornua .x. p̄cepta impugnan-
 tia. ut sicut ip̄e exponit in seq̄nti-
 bus. p̄. vii. capita. vii. montes. et
 p̄. x. cornua .x. reges .y. mulier .i.
 peccatores. ¶ mulieres id̄o pecca-
 tores intelligunt̄. quia s̄t molles
 utiq̄ n̄ resistētes. ut q̄a ip̄a p̄mi-
 tus suasit hominē peccare. que
 mulier erat ec̄umdata purpura.
 .i. ¶ purp̄am intelligunt̄ mun-
 dane potestates. que s̄t indute
 purpura que s̄t uestes p̄ciose. &
 inde erat ec̄umdata .i. bene mu-
 nita ne aliqd̄ bonū ūbum poss;
 intrare. y. erat inaurata auro.
 Hoc qd̄ ext̄ius est in auratū. nō
 extoto ē aurū. quia int̄ius ē me-
 tallum. ut aliqd̄ aliud. sc̄l ferrū.
 similr̄ illor̄ doctrina uidebat̄
 ēē bona ext̄ius. s; int̄ius erat me-
 tallina .i. uiciosa. Et lapide p̄-
 cioso .i. mundano eloq̄o. ¶ mar-
 garras. diuise locutiones mun-
 dane notant̄. ut ec̄umdata pur-
 pura .i. hoc est rubea facta san-
 guine m̄rum. & inaurata. ¶
 inauratā. intelligit̄ similitas
 quia se ext̄ius cū essent mali.

bonos simulabant. Et lapide
 p̄cioso. int̄tel que p̄ciose uiden-
 tur ext̄ius intelligunt̄. Hab̄nt
 poc̄im aureū. hoc est doctrinā
 que uidebat̄ esse aurea in manu
 sua .i. in opatione sua. q̄a illd̄ qd̄
 p̄dicabant ope implebant. po-
 culū dico plenū ab hominone
 .i. talib; p̄ceptis p̄ que elonga-
 bant̄ ab om̄i bono homie. Et
 unmunditia .i. uitijs imundis.
 que uicia erant fornicōnis. hui⁹
 gentiui .i. designabant̄ a forni-
 catione ei⁹ que fornicatio erat
 ei⁹ .i. ab ip̄o unperata. & in fronte
 eius nom̄ sc̄ptum. myst̄ium. hoc
 est in sup̄iori .i. int̄e eius. nomen
 sc̄ptum. myst̄ium .i. siḡtatiuū
 babilon sc̄l qd̄ interp̄t̄ cōfusio
Ido dicit̄ in fronte. q̄a sic aliq̄s
 p̄ frontē dinoscit̄ cui sit similis.
 ita p̄ nom̄ cognoscit̄ confusiois
 .i. designatus cōfusione. **I**do dic̄
 mat̄. quia sic mater lactat fili-
 um ut crescat. ita doctores ne-
 quitie instrunt̄ minores ut
 efficiant̄ maiores. **E**t uidi
 mulierē .i. peccatores. ebr̄iam

.i. repletam de sanguine scōꝝ .i.
de p̄secutione & afflictione ab
q; reali morte .y de sanguine
m̄r̄um realit̄ effuso . Et mirat̄
s̄m̄. **S**c̄i multū admirant̄ .i. cū
magna adm̄t̄one dolent q̄n̄
peccatores peccare uident . **E**t
dixit in angls̄. **Q**uare miraris
Bestia q̄m̄ uidisti fuit & nō est
Prum̄t̄ ostendit q̄d sit bestia . q̄
mulier quę sedet in ea . q̄d idō
facit . q̄a p̄us uult ostendē fun
damentum q̄m̄ fundatū . i. diabol̄
in q̄ fundant̄ peccōres . sicut i xpo
fideles . **B**estia . i. diabolus q̄ fuit
p̄ antiā aduentum . n̄m̄ā potes
tatem exerceat . q̄a om̄s tam ius
tos q̄m̄ iniustos secū traxit . s;
n̄ est m̄ quia illā potestatem ami
sit . p̄ aduentū . p̄ passionē . y resur
rectionē x̄ ihu . **E**t ascensura ē
de abyssō . hoc est it̄m̄ crescet
p̄ cœda infidelium . p̄funda iui
cys ut abyssus . sc̄l̄ intemp̄t̄ an
tiā crescet potestas diaboli . et
ibit in int̄itū . & mirabunt̄ os
Hic mirari alio m̄ accipit̄ quā
sup̄ius . hoc est cū adm̄t̄atione

maxima . y diligētia uenabunt̄
eum om̄s gentes . p̄t̄ mirac̄la q̄
ipse faciet . illi dico admirabant̄
quoz̄ n̄ sunt nomina sc̄pta i libro
uite . hoc ē qui nō s̄t̄ digni ut cog
noscant̄ a dō qui est liber uite . n̄
s̄t̄ dico sc̄pta a ystitutione m̄di .
.i. ab ipso dō qui est ystitutio m̄
di . i. qui cōstituit mundū . **V**el
a ystitutione . i. q̄a ab ipō p̄mor
dio mundi s̄t̄ ad mortē p̄ordinat̄ .
Et hic . i. in hoc q̄d sequitur ē sensus .
.i. demonstratio p̄cedentiū . illi q̄
habet sapientiā . i. qui scit discer
nere bonū saporem a malo . i. illi
qui est discretus . **S**eptem capita s̄t̄
.vii. montes . **P**.vii. montes intel
ligunt̄ .vii. p̄secutores eccl̄e sc̄dm̄
diuisa tempora . i. ab adam usq;
ad noe . **P**rim̄ mons . i. p̄mi perse
cutores sic cam qui fr̄m̄ suū oc
cidit . **A**noe usq; ad legē sc̄ds̄ m̄s
sic chaldei qui aran int̄fecerunt
quia noluit colē ignē . **S**ub lege
t̄tus mons usq; ad p̄phas . **Q**uart̄
mons pseudo p̄phe . **Q**uintus q̄
x̄pm̄ occidit . **S**ext̄ illi montes s̄t̄
.vii. reges . i. in sc̄s̄ regnū & po

testatem exercites. Quinq; ex-
 illis ceciderunt. i. defecerunt inq̄r
 iohis. quia iudei qui fuer̄ ultimi
 .i. quinary iam fuerant destructi.
 unus ē m̄. i. pagani. q̄ adhuc in
 q̄ntum possit sc̄os p̄secunt. & ali
 n̄dum uent̄. i. antiap̄e. Vel q̄nq;
 .i. v. sens̄ corp̄is ceciderunt ī uno q̄q;
 puero. p̄ vii tempora. Om̄s enim
 pueri peccant in v. sensib̄ corp̄is.
 s; illa peccata cadit. i. condonant̄
 eis si in iuuentute resipisc̄. sed
 unus ē. i. error. hoc est si post pue-
 riciā peccabit in v. sensib̄. n̄ sibi
 condonabit̄ nisi p̄ penitentiā. & ali
 n̄dum uent̄. n̄ imitat̄. & cū ue-
 nert.

hoc ē opem confert sc̄is in hoc q̄d
 parū ujuet. quia si diu uiuer̄
 seduc̄nt̄ ab ip̄so. **E**t bestia q̄
 erat & que n̄ est. & ipsa octaua ē.
 & de vii. i. diabolus puniet̄ p̄ pec-
 cato q̄d fecit in se q̄n̄ in sup̄biā
 uers̄ dixit. ponā sedem meā ad
 aquilonē. & ero similis altissimo.
 q̄d fecit ante q̄m homines fier̄t.
 & id̄o dicit̄ octauus. q̄a p̄ pecc̄o
 puniet̄ q̄d ibi ḡulte & n̄ hoīb̄.

quia nullus erat t̄e temp̄is.
 & de septem ē. quia puniet̄ de
 peccatis. q̄d. vii. montib̄; attribuit.
 hoc ē tantā penam patiet̄ dia-
 bolus p̄ peccatis que suggerit
 hominib̄; q̄nta ipsi facientes fa-
 patient̄. & sic uadit in iudicium
Et cornua que uidisti s̄t. x. reges
 .i. x. romane potestates. i. reges
 nouē ciuitatū. qui n̄dū accep̄t
 regnū. i. qui in temp̄e iohis nō
 dū repugnabant. q̄a romanis
 subditi erant. & potestatē tāq̄m
 reges accipient una hora eūtes
 post bestia. **P** unā horam breui-
 tatem temp̄is hui' notat tāq̄m.
 .i. n̄dum in temp̄e iohis erāt re-
 ges. quia n̄dum detrahebant ro-
 mano imp̄io. s; potestatē iam
 habebant.
 in malū tantū. **E**t tradent bes-
 tie. i. diabolo res̄ent̄ uirtutē q̄m
 habent in se. & potestatē. & in alio.
Hi pugnab̄t cum agno. i. cū ro-
 mano imp̄io. ut cum sc̄is in q̄b̄;
 habitat d̄s. & agnus. i. ap̄e uin-
 cet illos. & qui cū illo s̄t uocati.
& quia multi uocati s̄t ad fide.

et tamen non electi. determinat electos. et quia sunt multi electi in ecclesia qui non sunt extoto fideles. addit fideles. hoc est electi. ita electi ut sint fideles. Vincet cum illo. vel illi qui sunt cum illo sunt uocati. et electi fideles. Et dicit. Aquas quas uidisti. et x. cornua que uidisti. et bestia. et x. regie potestates odient. et odio habebunt romam quia fornicariam. fornicariam uocat. quia ibi precipue ydola colebantur. et fiebant aduicia. et facient illam desolatam. et sine timore. et nudam adiuuere. quia spoliabunt illam. et carnes eius comedent. et tributa unde romani solebant uiuere que illi reges soliti erant mutuo retinebant. Et cremabit eam igne realiter. vel aliter. Decem cornua. et peccatores decem precepta impugnant. et bestia id est diabolus odient se fornicariam. et habebit odio se ipsos quia fuerint fornicatores. in hoc mundo desolatos se ostendet. et nudos. a uicibus. et comedent carnes suas. et acuent uermes augen-

do peccata quia comedent eorum carnes. Deus enim dedit. et concessit in corda. quod illi. et deo placitum est. Deo enim placet hoc quod peccatores puniuntur sanctos quia pro illa tormenta eos probat. ut illi reges dent. et concedat regnum. et bestie. et diabolo prosequendo romanum impium. ut sanctos tam diu donec consumant uerba dei. et usque ad iudicium. quando consumabunt omnia predicta de deo. et mulier est ciuitas magna. et babilonia. et Et uidi quia post hec. et quia hec uidi que superius dixi. uidi istud quod sequitur. Modo reuertitur ad natiuitatem. et ut ostendat quia diabolus pro eam suam potestatem perdidit. et hoc est quod dicit. Uidi alium angelum. et dei filium. qui est alius. et diuisus personarum. non indito. quia idem christus dicit quod in seculo descendit de celo. et humiliamini se assumendo carnem pro nobis. habentem potestatem magnam. et efficacem pro opera. et terra. et ecclesia. ut terra. et caro christi illuminata est a gloria. et a resurrectione. ut a gloria eius.

idē a glorificatione quā habuit
 in mundo propter miracula q̄
 faciebat de qua glā. Vidimus glo-
 riam eius quasi unigeniti a pat̄
 Et clamavit in forti uoce. idē per
 predicatorēs dicēs. **Cecidit cecidit**
babelon magna. Et hoc qd̄ dicit ce-
 cidit cecidit notat casū unum in
 bonū et aliū in malum. cecidit ī
 bonū. quia concussa ē per predi-
 cationē ad xp̄m. cecidit in ma-
 lum. quia noluit recipere p̄di-
 cationē. et ideo dicit cecidit ba-
 bilon magna. idē sup̄bia. et fac-
 ta ē habitatio demonioꝝ. idē p̄
 predicationē est facta. i. manifest-
 tata qd̄ demones habitant in ea.
 et est facta. i. ostensa p̄ eūḡlium &
 p̄ penitentiā qd̄ ipsa erat custo-
 dia omnis maligni spiritus. i. dia-
 boloz. uel custodia. i. custodita
 ut in passiuā significatione acci-
 piat̄ ab omni immundo sp̄ri-
 tu. et erat custodita ab omni uo-
 lucrī immunda. i. ab illis qui e-
 leuabant̄ sicut auis que n̄ uolat
 que ē immunda. et odibilis dō
 propt̄ sup̄biam. et merito ē odi-

bilis. quia de ira fornicationis
 eius biberunt omnes gentes.
 ut sup̄ius. hoc ē. hoc ē sunt gen-
 tes omnes. i. ex toto geniti in pecca-
 tis. et reges t̄re. i. docentes alios ter-
 rena. et mercatores terre. i. illiq̄
 mentē suam dant. i. doctrinam
 uel aliquā aliam artē sibi a deo
 datam propter terrena cōmoda
 illi tales sunt effecti diuites de
 uirtute. i. de concupiscentia que
 est uirtus. i. excellens inter deli-
 tias illius babilonie. hec omnia
 sunt declarata p̄ predicationē et
 penitentiam. et ita cecidit babi-
 lonia. idē pars babilonie in bo-
 num. uel cecidit in corpe & in a-
 nima. ut uterq; casus sui sit in
 malum. et hoc ideo quia facta ē
 habitatio demonioꝝ. & cetera om-
 nia in malum accipient̄. **Et au-**
 diu alium angelum. i. apostolo
 de celo. i. de ecclia dicentē. **Ecce**
 de illa babilonia ppl̄s m̄s. i. peni-
 tentiā agendo efficiamini ppl̄s
 meus. et sic. i. penitendo erite de
 illa confusione et ne sitis parti-
 cipe delictoz eius. et de plagi ei

ss

idē de tribulationib; que uobis in-
gerunt a peccatoribus. quia fuisti
participes eius delictuarū. et bene-
debetis exire. quia puenerūt pec-
cata illoꝝ inpenitentiū usq; ad
deum. Peccata enim que cito delen-
tur p penitentiā postq; ppetran-
tur non pueniūt usq; ad celum
unde dicitur. qui dixit uerbum
cont̄ filium remittet̄ ei. qui ū
cont̄ sp̄m non remittet̄ ei neq; in
hoc seculo neq; in fut̄o. quod ē dice.
qui peccat in filiū blasphemā-
do illum. si penitentiā egerit con-
donabit̄ ei. qui ū contra sp̄m ha-
buerit cor impenitēs in hoc mun-
do non remittet̄ ei nec in futuro.
Ad patrē enim p̄tinet p̄creatio.
ad filium redemptio. ad spiritū
sanctū dampnatio. et recordatus
ē d̄s iniquitatū eius. hoc ē inge-
rendo tribulationē uidebit̄ illis
qd tunc primū memor sit iniq̄-
tatum eoz. **R**eddite illi babilonie
sicut reddidit ipsa uobis. **N**otan-
dum ē quare dicat malos mala
reddidisse sc̄is. cum non dicam?
reddere alicui n̄ quod prius illi?

fuerit cui reddit̄. **S;** mala n̄ fuerūt
primitus sanctorū que reddunt̄
eis a malis. quia propter ita ē intel-
ligendum. **R**eddite illi sicut ipsa
reddidit uobis. hoc ē potestatem
quā habebitis reddendi mala ma-
lis. p malis ab eis uobis illatis. credi-
te me dare uobis sicut dedi eis po-
testatē uos tribulandi quā red-
diderūt uobis p me. et duplicate
duplicia secundū opa eius. hoc ē red-
dite duplicē penam. quia ipsi uos
mortificauerūt exteriū tantum.
et uos mortificate illos exteriū et in-
terius secundū hoc qd male opati
sunt. **I**n poculo quo miscuit uobis
miscete illi duplum. hoc ē p exteri-
orem tribulationē quā uobis intu-
lerūt date illi duplum. i. duplicē
tribulationē. exteriore scil' in corpe
et intiore in anima. Quantum
glorificauit. i. letificauit se interius.
et fuit indelicus exteriū tantū.
i. tantā magnitudinē tormen-
toꝝ in corpe. et luctū in anima
date illi. Qd m̄ito debetis face. qd
dicit in corde cogitando nolens pa-
tientiam agē. **S**edeo. i. quiesco. inde

licus et n̄ sum uidua. i. a p̄ori mari-
to. i. a diabolo separata. Per quod no-
tat̄ quod nunquā penituit. et non
uidebo luctum. i. dolorem aliquē.
Hoc putant illi qui obdormiunt
mundanis delicijs qđ nunquā se-
parent̄ ab illis. et ideo. i. quia habet
impenitens cor in una die. i. in iu-
ditio uenient plage eius. i. tribula-
tiones eius solis mors p̄petua. ⁊ luctus.
i. dolor interius. et fames. idē
cruciatuſ extius. et comburent̄ ig-
ne reali. uel igne punient̄. i. a sp̄i-
tu sancto dampnabit̄. et flebunt
exterius. ⁊ plangent interius se ex-
istens sup̄ illam. i. fundatos in illa.
plangent dico uidentes fumū incen-
dy eius. ⁊ fumū notant̄ tribulati-
ones quas patiunt̄ p̄secutores in hac
uita. quia multi passi fuerūt tor-
menta in hac uita. et illa tormēta
sunt quasi fum⁹ tormentoy futoy
sicut fumus ē incendy. ⁊ ideo di-
cit peccatores uidentes fumum.
idē tribulationē significantē fu-
turam dampnationē. longe stan-
tes. i. uoluntarie longe entes. licet
sint infra tormēta stantes in deli-

cus uoluntate propt̄ timorē tor-
mentoy dicentes. *ue ue ciuitas il-
la. i. sup̄ba duplex. ue ē tibi scilicet
corpe et aīa. qm̄ in una hora uenit
iuditiū. i. et negotiatores terre. i.
sectantes terrena cōmoda. flebunt
et lugebunt sup̄ illam. qm̄ merces
eoy. i. artes docendi. ul' bene loquen-
di quib; artib; terrena cōmoda ac-
quirebant. illas artes amplius ne-
mo emet post iuditiū. Merces au-* ss
ri et argenti et lapidis pretiosi ⁊ mar- ss
garite. et bylli et purpure et seri- ss
ci ⁊ cocci. et omne lignū thynū. ⁊ om- ss
nia uasa eboris. ⁊ omnia uasa de la- ss
pide pretioso. ⁊ eramto et ferro ⁊ ma- ss
more. et cinamonū ⁊ amomū. et o- ss
doramtoy. ⁊ ungenti ⁊ thuris ⁊ ui- ss
ni ⁊ olei ⁊ simile ⁊ tritici. et iumtoy ss
et ouium ⁊ equoy ⁊ redarū ⁊ man- ss
cipioy. ⁊ animarum hominū. Per ss
 hec diuisa terrena cōmoda que hic
 dinumerat intelligunt̄ quinq; sen-
 sus corpis in quib; omnib; peccaue-
 rant. ⁊ aurū. argentū. lapides. mar-
 garitas auaritia notat̄ concupis-
 cendi ⁊ attrahendi que uidet ut po-
 sit habere. et habita strictim serua-

re. Per quod notat uisus in quo uisu
peccat qui ea que uidet concupis-
cit habere. Per byssum et purpu-
ram et sericū et coccū. & omne lig-
num thynū tactus designat quia
hec omnia ad tangendū sunt suauia.
P uasa et lapidem & eramentū
ferrū et marmor similit̄ uisus de-
notat ut supius p aurū. p cyna-
momū y amomum & odoramentū
et unguentū et thus designat odo-
ratus. P uinū & oleum y simulam y
triticū intelligit̄ gustus. P uinū
et cetā que secunt̄ auaritia ut su-
pius. P uoces cytharedoy y m. y t
et canticū quod ē inferius declara-
tur auditus. In quib; omnib; illa
ciuitas p que separat̄ a deo. Uel ali-
ter. P aurum sapiā. p argentum
mundana eloquentia. p lapides
sententię p margaritas senten-
tiarū diuersitas. p byssum iusti-
cia. byssus uocatur pannus qui fit
de canabo. qui tantū distorquet̄
et pmitur qd multum subtil̄
efficit̄. y ideo significat iusticiā.
quia sicut ille pannus diuersi
modis comprimit̄ ut subtilis

efficiat̄ ita quisq; debet se com-
primere et affligere ut iustifi-
cetur. P purpuram sanguis ma-
tyrum notatur. P sericum casti-
ta q sericū est frigide natē nū-
quā inferens alicui calorem. simi-
liter castitas n̄ infert libidinis
ardorem. P coccū karitas notat̄
q karitas ē rubea. i. inflamma-
ta ardore sp̄s sc̄i sicut coccinū est
rubeum. P lignū tbinū rigor u-
tutum. p uasa et lapidem uirtu-
tum ornām̄ta. P eramentū sonori-
tatē laudum sanctorū. P ferrum
acutio. q̄a ferrum acuit̄ ut inci-
dat. Per marmor humilitas qui-
a pauimentū quod calcāt̄ inde ef-
ficatur. Per cynamomū y alia fra-
glantia bonoy opum ul' fauor po-
puli intelligit̄. Per uinum eūgū-
um quod ē forte et robustū quan-
tum ad uetus testam̄tum. P ole-
um sancti sp̄s unctio. p simulam
et triticū mystia scripturarū.
uel p simulam tantū quia simila
ē illud quod est infra granū. Per
triticum scriptas. quia sicut in
tritico continet̄ simila. i. farina.

ita continentur allegorie in scrip-
 turis. Per uimenta onera. i. euu-
 gelica precepta portantia. Per oue
 simplicitate. p equu. xpm portan-
 tes in cordib; suis. p redas et man-
 cipia et animas hominu predica-
 tores intelligunt. quia sicut rede
 supposita portant de loco ad locu.
 ita predicatorum portant pdicatio-
 nem de loco ad locu. et sicut man-
 cipium nil facit nisi dñi precep-
 tum. ita predicatorum tantu fa-
 ciunt dominicu preceptu. et ue-
 luti anima uiuificat corp. ita p-
 dicatores uiuificant homines
 pmouendo eos ad melius. **P** pom-
 pa terrena comoda que sunt tn-
 sitoria ut pompa. omnia ista
 recesserunt a te. et omnia pin-
 guia et pelara. i. omnia deside-
 rabilia carnalia recesserunt a te
 in morte. s; alia supdicta etiam
 in uita peccando recesserunt a te.
 scil sapientia. castitas. humili-
 tas. et amplius delectabilia
 illa que dilexisti iam. i. post moy-
 tem non inuenies. **Et mercatore**
 terre. i. terrenorum qui facti sunt

diuites ab ea terra. i. terrenis
 delectationib; longe a tormtis
 stabunt. uoluntate tamen n-
 re. et stabunt in diuitis amif-
 sis uoluntate tantu nostre. Et
 hanc uoluntate habebunt ppt
 timore tormtorum. ul longe
 stabunt ab ea. i. ab illa ciuitate
 in qua desidia carnis explebat
 erunt semoti longe post moy-
 tem. illi dico flentes exterius et
 lugentes intius ppt timorem
 tormtorum ac dicentes. ue ue.
 ut supius que amicta erat bis-
 so. **Et hoc iteru ad littera est in-**
telligendu. Gubernator uocatur
 qui alios gubernat ad malum
 qui nauigat i locum. i. in uanu.
 s; incertum locu. i. in infernum
 ducit eos quos male gubernat.
 et nautę qui opabantur in ma-
 ri. i. qui terrena sectati sunt in
 mari. i. in hac uita uicys ama-
 ricati steterunt longe a peri-
 culis ut supius uoluntate scil
 non actu. clamauerunt uiden-
 tes locum. i. in quo manebunt
 dicentes. **Que similis huic ci**

uitati in tribulatione. Ideo totiens replicat eorum miseriam. quia nos hortatur ad bene operandum ut possimus euitare illud tormentum. Et miserunt puluerem super capita sua. hoc est uicia puluis ut infructuosa. que uicia sunt terre. id est propter terrena comoda uicia posuerunt super capita sua. hoc est congregauerunt peccata super capita sua. id est super seipsum illos qui deberent esse caput aliorum. et clamauerunt flentes et dicentes. **Ue ue** ciuitas illa magna in qua diuites facti sunt omnes qui habent naues in mari. Per naues notantur negotiatores sine rectore se habentes. quia propter gaudete celum. id est angeli et omnes sancti apostoli et prophete quoniam deus iudicauit iudicium uestrum. id est uobis necessarium de illa. id est propter illam ciuitatem hoc iudicium quod fecit de illa hoc est separatione. id est hoc quod separauit uos ab illa erat uestrum. id est ad uestram utilitatem. quia geminam stolam accepistis. et ad eorum dampnationem quia du-

plici pena conterentur post iudicium. Non ideo dicit angelus gaudere quod angeli inde sciores efficiantur. sed gaudebunt de iudicio ideo quia numerus eorum augmentabitur numero sanctorum. et ideo dicit etiam iudicium esse angelorum non quod ipsi iudicant. sed alii sancti quorum societate augmentabuntur a malis separantur. hoc etiam notandum est quod sancti nunquam gaudebunt de tormentis peccatorum post iudicium. sed de gemina stola quam accipient post iudicium. **Et** sustulit. id est resuscitauit unus angelus. id est christus qui est deus. id est unicus et incommutabilis in uoluntate. et fortis in sapientia uel operatione. sustulit dico lapidem quasi molarem. id est peccatores uicis aggravatos et in eis induratos quasi lapidis. quasi molarem. id est comparabilem mole. quia sic mola semper uoluit in circuitu. ita peccatores eunt in circuitu et nunquam tangunt illud quod est medium. id est perfectum. id est non creditur in christum. ut ait psalmista. In circuitu impium ambulat. **Et** misit in mare. id est in amaricatione. id est in infer-

num dicens. hoc impetu mittet^r babilon magna illa ciuitas et ult^r iam non inueniet^r et uox cytharedoy^r musicoy^r et tibia canentiu^r et tuba in ea n̄ audietur amplius. hoc impetu hoc ē hac uoce q̄ dicitur. **I**te maledicti i ignem et̄num. que uox erit impetus. i. cōfusio impioy^r. et ult^r. i. post iuditiū. n̄ inuenietur. i. ex toto annihilabit^r quia n̄ erit postea ciuitas. et uox cytharedoy^r et musicoy^r. hoc ē opatio cytharedoy^r que d̄r ēē uox quia accusat eos apud d̄m. non audiet^r in ea ampli^r. i. non accusabit eos post iuditiū delectatio aliq̄ que p̄tinet ad uitū. Et om̄is artifex & om̄is ars. i. artifex i malū et male artes n̄ inuenient^r in te amplius. uox mole. i. opatio circuitōnis que mola circueundo cont̄t̄ ḡna. simil^r peccatores circueundo bonos cōprimūt illa talis opatio q̄ d̄r uox q̄a accusat eos n̄ audiet^r ampli^r in ea. i. post iuditiū nullū conteret bonū. et lux lucēne. i. peccatores splendorem sc̄is eos p̄sequendo ingerentē et seip̄sos penitus annihilantes. Sicut enī lucēna dando claritatē s̄sumitur. ita mali p̄sequendo sc̄os bonos et tribulando semetip̄so^s destruūt & illuminant sc̄os. Inquantū enim mali a sc̄is cruciant^r tanto magis clari efficiunt^r. illa tal^r lucēna n̄ lucebit t̄. i. ad detri-

mentū tuū amplius. i. post iuditiū nulli sc̄o attribuens splendore^m p̄sequendo illū. Et uox sponsi. & sponse. i. opatio sponsi. i. peccatois. & sponse. i. trinitatis n̄ audiet^r am. i. adhuc. in te ideo dicit sponsū & sponsā. q̄a sic sponsus et sponsa. i. x̄ & ecclia erūt duo in carne una. i. in dampnatiōe p̄petua. Vere nichil hoꝝ erit in te quia m̄catores tui erāt principes t̄re. i. p̄mū caput t̄renoy^r. Mercatores uocant^r qui dant aliud & aliud accipiūt. simil^r peccatores attribuunt diabolo qd̄ ex petiit & recipiūt inde incendiū gehenne. & ideo illa supradicta n̄ erunt in te. quia inueneficus tuus. i. in tu^s pessimis doctrinis errauerūt gentes omnes. i. q̄ ex toto geniti sūt in peccatis. et in ea. i. in babilonia inuent^r ē sanguis p̄pharū in antiq̄ testamento. et sc̄oy^r in nouo. Non hoc dicit quin p̄ph̄e sūt sancti. s; prop̄t distantia noui & uetis testam̄ti et omniū qui int̄fecti sūt in t̄ra. hoc ideo addit ut ostendat duo ḡna martyriū. unū in sanguinis effusioe. aliud in carnis maceratioe. ul^r aliqua tribulatioe. et ideo dicit in terra. i. in carne. i. certius ē utrūq; martyriū non infra. i. in aīa. ideo poñ aliq̄n pretitum aliq̄n futūm. aliq̄n

presens ut p hoc notet qd oia sūt a
put dñm p̄sentia. **P**ost hec audiui
quasi uocem magnam tubarū mul
tarū in celo dicentiū. allā. laus ⁊ glā
et uirt⁹ dō nrō ē. q̄ uera et iusta iu
dicia et sunt qui iudicauit de me
retce magna que corrupit terram
ī p̄stitutione sua. et uindicauit san
guinē seruoꝝ suoꝝ de manib; eius
Post hec. i. quia p̄dicta audiui. i. uocē
multoꝝ p̄dicatoꝝ hoīes ad pugnam
sic tuba incitantū in celo. i. in ec
clia dicentiū. allā. i. laudē dicite dō
cui ē salus. i. cui ē hoc referendū qd
sum⁹ salui facti p̄ ipsū. et glā. i. qd
sum⁹ glōsi per glām eius. i. post re
surrectionē eius. et uirt⁹. i. hoc qd
uirtuosi sum⁹. Et uē ē s̄ refēnda sa
lus ⁊ ē. quia iudicia et uera īpmis
sis ⁊ iusta ī exhibitiōe. quia iudica
uit de meretce magna. qui iudi
cium fec̄ de babilonia. p̄ manū ei⁹ opa
tio eius babilonie designat. propt̄
quā iudicat. i. a bonis separabit. et
ideo dicendū ē allā. **P** primā uocem
tubarū. et p̄ p̄mum allā predica
tores a principio mundi usq; ad diluui
um notant. Per hoc qd dic̄ iterū dix
erūt allā p̄dicatores a diluuiio usq;
ad legem. Per hoc qd dicit hic fum⁹
tormentoꝝ et n̄ sup̄ius. ostendit que
tormenta attribuit peccatoꝝ in hac

uita. Per diluuiū. et p̄ destructionē so
dome et gomorre. et ideo dicit fumus.
i. fama torntoꝝ p̄ diluuiū ascendit in
s. s. hoc ē in memoria erit in etnū. Et
ceciderūt xruū seniores. et uū anima
lia. Per xruū seniores intelligunt̄ p̄
dicatores sub lege. et p̄troꝝ allā similit̄.
uel xruū libri uetis testamti. **P** hoc qd
addit quatuor aiālia notant̄ sc̄i patres
qui in ueteri lege p̄manentes aliq̄ tam
sp̄ualit̄ intelligebant q̄muis eūglica
p̄cepta nondū audierāt. et ideo addit
quatuor aiālia quia in lege uidebāt
quedā sp̄ualia. et illi tales fumū tor
mentoꝝ illoꝝ qui submersi fuerāt
in diluuiio intelligentes. **P**er hoc qd
sp̄ualiter intellererūt humiliauerūt
se et adorauerūt dñm. hoc ē altius dei
tate inspiciendo uiliores et indigni
ores fut̄ beatitudinis se putauerūt.
Et uox de throno exiit dices. Laude
dicite dō nrō om̄s serui ei⁹ et qui time
tis eū pusilli et magni. **P** istam quar
tam uocē. ⁊ quartū allā. scil̄ p̄ laudē
dicite que ē interpretatio allē. intelli
gunt̄ pp̄he. xpm̄ predicantes. et ita
per quatuor uoces. et quatuor allā no
tantur quatuor tempoꝝ p̄dicatores
scil̄ predicatores **P**er tres uoces que
secunt̄. i. p̄ uocē tube et aquarū et to
nitruoꝝ. et p̄ unū allā trib; uocib⁹ ad
ditū intelligunt̄ predicatores noui

testamti. Et hoc e quod dicit. Audiri
 quasi uoce et c. Per uoce tube predi
 catio. p uoce aquaru. ablutio. p toni
 trua cominationes intelligunt. Gau
 deam' exterius bene opando. et erul
 temus interi' bene cogitando. et de
 mus ei. i. deo. quia ueniut nuptie
 agni y uroz eius. i. ecclia pparauit
 bene opando in hac uita ut sponso
 suo iungat post iuditiu. et datu e
 illi sponse ut cooptat se. i. ornet se. y
 qd' sit datu ostendit byssinu. bissinu
 i. iustificationes scoz. i. bona opa scoz
 y illa uox que exiit de throno dic
 in. scribe. i. istud in corde tuo pmit'
 imp'ne et postea alios doce hoc pre
 ceptu. Beati qui ad cena nuptiarum
 agni uocati sut. Per cena nuptiaru
 agni intelligit celestis ecclia ad qua
 cena quicumq; puenit beatus erit
 absq; dubio. Per prandiu terrestri
 ecclia designat. ad quod prandium
 n' omis qui sut uocati sut beati sicut
 legit. multi uocati pauci electi. **H**ec
 uerba dei uera sut. Et cedi ante pede
 eius ut adorarem eu. Et dicit in. Vide
 ne feceris. conseru' tuus su et fruo
 tuoz. habentiu testimoniū ihu. hec
 ad littera. Iohes eni uidens angelu
 in angelica forma corporeis oculis ce
 cidit ante pedes ei' ut ad. eu. y c. ha
 bentiu testimoniū ihu. i. habentes

testimoniū qui e nobis testis fu
 te hereditatis. que spm dedit in
 terris ut diligeretur. prim'. y mi
 sit de celis ut diligeretur ds. talis
 e testis spe sicut aliqs pmittere ali
 cui aliquid dimitteret s' arra. ul'
 aliqd uadimoniu ut s' reddet pro
 missu. similit' ihe xpc misit nobis
 spm ut cet testis etne pmissionis.
 Erponit qd sit testimoniū ihu. Spe
 pphie. i. uisionis qz p spm uident'
 futā bona. Notandū cur angelus
 se adorari phibuit ab humanita
 te post aduentū. x. i. in tempore
 iohis cū pmissit adorari ante ad
 uentū xpi in tempe abrahe sic
 legit de eo. tres uidit et unū ado
 rauit. ideo scil' quia ante aduen
 tū xpi n' erat tante dignitatis
 humana nata sicut post aduen
 tum. exqua assumpsit filius carne
 nrām. Et uidi celū aptum. y ecce
 equus albus. et qui sedebat sup e
 um uocabat' fidelis y uerax. et ius
 ticia iudicat y pugnat. Per equū
 album caro x' absq; macula intel
 ligit. Per sedentē filius incarnat'
 qui uocat' fidelis i iudicio — y ue
 rax i pmissione. cū iusticia iudicat.
 et pugnat. i. dampnat repbos. et
 pugnat p bonis dū iudicat. Oculi
 eius. i. predicatores et' ul' doct'ne

ss
 ss
 ss

eius sicut flamma ad illos quos
inflammatur. et ignis quantum ad
se. i. excoquens omnia uitia. uel
si refertur ad eum per ignem intellige-
mus. et in capite eius. i. in par-
te sua uel in christo quantum ad pre-
dicatores diademata multa. i. sanctorum
munus uel circumdatio habens
scriptum. i. s. impressum quod ne-
mo nouit nisi ille qui dicit ipse christus.
i. membrum eius. **Q**uestitus erat
ueste aspera sanguine. Per uestem
asperam sanguine intelliguntur mar-
tyres et confessores. Per hoc quod dicitur
uocabatur uerbum dei cum prius
dixisset quod nemo noscebat nomen
eius denotat quod ipse ihesus est mem-
brum est membrum dei. Per gladi-
um utriusque parte acutum intelligitur
spiritus sanctus qui est malis ad dam-
nationem iustis ad iustificationem.
uel precepta utriusque testamenti.
uel interficiens corpus et animam.
Per uigam ferream noua lex que dicitur
ferrea ad comparationem ueteris.
quia noua a nulla alia est uiolabilis.
et ipse calcatur torcular. hoc est presentem
ecclesiam permittit calcari a perse-
cutoribus. que calcatio est uini quan-
tum ad fideles. et furoris quantum ad
persecutores. uel torcular uini. i. as-
peritatis persecutorum. uini dico furo-

ris ire dei. i. expectationis dei. quia quan-
to plus expectat aliquem peccatorem.
tanto magis s. irascitur si non conuertitur.
Et hoc scriptum in uestimento et in femore
suo. Per uestimentum intelliguntur apostoli.
et alii sancti qui sunt uestes christi. in quo uesti-
mento apparebunt perpetuo per miracula
que faciebant uelut in petra cuius umbra
sanabantur infirmi. et suis pedibus re-
suscitati sunt mortui. et in femore suo.
i. in sua genitura apparebit illud
nomen rex regum. Per lazarium quadri-
duanum quem ipse suscitauit. Per femur
genitura intelligitur ibi permanet genitura
lia. Quam genitricem abraham quoniam fecit ser-
uum suum uirare super femur suum ut sibi
adduceret uxorem de progenie sua. **E**t
uidi alium angelum. **P**er hunc intelliguntur
predicatores in fine mundi predicantes
euangelium. stantem in sole. i. in christo. qui est ue-
rus sol. stantem. i. pugnantem. Per aues
notantur fideles geminis uirtutum se a-
tremis erigentes. qui uolabat. i. predica-
bat per medium celum. i. per corda fidelium. **Ue-**
nite congregamini ad cenam magnam
dei ut manducetis carnes regum. hoc est
promouete uos ad melius ut incorporetis
uobis carnes regum. ut ostendatis regibus.
i. regum aliis. i. malis attribuentes quoniam
ter debeant affligere carnes suas. et car-
nes tribunorum. i. tribuentium doctrinam
aliis nequie. et fortium in potentia se

culari. et equoz. i. brutoz male doc-
trine acquiescentiu. et sedentiu. id;
hereticoz qui sedet sup illos stultos.
et liberoz a coniugio. & seruoꝝ. & con-
iugatoꝝ et pusilloꝝ in scientia. & mag-
noꝝ. Et uidi bestia. i. anti xpm ul' di-
abolum. et reges tre. et exercitus eoz
imitatores congregatos n̄ localit̄ s;
uoluntate ad faciendū preliū cum
illo qui sedebat. i. cū xpo et cū sanc-
tis eius. **A**pphensa ē bestia. i. dia-
bolus. et cū illa pseudo ppha. i. anti
xpc. p quē est apphensa. i. compta ē
belua. i. diabolus qui fecit signa co-
ram ipsis quib; signis sedurit eos.
Hy duo. i. diabolus et anti xpc. missi
sunt in stagnū ignis ardentis. sul-
phure. i. fetore. et ceti qui n̄ fuerūt
ab eis seducti occisi sunt peccatis gla-
dio sedentis sup equū. i. predicatioē.
qui gladius pcedebat de ore. i. depdi-
catorib' eis quib; ipse loquit. Et om̄s
aues ut supius satate sūt. i. refec-
ti sūt de carnibus eoz. i. gauise sūt
quia admodū ipsoꝝ alij affligūt ca-
nes suas. que afflictio ē auiū illarū.
i. ad celū gemius alis ututū uolan-
tium. **E**t uidi aliū angelū. **M**odo
reūtatur ad aduentū. Per aliū ange-
lum notat xpc descendens de celo. i.
de patre h̄ns clauem abyssi. i. potes-
tatem repboꝝ sic aliquis h̄t potes-

tatem intrandi domū aliq̄. h̄ns
clauem. ita xpc h̄t potestatem su-
p abyssi. i. sup repbos. et cathenā
i. rigidam potestatem in manu sua.
id; in opatioē sua. et apphendit d̄
conē qui est diabolus. i. retrofluēs.
et sathanas. i. contrarius. et ligauit
eū p annos mille. i. p totam uitā
presentē scōꝝ. que uita pfecta iō
ēē d̄r quia seruant pcepta decalo-
gi pfecte ope implendo usq; ad cō-
summationē uite. qd totum nota-
tur p mille. Per decem enī notan-
tur x precepta. que si decies mul-
tiplicent̄ pficiūt centū. p qd no-
tat opatio. que centū si decies mul-
tiplicent̄ pficiūt mille. qd signifi-
cat opis pfectionē usq; ad finē. Et i-
deo dicit ligauit eū p mille anno.
id; pfectam uitā sanctorū. et misit
eū in abyssi. i. in corda repboꝝ.
Videndū ē cur dicat et misit eū
in abyssi cum pmitus eēt in cor-
dib; repboꝝ. qd sic soluit. ideo scilicet
hec dicit quia cū prius ante ad-
uentū xpi esset in cordib' infide-
liū missus ē p augmentationem
in corda repboꝝ nunc q; p̄t tan-
tum cruciabant̄ aīe. modo cruci-
atur corpus et aīa. quia maior
pena concedit̄ illis qui noluerūt
credē post aduentū q; primitus

id; antequā xp̄e esset nat. Et clau
sit et signauit. i. sub sigillo posu
it eū ne ipse possit agnoscere q̄
sint eius. ul' qui sint xp̄i diabol'
ignorat quos sit habiturus. q̄s n̄.
Multi enim uident' esse sub potes
tate et impio diaboli. qui postea
p penitentiam efficiunt' xp̄i. sig
nauit illum dico ut n̄ seducat am
plius gentes. i. ne ult' quā pati po
sit temptet illos sicut ait apl's. fi
delis d's qui n̄ patiet' uos tempta
ri sup id qd̄ potestis. ul' ampl' i.
ne ita seducat om̄s cōmunit' ut p̄
us. tandiu clausus erit donec con
sumant' mille anni. i. p̄sens uita
scōz. Et post hec oportet eū solu
modico tempe. quia n̄ albreuiass;
dñs dies illius ant' xp̄i. multi sanc
ti essent p̄diti. Et uidi sedes. i. sa
ne doct'ne acq̄scentes. et sederūt
sup eas doctores. et iudiciū ē datū
illis. i. sedib; et sedentib;. ul' tantū
sedentib' ut iudicet. xij. trib'. Et ri
di aiās decollatorū. i. martyrū pp
ter testimoniū ihu. i. prop̄t bo
nam uitā quam exercebāt. prop
ter quā testificabant' eē filij ihu.
et prop̄t uerbū. i. prop̄t predica
tionē uerbi dei. i. quia predicabāt
deitātē filij. et uidi illos qui n̄ ad
orauerūt bestiam neq; imaginem

eius. nec acceperunt in frontib;. i. nec ī
mentib;. nec in manib;. i. in opatioē
et uixerūt mille annis. i. p̄fecte ob
seruauerūt p̄cepta legis usq; ad con
sūmationē uite. et ideo regnauerūt
cū xp̄o in hac uita p̄senti existentes.
ul' postea regnauerūt. i. post separati
onem ab hac uita regnauerūt & regnāt
et regnabūt in et̄num cum xp̄o ī glā.
Ceteri mortuoz. i. alij ex mortuis ab hac
uita semotis. n̄ uixerūt. i. n̄ bene opati
fuerūt donec consumarent' anni mil
le. i. usq; ad cōsūmationē uite. q̄ ideo
n̄ regnauerūt cum xp̄o. Hec ē prima
resurrectio. i. hoc qd̄ aliq; resurgit p
penitentia quando cadit p peccatū. ul'
q̄n separat' ab hac uita. et resurgit ut
uiuat in glā. q̄m resurrectionē mys
teriū debet quisq; optare. quia ille be
atus et sanctus. i. perpetuo beat' qui
h̄t partē in resurrectionē p̄ma. et in
hys n̄ habet potestātē secunda mor̄.
Secunda mortē dicit infernū p̄t mor
tē corporalem. ul' penā carnis cū aiā.
quia n̄ non patit' n̄ aiā. s; tē patiet'
utrūq;. s; erūt sacerdotes dō. i. seip̄os
offerentes. ul' partes ueri sacerdotis
et x̄ eius. i. hec habebunt p xp̄m. et
regnabūt cū ipso mille annis. i. q̄a
in hac uita uixerūt mille annis sic ex
posuim'. Et cū consummati fuerint
mille anni. soluet' sathanas de car'

cere in tempe antixpi. et seducet gen-
 tes que sunt sup quatuor angulos
 terre. Per quatuor notant quatuor
 elementa. ex quib; constituit corpus.
 p angulos dolos intelligimus. p ter-
 ram terrenas delectationes. hoc e su-
 per illos qui sunt dolosi et diligunt ter-
 rena propt quatuor elementa. i. delec-
 tationes corporis. qui anguli snt gog et
 magog. i. tectum et detectum. Per gog qd
 interpretant tectum notant heretici
 qui tegunt sua delicta. ul' ypocrite.
 Per magog qd interpretat detectum
 intelliguntur illi qui libere et mani-
 feste peccat. et isti omis uocant an-
 guli. i. deceptores et dolosi. et gentes
 que sedent sup illos. i. qui acquiescet
 doctrine illoz seducet. i. antixpc per-
 det et congregabit illos n localit s; m-
 te quoz numerus e sic harena. i. in-
 fructuosi sic harena. unde dic dñs
 abrahe. multiplicabo sem tuum sicut
 stellas celi. et uelut harenam que e
 in litore maris. i. fidelib' et infide-
 libus. Per stellas fideles qui illumi-
 nant obscuros peccatis ut stelle noc-
 tem. p harenam infructuosi intelli-
 guntur. et ascendent sup altitudinem
 terre. i. sup illos qui sunt altiores
 in terrenis. & circueunt castra scōz.
 i. carnem scōz affligendo n aiām. et
 ciuitatem dilectam. i. congregationem

sanctorum dilectando. quam ciuita-
 tem ipse ds custodit y ptegit ab
 inimicis. et descendit ignis de
 celo. i. hec uox. discedite maledicti
 in ignem eternum. ubi cruciabuntur
 die. non qd ibi sit dies ubi sem-
 per sunt tenebre. s; die dicit. ppt
 claritatem quam ipsi uidebunt. que
 illis erit cruciatus. quia dolebunt
 qd oia peccando amiserunt. et uidi
 thronum. i. filium dei candidum. i. abs-
 que macula peccati. et sedentem sup
 eum. i. patrem. ul' thronus. i. spiri-
 tus. sup qs sedebit ihesus xpc. a
 cuius conspectu fugiet terra. y ce-
 lum materiale. i. quando ipse ueni-
 et ad iudicium omnia mouebuntur.
 ul' p terram caro intelligitur. et p ce-
 lum aia. quia caro mutabitur et
 aia. Caro in immortalitatem ani-
 ma in maiorem requiem. qa in re-
 quiescit absq; corpore. te uero cum
 corpore. y p contrarium dicat de pec-
 catoribus. Et locus non e inuentus
 ille scilicet quem primitus habuerunt.
 et uidi mortuos magnos y pu-
 sillos. i. iustos et iniustos. uel
 magnos et pusillos. i. perfectos et
 minus perfectos stantes in conspec-
 tu throni. i. filii dei. s; melius e
 ut dicat communiter de omnibus scis
 scilicet ac reprobis. Na expectant sequi

tia et libri apti sūt. i. uita unī
cuiq; scilicet bonoz et maloz ē apta
coram iudice. et alius liber. i. ali
a uita. i. liber uite. hec ē libertas
xpi quā debemus imitari simi
liter erit manifesta. ul' p' libros
possumus notare diuersitatem
erroroz in peccatorib'. Per unum li
brum opationē scōz que dī una
quia tendit ad unū. i. ad unā fi
dem. et iudicati sūt mortui. i. omīs
ab hac uita separati. i. boni et ma
li secundū opa ipsoz. et dedit ma
re. i. uita amarissima mortuoz su
os. i. manifestauit illos qui erāt
in eo. i. qui in ea amaritudine mo
rati fuerāt. i. scōs qui fuerūt p'
pessi mundana amarissima. et
mors. i. diabolus. et inferi. i. con
sortium maloz missi sūt in stag
num ignis. ponit continēs p' con
tento. Hec mors ē secunda scilicet
stagnū ignis. i. ppetuus ignis. stag
num dicit a stando. idō signifi
cat etnitatē in malū. Secundā
mortē dicit qā prius moriunt
omīs quando separant' corp' a iā.
secunda. quando resurgēt et iter
morientur. ex qua morte nunq;
amplius resurgēt illi qui secun
dario morientur. ul' secundā mor
tē uocat penā que dabit' corpori

quia in nō patit' corpus nō aīa. s; tē
patiet' utrumq;. **E**t uidi celū no
uum et terrā nouam. materialit' mu
tata in melius. **V**l' celum. i. animā. y
terrā. i. carnē. que omīa mutabunt'.
quia caro erit immortal'. aīa ū que
in ē absq; corpe erit cū corpe immor
tali qd nunq; amplius fuit. Vere est
celum nouū et trā noua. quia p'mū
celū et p'ma trā abijt. et mare. i. ama
ricatio trāna mundana nō erit mun
dana ul' istud nō mutabit' quia ex
toto destruet'. **E**t ego iohes uidi ciui
tatē scām iherlm nouam descenden
tem de celo. hoc ē se copulante capi
ti. i. x' qui ē descendens de patre. id;
minor patre scdm carnē p' hoc qd
attribuit memb's descendentē quod
debent capiti dare. membra enim
nunq; descendunt s; ascendūt in hoc
qd capiti iungunt'. s; ideo facit ut
ostendat caput y membra unū eē.
ul' descendentē. i. retributionē de
celo accipientē. sicut dicit apl's. Om
ne datum optimū et omne donū
pfectū desursū ē descendens a pat'
luminū. quia hoc qd dicit' uisio pa
cis de celo habet. ul' descendentē. id;
humiliantē se. et deo qcqd boni
fecit referentē. ciuitatem dico pa
ratā. i. uirtutib' ornata sicut spon
sa ornata a uiro. **E**t audiui uocem

de throno. i. de filio dicentē. Ecce tabernaculū. i. habitatio dei cū hominib⁹. i. eadem glā dei et hominum erit. **Et** absterget d⁹ omnem lacrimam exteriorē. nec mors erit ult⁹ neq; luctus. i. aliqua tristitia interit⁹ absq; cōpūctioe. ul' luctus palus. neq; clamor. i. delectatio terrenorū que n̄ p̄mittit audiri dñica p̄cepta. **Hec** dolor. i. cōpunctio cordis dolendo sup peccatis nichil hoz erit que p̄ma abierit. i. recesserit. **Et** dixit qui sedebat in throno. **Ecce** noua facio omnia. i. iustos et iniustos. iusto in bonū. iniustos in dampnationem. quia iusti habebūt stolam duplicē. mali ū duplicem penā. ul' noua facio. i. solumm̄ illa que sūt om̄ia. i. quorum partes sunt integre ⁊ p̄fecte. i. iustos in nouo solumm̄. **Et** dixit in. factū ē. i. omnia sūt finita et expleta. **Ego** sū initiū bonorū. et finis retributionū. **Ego** scienti. i. me desidāti dabo de fonte aque uiue. i. de me ipso qui sū fons uiuus. et hoc gratis. i. sine mercede. **Ideo** dicē gratis quia licet aliq̄ bona faciamus. illa tam a nobis non habem⁹ s; ab ipso. **Qui** uicit. i. usq; ad finē uincēs p̄seuerauit possidebit hec sup̄dicta. ul' aquā uiuā. **Timidis** qui timore pene n̄ spe retributionis bene

opabant⁹ ul' timidis. i. qui timore grauitatis n̄ audent ingredi uiam uitatis illi ⁊ alij qui secuntur ⁊ mendacib⁹ omnib⁹. i. q̄ ex toto sunt mendaces. pars illoꝝ. idē illa pars erit in stagno ardenti. **Et** uenit un⁹ de uij. idē que unū predicant. uij. angeli habentes fialas corda repleta. uij. plagis. idē septem doctrinis nouissim⁹. i. que doctrine sūt nouissime. i. ad ultimū iustis ⁊ iniustis. iustis intius. iniustis extius. q̄a p̄ doctrinā fuerūt passi exterius. que plaga sanabitur in fine melius. iniustis interi⁹ sit plaga illa doctrina quia noluerunt accipere. **Et** ille unus angelus loquebat⁹ mecum dicens. i. p̄ intimationē angelicam ostendit m̄ quasi ipse met dixisset. **Veni** ostendā t̄ sponsam uxorem agni. **Tunc** ipse depsonauit ecclesiam qm̄ accepit carnē. tē fecit eam s̄ uxorem qm̄ p̄ aplos attribuit illi doctrinā p̄ quā filios genāret. ⁊ sustulit. i. ad altius pmouit me p̄ spiritū in montē magnū. i. in seip sū qui ē mons magn⁹ quantū ad alios montes. i. ad scōs. ⁊ altū. i. deitate pat̄ equalem. ⁊ lumen et⁹ simile lapidi p̄cioso tanq̄ lapidi iaspidis sicut cōstallū. **Per** ista ta

55
55
55
5

1. per lapidem pretiosū. et iaspidem et cristallum intelligitur pater et filius & sp̄s sanctus. p lapidem qui caret noīe intelligitur pater qui caret omī generatione. p iaspidem filius qui pcedit a patre. per uirorem iaspidis notat pabulum uirtutis qd tribuit filius fidelibus suis. per cristallum spiritus sanctus intelligit ab utroq; procedens. quia sicut ex cristallo pcedit ignis. ita ex spiritu scō ardor karitatis. et habebat murū magnum et altum. Per murū magnum congregatio sanctorū qui sunt iūcti. i. uniti karitate sicut lapides ī muro pementū. p altum altiores. i. firmiores. uel bonam spem habentes. **P** duodecim porta. xij. prophas. quia sicut aliq; p portā intrat ciuitatē. ita p ipsos intrabant. i. p prophetiam homines ueteri xp̄i agnitione. Per angulos xij. apli notant. quia sicut angulus duos parietes domus coniungit ita apostoli fecerūt utraq; unum. i. unierunt nouū & uetus testamētū. Per noīa scripta xij. alij sancti apud d̄m noīati & cogniti per xij. i. p ternariū. i. trinitatē. et quaternariū. i. eūgliū.

duodecim enim diuidit p ternarium. et quaternariū. p quatuor t̄naria a quatuor eūglia notant. p tria quaternaria notatur trinitas. p xij filios isrl̄. om̄s qui filij sūt d̄m uidentis. & h̄ similitur p xij. i. p obseruantia trinitatis & eūgliorū. Ab oriente porte tr̄e. p orientē iudei designant. quia int̄ illos fuit natus sol iusticie. ul' q̄a ex illa parte orit̄. ul' quia ipsi p̄mitus orti fuerūt. i. crediderunt in x̄. et si n̄ omnes. ul' quia p̄mitus fuit eis data lex p tres portas trinitas ubiq; notatur. Per aquilonē qui ē frigide nate gentes intelligunt que erant frigide. i. absq; ulla lege. et tam̄ intrauerūt ad xp̄m p portam trinitatis. Per austrū illi qui in medio. i. post aduentū xp̄i. et post uisionē aplōr fuerūt conuerti sicut cornelius & alij multi. ideo dicit in medio. q̄a auster uenit a meridie. idē in illa parte in qua sol fuit medietatē sui cursus. Per occasum illi qui in fine conuertent. & murus ciuitatis. hoc ē illi minores h̄nt xij. fundamenta. i. aplōs. n̄ qd ipsi sint fundamentū. quia n̄ est nisi fundamentum sic legit̄. nemo potest ponē aliud fundamentū preter id quod positū ē. s; quia ipsi idē predicatio eorū ē causa quare xp̄c ē fundamentum eorū. et in ipsis fundamentis. i. in ipso

fundamto cuius sunt cause pdicati
 ones aploz. sunt noia. i. predicatio
 p quas noiant et cognoscunt apud
 deum. i. nom agni. Per hoc qd nom
 agni post aplos ostendit. quod fun
 damta illa non sut illoz nec operati
 ones. s; agni ihu xpi. y p angelica in
 timatione mecum loquebat habe
 bat mensura harundinea. Per men
 sura harundinea intelligunt scrip
 ture. quia antiq solebant scribere cu
 harundine. Per aurea. sapia scrip
 turaru. ut metiret ciuitate. i. ut se
 cundu opa ciuitatis redderet mer
 cedem illi ciuitati. y p hoc iuditiu
 scriptarum et portas q muru. qa
 ciuitas porte et mur nichil aliud
 est n. s; ideo diuisificat ita ut os
 tendat diuersitate in ecclia. i. illos
 qui sunt porte y murus. y porte li
 cet omnes. i. mur y porte sint ciui
 tatis. et ciuitas in quadro posita e.
 i. in pfectione qa lapis hic aliquid
 aliud quadratu in quacumq parte
 iaceat pfecte stat. ul in quadro. i.
 in pfectione quatuor euglioz. uel
 in quadro. i. dilectione dei y prox
 imi. Illud qd quadratu etiam qua
 tuor ht cornua octo. quoz quatu
 or stant uersus terra. uis
 uersus celu. illa que sut
 uersus celu dei dilectio

nem significat. qui u uersus e
 ram dilectione proximi. q lon
 gitude eius tanta e quanta y la
 titudo. Per longitudine opatio
 que e tanta quanta e y karitas.
 p altitudine remuneratio e ope
 rum. Per latitudine karitas q
 remuneratio tanta e quanta fu
 it karitas in illo. Et mensus e ci
 uitate harundine. i. de scripturis.
 Per stadia. i. p labores. xij. id: p co
 fessionem trinitatis y opatione eu
 geli. Nam duodecim diuidit ut
 diximus p tria quaternaria. y p
 quatuor ternaria. Per milia per
 fectio in utroq ostendit. ideo p
 stadia intelligunt labores hui
 uite. quia stadiu uocatu e totu
 illud spatium quantum hercules
 currere potuit uno anhelitu. y dr
 a stando quia finito cursu sta
 bat. ul propert stantes q adhuc as
 pituit cursu equoz. et ille q cur
 rit multu laborat. Vel quidam
 libri hnt xxiij. Per xxiij. decalo
 gus geminat intelligit. i. cogni
 tione et opatione p duo. ppli utri
 usq testamti. ul duo precepta
 karitatis. s; quia continent in
 decalogo ideo n ualet hec senten
 tia. i. et altitudo et latitudo. Per
 longitudine fides. p altitudine

spes quia spes semp alta desidat.
per latitudinē karitas que oīa
sunt equalia cum in alio loco
dicat maior hoz ē karita. Idō
dicunt equalia quia fides nec spe
ualent sine karitate. nec spes si
ne fide. nec fides sine spe. nec ka
ritas sine fide et spe. s; karitas
ideo maior dicit quia quando erit
in glā n̄ oportet tunc habere fi
dem neq; spem. quia uideat quod
speraueit et crediderit. s; kari
tas semp aderit illis. et mensus
ē muros eius centū quadraginta
quatuor cubitoꝝ. **P** cubitū nota
tur opatio. quia in cubito ē ma
nus. hec summa quadraturam
duodenarij nūi continet. **D**uode
cies enim duodeni centū quadra
ginta quatuor fiunt. Centenarij
numerus pfectionē significat.
Vnde in eūglio dñs. Qui relique
rit domū ul' frēs ⁊ cetā. centu
plum accipiet. i. pfectionē men
tis consequet' ut ea que semel a
miserunt repetē ultra nolit. **Q**
dragenarij quoq; nūs in sacē scrip
tura multimoda ratioē habet p
fectus. siue prop' ieiuniū dñi q̄
draginta dieb' pactū. siue prop'
decalogū legis. et iiii eūglia in q̄
bus pfectio decalogi continet. **Q**

ternarius similiter sacratus ē pp'p
quatuor flumina paradisi. ul' qua
tuor libros eūglij. seu prop' qua
tuor partes mundi. ul' quatuor p'n
cipales uirtutes. Quia in cubitu
manus ē recte p cubitū operatio
designat. **M**uri autē ipsa ē ciuitas.
Mensus ē itaq; angelus muros ci
uitatis centū quadraginta quatuor
cubitis quia omīpe d's perpendit ⁊
considat quantū singuli electoꝝ p
auctoritatē quatuor eūglioꝝ labo
rant in legis decalogo quantūq; per
fectionē mentis consequunt' ut ad
societatē angloꝝ puenire possit. **V**n
de sequit'. **M**ensura hoīs que ē angli.
Quantū ad littam p'tinet hic osten
dit ipsum angelum qui hec osten
debat iohanni in figura hominis
apparuisse quantū autē ad altiore
p'tinet intellectū mensura hoīs que
ē angeli. recte ipse angelus eccliam
metit. quia glā angloꝝ ⁊ hominū
in beatitudine una erit celesti. **V**nde
in eūglio ipse dicit. Neq; nubēt ne
q; nubent. s; erunt sicut angeli dī
in celo. **V**el ideo m'sura hominis que
ē angeli dicit. quia qd angeli reman
serunt in celo post casū archan
geli. tot homines . . . ascensu
ri sūt de terris . . . ad celum.
Et erat structa . . . id; adifi

citio muri eius ex lapide iaspide.
Iaspis lapis est uiridis
 coloris atque ideo dominum ihesum christum sig-
 nificat quia est refectio sanctorum anima-
 rum. In contemplatione enim dei omni-
 potentis erit summa electorum refectio
 et eterna sacietas iuxta illud psalmiste.
 dominus regit me et non in deerit. et lo. pas-
 abi me col. Siue etiam per lapidem iaspidem
 electi exprimentur quorum fides nunquam mar-
 cessit. sed in uiriditate operationis constat
 et lapide quoque iaspide structura muri ef-
 ficatur quia prius in ecclesia funda-
 mentum christi constituit cui etiam fide-
 les omnes supponunt. Iuxta illud apo-
 toli. Ad quem accedentes lapidem ui-
 uuum. et ipsi tanquam lapides uiui
 superedificamini. Nam sicut in mu-
 ri edificatione primo ponuntur lapides
 magni. et quadrati qui alios super se
 positos portant. qui et ipsi alios portant.
 sic quoque omnis edificatio construitur quous-
 que ad ultimum lapidem perueniat qui
 cum portet ab omnibus ipse neminem
 portat. ita in fundamento ecclesie primo
 positi sunt apostoli. martyres. deinde con-
 fessores. uirgines. uidue. ceteri quoque sanc-
 ti qui se omnes inuicem portant passio-
 nes sue mentis libentissime tolerantes.
 iuxta illud apostoli. alter alteri onera
 portate. Vel etiam exemplo semetipso
 inuicem fouentes. Et ita agit usque ad

finem seculi quando ultimus electus
 in culmine huius edificii nouissi-
 mo ponitur qui cum portet ab omni-
 bus retus se precedentibus ipse tan-
 tum non habebit quem portet. quia in
 ipso omnis edificatio ecclesie consum-
 mabitur. Erunt uero christus et fundamen-
 tum et consummatio ecclesie qui initium
 et finis. Ipsa uero ciuitas aurum
 mundum simile uitro mundo. ss
 aurum claritas celestis intelligitur
 de qua dominus dicit. Accipite scientiam
 sicut aurum. In uitro uero puritas
 cordium intelligitur. Nam exceteris
 metallis si conficitur uas aliquid que-
 quid intrinsecus ponitur extrinsecus mi-
 nime uidetur. Inuitatur autem quequid
 intus ponitur totum extrinsecus perspi-
 citur. atque ideo designatur puritas
 cordis omnium sanctorum que inuicem
 in celesti beatitudine omnibus ma-
 nifestabit. hec uerba ad presentem ec-
 clesiam referri non possunt in quibus sin-
 gulis singulorum conscientie cuncti ma-
 nifestabuntur. Quicquid enim ab a-
 liquo cogitatum fuerit. totum uide-
 bitur ab alio. sic quoque unusquisque ter-
 erit conspicibilis alii. sic non esse
 non potest. Vel per aurum sic dictum
 est intelligitur sapientia superna. per ui-
 trum uero puritas fidei. Nam inui-
 tus sicut dictum est quicquid ponitur

interius totū uidet̄ exterius. et per
hoc puritas fidei designat̄ quam
sancti tenentes corde manifestat̄
etiam ore. nec quicq̄. intus agit̄ p̄
simulationē quod non uideatur
exterius p̄ puram oris et opis cō
fessionē. fundamenta muri ciui
tatis omni lapide p̄tioso ornata.
fundamenta ciuitatis. i. ecclie sūt
patriarche. pp̄he. et ceti predica
tores. sup̄ quoz doctrina ul' ex
empla constat ecclie structura.
Que fundamenta om̄i lapide pre
tioso. i. omnib' uirtutib' scil' fide.
spe. karitate. et cetis sunt orna
ta bonoz actiuū opib'. siue etiā
lapides pretiosos intellige om̄s
imitatores illoz qui in edificio
ciuitatis positi sunt. ipsamq; ci
uitatem morib' et uita exornāt.
De his lapidib' dñs p̄ propham
dicit. Ecce ego sternā p̄ ordinē la
pides tuos et fundabo te in sa
phiris. Unde sequit̄ fundamen
tū primū iaspidis. Qui lapis ut
supradictū ē uiridis ē color. at
q; ideo non incongrue significat
dñm qui ē pabulum et refectio
omniū electoz. Ipse ē primū
fundamentū ecclie quia ut a
postolus dicit. fundamentum
nemo potest ponē pret̄ id quod

positū ē. qd ē xp̄c ihs. Significat
quoq; electos quoz fides nunquā
marcescit. s; semp in opationis ui
rore pseuat. Secund' saphir'. Saphi
rus lapis in sua natā nequaquā ē
pretiosus. s; in mystio ualde inueni
tur p̄clarus. quia aereū colorē h̄t
et ideo significat sanctos qui celestia
mente petunt dicentes cū ap̄lo. Nra
conu'satio in celis ē. Tertius calcedo
nius. Calcedoni' lapis multo ē ui
lior saphiro in natā. s; in mysticis
sensibus ualde inuenit̄ et ipse p̄
tiosus. Est enī fortissime natē adō
ut omniū sculpentū argumtis re
sistat atq; ideo significat sanctos q̄
inuictissimi sūt int̄ adūsa hui' se
culi. Quoz un' dicit. Qs nos separa
bit a karitate x'. Et iterū. Certus
sum quia neq; mors. neq; uita. neq;
angeli. ⁊ cetā poterūt nos separare
a karitate x'. et tales bene in fun
damento ecclie constituunt̄. quia ali
is exempla fortitudinis p̄bent. Vñ
et idem sius auditoub' dicit. Imitato
res mei estote sic et ego x'. habet q;
idem lapis similitudinē lucē pal
lentis. et in hoc humilitatē sancto
rum significat q̄ in p̄senti uita pal
lidi habent̄ quia despiciunt̄. ⁊ ueluti
in nichilum reputant̄. Attam̄
ipsi in loco obscuro lucēt alijs q̄a lu

men scientie et ardoris demonstrant. Unde et ex illoz uno dicitur. Ille erat lucena ardens et lucens. **A**rdens uidelicet fide & dilectione. lucens ubi opere. **Q**uartus smaragdus. **S**maragdus pretiosus est lapis in sua natura. si pretiosior in electorum figura. **Q**ui lapis tante uiriditatis est. ut omnem uiriditatem herbarum superet. et aerem circumfusum uiridem reddat. **R**edit etiam imaginem aspicientium si moles eius fuerit ampla. **H**uius lapidis multa sunt genera. si pretiosissimi smaragdinei lapides reperiuntur in scythia regione deserta. Quos tantum custodiunt gryphes animalia terribilia et ferotia. que corpus habent leoninum. pedes autem et rostrum & alas ut aquila. ideoque per terram ut leones currunt. per aera uolant ut aues. **Q**ue bestie custodiunt ipsam deserti regionem. et seruant ipsos lapides. non quod ipse eos in suam conuertant utilitatem. sed hominibus ipsos auferunt. **C**um quibus armati homines unum oculum habentes bellum gerunt. et auferunt ipsos lapides eis. **Q**ue res in se pulchrum continet mysterium. **L**apide quippe smaragdus. qui ut diximus nimie uiriditatis christum significat qui post eam eterne refectionis suae daturus est fidelibus. **P**orro desertum in quo reperiuntur lapides significat corda

fideliu. qui se a terrenis. et curis huius mundi longe faciunt ut secreta cordis sui quiete domino seruiant. **U**nde unus eorum dicit. **C**ongui fugiens et mansi in solitudine. **I**n quorum cordibus inuenitur smaragdus quia in ipsis habitat christus. si assunt gryphes. id est maligni spiritus qui nituntur tollere christum de cordibus fidelium non quod ipsi eum habeant. sed inuidentes hominibus auferunt eum. **S**ed sunt armati unum oculum habentes. id est electi oculum mentis possidentes. qui bellant cum gryphibus. id est cum malignis spiritibus. christum quippe sibi arripiunt qui est lapis pretiosus. **S**icut dominus designatur per hunc lapidem. ita etiam electi quorum fides nunquam marcescet. **N**am et ipsi in fundamento ecclesie ponuntur. quia alios et exemplo et doctrina erudiant. **E**t in christi doctrina confortantur. **Q**uintus sardonius. **S**ardonius compositum est ex sardio & onice. cuius genera plurima sunt. sed pretiosior tribus coloribus distinguitur in modum unguinis. quod in subtiori parte habet colorem nigrum. in medio rubicundum. in superiori candidum. vel alium. **P**rimam

partem habet nigrā medio can-
didam superius rubeam — signi-
ficat sanctos qui nigri. i. despec-
ti et abominabiles uident. s;
tamen inuocati p̄ gratiam xp̄i.
semp̄ splendore fidei irradiant̄
adeo. ut si necessitas fuerit ul' in-
gruerit etiam p̄ karitatis officium
pp̄m sanguinē n̄ solum p̄ ami-
cis. s; etiam p̄ ipsis fundem
ini micis. quod significat̄
p̄ colorē rubeum. Hinc in canticis
canticorū ecclesia dicit. Nolite consi-
derare qđ fusca sim quia decolora-
uit me sol. Unde paulus aposto-
lus ait. Et si exterior ho n̄r corrū-
pit̄ tam̄ interior renouat̄ de die in
diē. Sextus sardius. **S**ardius la-
pis terre rubre speciem h̄t idō q;
significat scōs. quia licet ad sub-
limia contuenda ducant̄. tam̄ su-
am semp̄ student recognoscere fra-
gilitatē recognoscentes se eē filio-
ade qđ rubra t̄ra interpretat̄. Re-
ducunt quippe semp̄ ad memo-
riā quid sint et unde uenerūt.
i. ex radice fragilis et peccatoris
hominis. ne accepto celestis gr̄e do-
no supbi sit. Hinc ezechiel sepe cō-
tuens celestia mystia filius hoīs
uocat̄. Et abrahā. loquar ad domi-
nū meū cū sim puluis et cinis.

Et psalmista. Mem̄to dñe qm̄ pul-
uis sū homo sicut fenū dies eius.
Bene autē iste lapis seruo loco sub-
rogat̄. qui t̄re rubre speciem habet.
quia et prim' homo sexta die condi-
tus inuenit̄. Cui dictū ē. terra es et
in terrā ibis. Septim' crisolitus. **C**ri-
solitus q̄ aurū fulget. et uidet̄ ex
se emittē quasda ardentēs scintil-
las. Cui' specie significant̄ h̄y q̄ lu-
ce sup̄ne sapiē resplendent. suas
q; uirtutes atq; sententias cū ūbo
exoratiois uelut scintillas in prox-
imos effundūt quib; ad amorem
dei et primi alios accendāt. Octau'
berillus. **B**erillus duos colores h̄t.
uiridem et pallentē. p̄ quē illorū
uita designat̄ qui et̄noꝝ contem-
platiōi bonorū inherēt. et iterū
curā frat̄ne amministrationis q̄
ad pallorē redeūt. dū extiora fr̄ib'
p̄ actiuā uitā administrare stu-
dent. et qui paulo ante fuerūt ui-
rides in dei contemplatiōe. palle-
cūt iterū in temporalium rerū per
humanitatis officium amminis-
tratione. Non' topazius. **T**opazius
lapis in se omnium lapidū colores
h̄t. Vñ et nom̄ accepit. quia pan-
grece latine omne dicit̄. Quo ni-
chil carius reges in thesauris su-
is possūt habere. et nascit̄ in in-

sula egypti que dicitur topazion
 significans scōs omnib' uirtutib'
 refertos. et q̄i multis colorib; sic mul
 tis uirtutibus lucentes. Decimus
 crisoprasus **C**risoprasus aurei
 coloris et uiridis ē. Qd ipso nomi
 ne manifestat. parū distans a be
 rillo. significās autē electos sapien
 tia resplendentes. et in uiriditate
 fidei semp ad celestia tendentes.
 Undecimus iacinctus. **I**acinctus
 ē similis aque scil' radius p̄fuse. et
 in hoc significat electos sapiā reple
 tos n̄ humana. s; qua sunt filij se
 culi prudentiores. s; diuina que p̄
 radios scil' aque immisos signifi
 catur. Duodecim' ametistus. Ame
 tistus trib' colorib; principalib' dis
 tinguit. purpureo. uiolatico. ⁊ ro
 seo. et in hoc significant' sancti qui
 celestē habitū gerūt in trīs. et ad
 p̄mum. et ad coeuitatē angloꝝ uen
 turi s̄t in celis. Vñ dñs dicit. **E**
 runt sicut angeli. Qd designat.
 p̄ purpurā que principū ē indu
 mentum. In uiola autē que humil'
 ē herba. et tam odorem optimum
 habet humilitas illoꝝ exprimit'
 cū bone opiniois odore. In roseo co
 lore karitas intelligit' que in tan
 tum in illis uiget ut ⁊ usq; ad pas
 sionē martyru n̄ solū. p̄ amicis. s;

etiam p̄ ipsis p̄filiat inimicis.
 Vnde dñs dicit. **M**aiore hac dilec
 tionē nemo h̄t qm̄ ut animam
 suā ponat quis p̄ amicis sui. Et
 xij porte xij margarete s̄t per
 singlas. Quantū ad literā pu
 net hoc d̄r qd illa ciuitas habet
 duodecim portas. Et single porte
 erant ex singlis margaritis. idē
 unaqueq; porta erat ex una gē
 ma. et iterū unaqueq; porta erat
 xij. margarete que sūt exliij.
 Una porta ul' margarita si sin
 glariter om̄s dñs ih̄c intelligit'.
 qui sicut d̄r fundamētū funda
 mentoꝝ. sic etiā potest dici mar
 garita margaritarū. Istud; mar
 garitū qd negotiatoꝝ uenditis
 omnib' emit. In xij autē portis
 intelligunt' sancti apli. et ceti sc̄i
 predicatorē q̄ nob̄ ianuā ecclie a
 puerūt. Unde psalmista. **A**p̄ite
 m̄ portas iusticie. Statimq; eti
 am unā portā annectit que sin
 glarit' dñm̄ significat sic dic
 tum ē sine quo nemo uenit ad
 patrē dicens hec porta dñi i. i.
 t. b. i. e. **S**up̄ legim' qd mensus
 ē angelus muros ciuitatis exliij.
 cubitoꝝ qui nūs hic replicatur
 cū xij margarete p̄ singlas xij
 portas describuntur quia duo

55

denarius numerus duodecies duc-
tus celiū consumat. in quo om-
nis multitudo sanctorū conclu-
ditur. Et plateas ciuitatis aurū
mundū tanquam uitrū pluci-
dum. et hic platea ipsius ciui-
tatis hisdem metallis fert. Per
muros quippe ipsius ciuitatis
robustiores et eminentiores scī
intelligunt. Per plateā ū que
a latitudine ita uocat quia gre-
ce platon latine latū dicitur. sim-
plices intelligunt. ipsisq; subiec-
ti in latitudine karitatis oran-
tes. Dicit autē platea ciuitatis
ex auro mundo sicut et muri
fuisse. quia licet ibi distantia
meritorū. quia sicut in hac ui-
ta inuenitur scīoꝝ alio. sic in il-
la beatitudine inuenit alio alio
eminentior tantū possidebit u-
nusq; in alio qd n̄ habebit in se
p̄ karitatis amorē. hinc p̄ beatū
iob dicit. Paru' et magi' ibi sunt.
Et ap̄ls. Stella a stella differt in
claritate. sic et resurrectio mor-
tuorū. Nam claritas p̄ aurū de-
signat sup̄ne retributiōis. Per ui-
trū ū puritas cordis illoꝝ expri-
mit. que tunc singlis inuicē ma-
nifestabit. hisdem itaq; metal-
lis platea adornat quib; et mu-

ri. quia licet n̄ habeant tantam
gloriam subiecti quantā prelati et
doctores ecclie. tam ut dictū ē qd in
se quisq; n̄ habebit in altō posside-
bit p̄ karitatis ardorē qm̄ sic ait
ap̄ls erit d̄s om̄ia in omnib;. Unde
sequit. Et templū non uidi in ea do-
min' enī omnipotēs templū ill' ē
et agri'. Presens ecclia templum dī ē
iuxta qd ap̄ls dicit. Templū enim dī
sanctū ē. Tamen habet etiā ipsa tē-
plū corporale. i. locū oratiōis quo con-
ueniūt fideles ad audienda diuina
eloquia. et celebranda x̄ sacramen-
ta. Illa autē ciuitas celestis iherlm̄
iam n̄ habebit templū uisibile qd
d̄ns d̄s omnipotēs pater et agri'. i.
filius dī ē eius templū. hinc pau-
lus dicit. Non enim in manufactis
habitaclis ih̄c introiuit. Et alibi.
Xpc̄ existens pontifex futurorū bonorū
p̄ amplius et p̄fectius tabernacu-
lum n̄ manufactū. i. n̄ hui' crea-
tiōis. introiuit semel in scā. Et hoc
templum. i. totā trinitatē n̄c pos-
sidet ecclia p̄ fidem. tē ū possidebit
p̄ manifestā sp̄tiem qm̄ d̄s erit
om̄ia in omnib;. et in illo. Erit enī
tē templū ecclie. pat̄ cum filio et
sp̄u sancto. quia inhabitauit ille
eccliam regendo y ista inhabitacu-
li illū in eo quiescendo. inq; scilicet

mansione. i. diuinitatis ptectione
 tribus qualitatib' uigebit. quia ha
 bebit ibi eē felicit. et nosse sanctā
 trinitatē pfecte. y eā quā nouerit
 caste diligere. In his trib' qualita
 tib' beatitudinū omnis sūma bea
 titudinis cōsistit. **E**t ciuitas n̄
 eget sole neq; luna ut luceāt in ea.
 Hec iherlīm que in p̄senti agit' indie
 fruit' sole in nocte ū lune. Illa
 autē celestis iherlīm nich' hoz indige
 bit. quia uerū habebit lum̄ qd̄ n̄
 solū corpora. s; etiā mentes singlor'
 illuminabit. **V**nde sequit'. Nam cla
 ritas dei illuminabit eā. Ipse enī
 d̄s qui n̄ illuminat m̄tes fidelū
 p̄ fidem. ipse tē multo magis illu
 minabit cū eum meruerit uidere
 facie ad faciem. Hic ipse dic'. Beati
 mundo corde. qu. ip. d. v. Et lucerna
 et' ē agnus. Lucerna ad ignē ptinet.
 Nam p̄sens ecclia eget lucēna. i. igne
 corporali illuminari. Illa autē n̄ in
 digebit hac frui lucēna. quia lum̄
 eius ē agn'. i. uisio x̄ cum patre et
 spū scō. De ipso enī filio in libro sa
 piē dr'. Candor enī est lucis et̄ne.
 Que lux itaq; in p̄senti uideri neq̄t.
 Vnde d̄ns ad moysen dicit. Non enī
 uidebit me ho et uiuet. **E**tambu
 labunt gentes in lumē eius. lum̄
 ecclie x̄pc. Vnde p̄ ysaiā dr'. Surge

illuminare ihe. quia ue. lu. tuū.
 Hec autē uerba n̄ ad futū remu
 nationē. s; ad p̄sentis refēnda eē
 satis elucet. Neq; enim tē sancti
 in ambulando laborabūt. s; post
 laborē beate uiuendo q̄escēt. Nō
 itaq; ambulāt p̄ lum̄ eius. i. p̄ ce
 terosq; x̄ fidem et' ut postea pue
 nientes ad patriā celestē quiescāt
 in ipso lumē. i. in cōtemplatiōe.
Et reges t̄re glām suā et honorē
 in illā. Reges t̄re intelligunt' ius
 ti q̄ bene se cū subiectis regē sata
 gunt. De quib; dictū ē. Cor regis
 in manu dei. q̄ uoluerit uertet
 illud. Isti itaq; reges. i. om̄s iusti
 suā glām y honorē qd̄ id ipsū ē
 referēt ad illam celestē iherlīm. q̄a
 omnē suā remunationē et p̄spira
 tem atq; suū om̄e gaudiū et exul
 tationē ibi recipiet. Et quo amplius
 in hac uita affligunt' & despiciun
 tur. eo amplius ibi exaltabunt'. Quo
 cont' rep̄bi q̄ in hac uita p̄senti
 glām suā et honorē possidet y i
 p̄spis hui' mundi exaltabunt'
 ibi uacui remanebūt. Vñ d̄ns di
 cit. Ne uobis diuitib' qui hic ha
 betis cōsolationē irām. Quia enī
 sc̄i in p̄senti uita glām hui' seclī
 que rep̄boz ē non amat. idcirco su
 am ad et̄nam glām deferūt qn̄

ibi exaltati remunerabunt. cum eorum
uni dixit dominus. Tu esto super decem
ciuitates. alteri autem tu super u-
nam. sicut in euangelio ipse dicit.
Alii reges terre intelligunt a-
postoli ceteri que predicatores qui
propter regnum anime quas regunt
iure reges dicunt. Isti afferent glo-
riam suam et honorem in illam. hoc est
omnes que acquisierint sua predicacione et doctina.

te enim gloria re-
gum et honor
uocantur hi
per quibus idem
reges coronan-
tur.

¶ **U**n paulus quibusdam die. gloria nostra. v. e. Rec-
t porte eius non cludentur per diem
Magna erit securitas in iherosolima ce-
lesti ubi nulle erunt insidie inimi-
ci. et idcirco ibi porte non cludentur
quia dies erit ibi perpetuus. cui nox
non succedet. Unde sequitur. Nox enim
non erit illic. **S**; uideamus quomodo in pre-
senti uita cludentur porte que uti-
que predicatores intelligunt per quorum
ministerium ecclesiam intrant. Porte
enim ciuitatis dum cludentur ingre-
dientibus aditum non permittunt. Ita ergo
cludentur porte dum sancti predica-
tores diabolum repellunt a cordibus fide-
lium. ipsique aditum negant. dum eos in-
struunt quomodo eius temptationibus re-
sistant. hinc petrus dicit. Aduersarius
uester diabolus tanquam leo rugiens
circuit querens quem deuoret. cui re-
sistite fortes in fide. Ideo autem dicitur
porte eius non cludentur. quia sub

lato noctis timore dies perpetua ibi lu-
cebit sanctis. Hec iam ibi dicitur. uigilate
et orate. quod ad noctem aduersitatis per-
tinet. sed uacate et uidete quia ego sum
deus. quod ad diem dirigitur securitate. Et
asserent gloriam et honorem gentium in illa.
hanc dubium illi qui superius appellan-
tur reges terre. id est sancti predicatorum qui
gloriam et honorem gentium in illam ci-
uitatem afferent. quando aggregata tur-
ba fidelium ipsos que predicando addux-
erunt ad fidem. secum ad patriam ce-
lestem adducet. Magna enim gloria et
magnum honorem gentium in illa ciuita-
te afferent. quia ex maxima parte ex
ipsis gentibus decorabitur. **N**ec intrabit
in ea aliquid conquinatum. et facies abho-
minatione. In hac ciuitate conquinatum
id est uicium maculatum. et facientes
abominationem. id est peccatores intrant
cum bonis. quia sicut hec uita inter
celum et terram consistit. ita utriusque par-
tis ciues in se continet. In illa autem
uero soli erunt boni non intrabit conquinatum
id est faciens abominationem. id est
peccatum. quia nulla erit permixtio ma-
lorum. sed sola societas bonorum. Solum enim
boni regnabunt cum christo. cum quo et
inquit in eadem celesti iherosolima felicitate per-
manebunt. Et mendacium non intrabit
in eam. id est quilibet mendacium culpam
perpetrans. Omne enim mendacium

sicut sup̄dictū ē non caret peccato. **N**isi qui scripti sūt in libro uite agni. i. hy soli celestē iherl̄m ingredientē qui ī dei p̄sciā ad hoc ante om̄ia seclā sūt p̄sciti et p̄ordinati. **L**iber uite agni uis intelligit̄ omnipotentis dei sicut sup̄ius dictū ē. q̄ om̄ia scit ante q̄. fiāt. **T** ostendit̄ in flum̄ aque uite splendi- dum tanq̄. cristallū. p̄cedens de sede dei ⁊ agni. **F**lum̄ aque uite intelligit̄ doctrina noui ⁊ uetis testam̄ti. **Q**d̄ aq̄ p̄dicationē significet salomon docet qui dic̄ aqua p̄funda ūba ex ore uiri. et torrēs re inundās scōs sapiē. Et dñs dic̄ in eūglio. Qui in me credit flum̄ia de uen. et̄. flu. aq̄. vi. **S** cū una sit doc- trina noui et ueteris testam̄ti plura- lit̄. p̄nunciat̄ q̄ scil̄ unitatē fidei annū- tiat ⁊ tam̄ ad multos auditores puen̄ ⁊ p̄ multoz ora diffundit̄. **B**ene ⁊ flum̄ aque uite uocat̄. quia q̄s irrigat uiui- ficat. et ad uitā et̄nam inuitat. **R**ecte quoq̄. c̄stallo splendenti cōparat̄ p̄p̄t̄ puritatē fidei que in baptismo p̄cipi- tur. **Q**s enim irrigando uiuificat ad aquā baptismatis p̄ducit. eos q̄ puri- tate fidei splendidos ⁊ fortissimos red- dit. **S**edes aū dei pat̄s ⁊ agni. i. dñi filij aqua ipsa aq̄ procedit. ē ecclia fidelū. **Q**uib; paulus dicit. Templū dei sc̄m̄ ē qd̄ estis uos. quia in illoz cordib; sed; cū patre et spū scō. **Q**uoz q̄ insepara-

bilis ē potestas. inseparabilis ē ⁊ se- des. **A**b ipsa dei sede p̄cedit aq̄. q̄ p̄ ipsā eccliam diffundit̄ p̄dicatione. in medio platee et̄. i. in medio ipsi ecclie. **N**ec solū ipsa doctrina robustos q̄sq; ir- rigat. s; etiā simplices q̄ p̄ plateā de- signant̄. **E**x utq; parte fluminis lig- nū uite afferēs fructus. ru p̄ m̄ses. **H**oc iuxta lit̄am n̄ pot̄ intelligi ut uidl̄ lignū ex utq; parte flumi- nis sit n̄ forte ī mediū sit positū. ut ram̄ illi; h̄ic ⁊ in sit expansi. **S** spū- alit̄ ē intelligendū. **L**ignū quippe uite. x̄ ē sapia dñi pat̄s de qua salo- mon dic̄. lignū uite ē his qui app̄- henderit̄ eam. et qui tenuerit eā beatus. **H**ic et in libro genesi legi- mus qd̄ fuerit lignū in medio paradisi. qd̄ scil̄ lignū dñm ihm xp̄m significat. q̄ uitā. et̄nam p̄s- tat se digne comedentib;. **L**ignū itaq; ex utq; parte fluminis est. quia et nouū q̄ uet̄ testam̄tum xp̄m annunciat. et q̄ in ueti an- nunciat̄. hoc in nouo manifesta- tur adimpletū. **P**er menses aū. ru. in quib; ipse. xpc̄ qui ē lig- nū uite suos affert. ru. intelli- gunt̄. **D**icit enī ipse de se q̄ ip- sis in eūglio. **N**onne. ru. s̄t̄ bore- diei. **S**e appellat̄ diem. horas autē. ru. ap̄los. **E**t quia ex horis diei. ex

XXII

55

diebus menses efficiunt. qd signi-
ficat simplicit p horas xij. hoc p
p. xij. menses. i. ipsi xij apli. p qs
xpc suu fructu affert. hoc e mi-
racula predicationu atq; opa ce-
lestia. Hinc in euglio legitur q
pfecti pdicauerut ubiq; do coo-
pante. hinc et paulus dic. An
experimentu eius queritis q in me
loquit xpc. Singla subaudis lig-
na reddentia fructu suu. Qd in-
telligit per menses hoc intelligit
p ligna que ab ipso stipite pcedunt.
xij. uidl apli. et in ipis omis sanc-
ti. qui fructu fidei sue atq; oratio-
nis reddere assidue n cessat. q folia
ligni ad sanitatem gentiu. Si p ra-
mos stipitis apli intelligunt. p
folia ligni eoz intelligunt discipu-
li. q ad sanitatem gentiu pueniunt.
qual suo exemplo et doctrina instru-
unt et ad uera sanitatem mentis p-
ducunt. Si autem ad celestem iherlm h
referre uoluerim. flum aque ui-
te intelligam contemplatione sce-
tutatis in qua e sacietas etne re-
demptionis. iuxta illud psalmiste.
Saciabor cu manifestabit. g. t.
Ham et sup discernente dno le-
gam. Ego scienti dabo de fonte
uite gratis. hic et psalmista ip-
sum ee fontem ostendens dic. Inebri-

abunt ab ubtate do. r. y. tor. uo. t. p. e.
In hoc u fonte e uita ppetua. qa qui
cuq; ad dei contemplatione puenire po-
terit hns uitam. i. dm. ipse q; uiuet in
eternu. Qd uidl splendidu dr ut es-
tallu. quia sua cotemplatioe pducet
ad immortalitate. Quod etia flumen
bene a sede dei pcedere dr. y in platea ci-
uitatis deriuari. Quod eni e sedes. h
e et platea ciuitatis. i. omis ecclia ge-
nraliter. s. ppt diuisoz psonas ita distin-
guunt. quia qs possidendo dirigit ubtate
sue uisionis faciat bn in sede tanqua
fons redundat. quia ipsa sua uisionem
singlis p qualitate mitor distribuit.
Iure in medio ciuitatis tanq. de fon-
te deriuari dr. De sede itaq; dei pce-
dit. et in medio platee ciuitatis redun-
dat. ut unquusq; habitator p uiribus
inde hauriat. p mitis accipiat. qa licet
eade uisio simul habeat ab omnib; ta-
men p singloz mitis unicuiq; distri-
buit. Et ex utq; parte fluminis lig-
nu uite. Qd supius designat p fon-
tem aque uite. hoc etia ne designat p
lignu ex utq; parte fluminis positu.
i. contemplatio sce tuitatis. qa ange-
lica et humana natam hic in faci-
at. Ipsa q; uisionis portio ita e multi-
moda ut quicq; cuiq; in desidio tue-
uenit hec ead uisio fiat qnq; sic apls
dicit. Erut ds omia in omnib; S; nec

mirū cum etiā ipsū manna filius israhel de celo attributū per qd̄ et̄na sacietas figatur. hoc secundū scripturā unicuiq; sapuerit in ore qd̄ fuisse delectatus. Per menses quib; ipsū lignū fructus affert et̄nitas intelligit. Per annos. ut. anni tui n̄ deficiet. Per menses. ut ē illud ysaię. Et erit mensis ex mense. Per diem. ut ē illud. melior ē dies una in at. tu. su. mi. Et ordinatio tua pseuat dies. Lignū ḡ uite p̄ duodecim menses. xy. fructus reddit. q̄ ipsa merces beate immortalitatis que per fructus designat̄ qua electi fruunt̄ nullū terminū h̄t. s; sine fine manebit. Singlā ligna reddentia fructū suū. In hoc fructū suū reddent. qm̄ mercedē opum suoz percipient. & folia ligni ad sanitatē gentium. folia ligni ad laudes scōz intelligunt̄. de quib; psalmista. Beati qui habitāt in domo. t. d. Que laudes ad sanitatē gentiū pficient cū earū corda perpetua laus creatoris. nullam ī eis fatigationē ul̄ tristitiā sunt īesse. Et om̄ne maledictū n̄ erit in ea amplius. In p̄senti ecclia maledictum ē gens hominū qui in can maledictionē p̄cepunt. in illa societate scōz nullū erit maledictū. s; om̄is ecclia electoz benedicet̄ in suis adiutorib; cum audierit. Venite

benedicti pa. m. y. cet. S; sedes di et agni in illa erūt. Superius unā sedem posuerat de qua et dixerat se iudisse emanare flum̄ aque uite. n̄ autē pluralit̄ sedes introducat dicēs. Sedes di in illa erūt. S; hec significat̄ plures sedes qd̄ una. i. om̄nē eccliam electoz. Que scil̄ propt̄ unitatē fidei in una sede propt̄ diuisitatē gentiū in plurib; exprimit̄. unde et superius xxiiij. sedes in se eē referuntur. Et serui ei seruiēt illi. Cum dñs dicat iam n̄ dicam uos seruos s; amicos. quom̄ hic sc̄ptā iam immortales factos uocat seruos. Aut si iam seruitute corruptio nis libati. ad libertatē et glām filioz dei tē pueniēt quomodo ī illa et̄na quiete seruire dñr. S; sciendū nobis ē quia in eo qd̄ iā nullo certamine desudabūt s; in et̄na requie fouent̄ liberi erūt. & nulla seruitute obnoxii. nā y nē n̄ sūt serui timoris s; amoris. Duce enī sūt seruitutes. quia aliter timet seruū ne uerbetur a domino. alit̄ aut̄ filius ne p̄uet̄ hereditate pat̄na offendēs in aliquo p̄i patris oculos. Ille ḡ seruit timore. iste aut̄ amore. hac seruiunt electi domino omnipotenti p̄

cauentes omnino ne eum in aliquo
offendat peccando. Ibi autē serui-
ent illi laudando. et glorifican-
do illū iuxta illud. Beati qui ha-
bitant in do. t. d. Et uidebūt fa-
ciem eius. i. pfectā eius cogniti-
onem habebunt. Neq; enī hoc pu-
erilit̄ intelligendū ē. ut putem⁹
eum faciem habere que corporeis
oculis possit uideri. S; q̄a in facie
hoīs ē cognitio. iō hīc pfaciē quā
electi uide dnr nich aliud q̄. cogni-
tio scē trinitatis intelligitur. hīc
scriptum ē. Scim⁹ quia cū appa-
ruerit similes ei erim⁹. qm̄ vi. e-
si. ē. Talem enim dnm̄ uidebt̄ scī
qualem n̄c angli uident. De qb; dñs
dic. Angeli eoz sem. iii.

55
fa. pa. q̄. in ce. ē. De hac autē
uisione quomodo intelligendū sit
satis supra dictū ē. Et beat⁹ ambro-
sius dicta alioz doctoz plura lo-
quit̄ patefaciēs oculis m̄tis dei
natām eē contemplandā sic et
karitas uidebt̄. Si enī extior ho-
nost̄ n̄ potest uide intiore. qm̄
to magis dnm̄ uide n̄ potit̄ qui
utiq; multo subtilior ē anima
nostra. Uidebūt itaq; eū uite.
i. pfectā eius ut dictū ē habebt̄
cognitionē ut impleat̄ qd̄ dñs
ait. Beati mundo eoz. q. ip. de. iii.

Letā ex illius inuestigent̄ tractati-
one. Et nom̄ eius in frontib⁹ eoz. Per
frontē sicut supius dictū ē expmit̄
fides. S; cum iam ibi n̄ sit fides neq;
spes. quid sibi uult qd̄ electi nom̄ in
frontib⁹ habere pibent̄. S; sciendū
quia fides hic p remunatione fidei
posita ē. Que remunatio contemplatio
om̄ipotentis dī erit. Cū enī accepit
ecclia qd̄ p fidem credidit. recte ipm̄
p̄mū p titulo glē in suis gestare
uident̄. Et nōr n̄ erit ult. i. uicissitu-
do tempis. ul̄ etiam tribulatio ang-
tie que p noctē sepe figurat̄. hec nā
q; iam sup̄ dixerat. S; in repetiōe ubi
demonstrat qm̄ appetendū sit lum̄
illud qd̄ totiens loquendo inculcat. Et
non egebit lumie lucne ul̄ lumie secu-
li. Hunc hūa infirmitas ad exercenda
diurna opa noctis quiete reddit̄ ido-
nea. Utitur etiam in nocte lucna p cō-
solatiōe. Tunc autē qm̄ erit d̄s omnia
in om̄ib⁹ qui ē lux uera om̄s illumina-
t̄ n̄ egebit lumie lucne ul̄ seclī. Vñ se-
quit̄. Qm̄ dñs d̄s illuminabit illo. Si
ū noctē intelligam⁹ ignorantia. lucnā
ū ul̄ solem diuini ubi predicationē.
neq; nōr tē erit ignorantie neq; p̄di-
catio doctrine. q̄ sic ysaias dic. nondo-
cebit uir primū suū dicēs cognosce
dñm. quia om̄s scient me a minore
usq; ad maiore. S; om̄s etne sapiē inbe-

rentes pfecta scia fulgebunt. Et regna
 bunt cu capite suo metnu. Et dixit
 in. Haut dubiu e quin angelus q hec
 illi ostendebat. hec uba que scil ab ini
 tio libri dicta ut ostensa t sut fidelissi
 ma sut. quia quicqd dictu e t ueraci
 ter implebit. Et ua sut q adu u sunt
 plata. Qd aute dr iohi pnet t ad uni
 usalem ecciam cui p mtna inspirati
 onem ipsa uboz uitas reuelat. Et ideo
 nullus intantu debet hebes fieri ut a
 liquo in dubitet de his que sub tan
 ta contestatioe pronunciant ee ue
 rissima. Et dñs ds spe ppharu misit
 angelu suu ostende seruis suis. i. ipe
 qui locut e pphis suis ipse misit an
 gelu suu ostende iohi. et in illo omni
 ecclie que oportet fieri cito. Noie sps to
 ta trinitas intelligit que ipsu angelu
 t aliqn etia loquitur dices. Ego pimus
 nouissim' q e. aliqn. h. sua attenden
 natam iohem ne se adorare debeat p
 hibet. Notandu aute qd initio hui' li
 bri dr. et significauit mittes p ange
 lum suu seruo suo iohi. hic u n uni
 singlarit. s. seruis suis plalit dicit
 ostendit que oportet fieri cito. In quib;
 uerbis ostendit utiq; n uni specialit
 iohi. s. omniu se utilitati in iohi spe
 cialit pspersisse. qd iohi dr omib' fide
 lib' ecclie congruit. Que sut aute que
 oportet fieri cito. Vtiq; remuneratio

scorz y dampnatio reprobz. Vn et
 sequit. Ecce uenio cito. ad reddendu
 scil unicuiq; iuxta mitu suu. Licet
 enim quantulucunq; spaciū hec pre
 sens uita uideat habere. tam omne
 tempus p'sentis uite coparatū et
 nitati ueluti momentaneū habet. at
 q; ideo se uelocit uenire ptestatur
 ut cito impleant que oportet fieri.
Beatus. i. felix qui custodit uerba
 pphie libri hui' seruans que in ea
 scripta sut ut dignus habeat in
 remuneratioe ppetua. Et ego iohes
 subaudi su beatus qui audiui y uidi
 hec. Et postq; audissem et uidissem
 cecidi ante pedes angeli ut adorare
 eum qui in hec ostendebat. y dicit
 in. Vide ne fecis. seruis tuis su et
 frim tuoz ppharu et eoz qui seruāt
 uerba libri hui'. Hoc loco sic y su
 per iohs y angelus pphas psonas
 resumit. Ne enim quisq; de con
 scriptioe hui' libri dubitaret su
 am auctoritate m'ponit dices. Ego
 iohes q audiui y uidi hec. Ipse q;
 angelus sua attendes psona pbi
 bet iohem ne se adorare debeat di
 cens. Vide ne fecis. cōseruis tuis su
 et frim tuoz. Ex quib' uerbis sci
 tis scitis sicut sup dictu e qd uidit
 ipse angelus corpus ethereū susce
 pit. atq; ido pedes h're dr. et qd ti

ss

ss

ss

ss

ss

muerit post aduentū filij dei ab
boie adorari. qui sup se iam scie
bat ee hoīem. cū nichil tale lega
mus in ueti testamto ū frequent
legim' anglos ab hominib' adora
tos nec p̄hibitos. S; murū ualde ē
cū iohes cont̄ interdictū angli ad
orare cū uoluerit scdo. Jam enim
simili m̄ se adorare uetuerat unum
d̄m adorandū ee docuerat. Ad quod
dicendū quia aut magno uisionū
stupore p̄cussus oblitus fuerat eoz
que sup̄ audierat. aut pot̄ ee re
peticio prioris sententie. D̄m adora.
i. creatuū n̄ creat̄e honoris reuen
tiam offer. Nota ū qd̄ sepe angeli
iobi fut̄a p̄dix̄. et multa q̄ in hoc
libro repiunt̄ p̄pharū uerbis si
milia. Nam et inteḡ ūsus ysae y
zacharie alioz qz p̄pharū ibi repi
unt̄. Vnde ē. uidebūt in que t̄nsix̄
erūt. Et dixit m̄. Ne signauis ūba
pphie hui'. Quare hic dix̄ ne sig
nauis. i. ne clauderis ūba lib' hui'.
cū in media oratiois hui' serie dic
tū sit iohi. signa que locuta sūt
septē tonitrua. y noli ea scribere.
Quia uidl' mal' y contēptuoz sig
nanda y claudenda sūt diuina mys
t̄ia. Vñ est. nolite sc̄m dare cani
bus. y ne miseritis. mar. añ porco.
fidelib' aut̄ manifestanda sunt

diuina eloquia. Vñ d̄ns dicit. Uobis
datum ē nos. mys. reg. de. ce. au. in
pa. Dicit̄ autē propter infideles. Sig
na que locuta sūt. vii. tonitrua. Prop
ter fideles aut̄. scribe que uidisti. y
ne signauis ūba p̄phie hui'. Vñ certe
qd̄ in principio hui' reuelatiois d̄r
iobi. scribe que uides. i. que uisur̄
es. In medio ū. signa que locuta sūt. vii.
tonitrua. atq; in fine. ne signauis ū
ba p̄phie hui'. potest sic intelligi. qd̄
sp̄s sc̄s p̄uidit quosda in ecclia p̄mo
tempe fut̄os. qui cū gaudio y audita
te erāt receptū sermonē d̄ni. Deñ
et quosda fut̄os in quib; habundat
iniquitas y refrigescit karita. qñ
pot̄ uerbū dei contempnāt qm̄ ū
cipiāt. Extremo ū tempe appropin
quante iudicio erūt iterū n̄ solū gen
tiles s; et iudei. qui cū maxima audi
tate ūbum d̄i suscipiēt. predicantib'
heliya y enoch. cetis qz predicatoribus.
Qua ḡ in p̄mo y ultimo tempe fue
rūt fideles ul' fut̄i sūt uerbū dei cū
gaudio recipientes. bene in initio h'
libri. scribe que uides. y in fine ne
signauis ūba p̄phie hui'. At quia ī
medio multi sūt contēptores ūbi d̄i
congrue qz et hic in medio d̄r. signa
que locuta sūt vii. to. y no. e. s. temp
enim p̄p̄e ē. Hoc ad illud p̄tinet qd̄
p̄misit. ne signaueris uerba p̄phie

huius quo hoc impleri debeat. a tem-
 pore scilicet resurrectionis. x. usque ad di-
 em iudicii. quoniam singulis iuxta opera sua.
 retribuetur. De hoc brevissimo tempe-
 re iohannes idem in epistola sua dicit. filiioli no-
 vissima hora est. Qui nocet noceat ad-
 huc. et qui in sordibus est sordescat ad-
 huc. Permissius est modus non operatus.
 neque impatiens. Sepe enim deus omni-
 potens permittit hominem propter pecca-
 ta peccata ruere ad graviora. Unde per psal-
 mistam dicitur. Non audiuit populus meus vo-
 cem meam. et non intulit in. et cetera usque in-
 bunt in adinventionibus suis. In qua sen-
 tentia ostenditur precessisse culpam in-
 obedientiam per quam permissi sunt ire
 in voluptatibus suis. hinc paulus de
 quibusdam dicit. Qui cum cognovisset
 dominum non ut dominum glorificaverunt aut gra-
 tias egerunt. propter quod tradidit il-
 los deus in re. sententiam. ut facta est. quae non est. co. Di-
 cant itaque. Qui nocet sibi subaudi
 noceat. id est. qui non vult verba dei audi-
 re noceat adhuc. id est. permaneat impe-
 nitens. et peccatis preteritis iungatur.
 Et qui in sordibus vitiorum usatur
 sordescat adhuc. id est. a graviora labatur. Unde
 enim quos penitentie tempus accipit et
 impenitentes permanentes. ipsi quoque in pecca-
 tum convertuntur. ipse remedium gratiae con-
 vertit in augmentum culpe. et quia
 non vult deserere malum ut vivat.

aget ut innotat. De quibus pau-
 lus dicit. ut impleant peccata sua
 semper. **I**ustus per fidem. iustifice-
 tur per operationem. Et sanctus sanctificetur ad-
 huc. iuxta illud. ibunt sancti de vir-
 tute in virtute. Electi enim semper
 sunt in profectu virtutum quia cotidie
 inchoant. et per monita temporum
 virtutibus virtutes addunt. Ecce venio
 cito adiudicandum scilicet. Et menses
 mea mecum reddere unicuique se-
 cundum opera sua. Hec locutio et bo-
 nos ad meliora proficere. et malos a
 peccatis recedere hortatur. ne peccat si-
 ne excusatione. quae verba non indigent ex-
 cusatione. quia ipsa se explanant. Ego
 sum alfa. id est. primus et novissimus.
 principium et finis. Primus ante quam
 nullus. et novissimus postquam nullus.
Principium a quo omnis creatura super-
 sit principium. et finis. quia in eo omne
 redigitur. **A** pertinet ad verbi dig-
 nitatem. **W.** ad susceptam in fine tem-
 porum humanitatem. **I**psa est alfa. id est.
 principium manens nuncupatur. **I**pe
W. id est. finis natus temporaliter ex ma-
 tre. Unde paulus dicit. **X**p̄s finis le-
 gis ad iusticiam omnium credenti. quod non
 ad ipsum est referendum. scilicet quod ipse ce-
 pit ex tempore secundum quod heresi voluerunt.
 sed ad ordinem creaturarum pertinet
 quae ex illo superserunt initium. De alfa

ioh̄es dicit. In principio erat uer-
bum. ⁊ om̄ia p̄ ip̄. f. s. De **W** que
fuit ē elementorū apud grecos s̄o
et a principiū. Verbū caro factū
ē ⁊ ha. in no. In his totius salutis
sūma consistit. ut scil̄ in uno eodēq;
x̄p̄o et perfecta deitas. et uā creda-
tur humanitas. Beati qui lauant
stolas suas. i. corpa sua. et uitā suā
fonte baptismatis. et lacrimis peni-
tentie. ⁊ custodia mandatorū dei. ut
sit potestas eorū in ligno uite. i. in
d̄no ih̄u. x̄. quē habentes utiq; in ca-
pite suo om̄ia possidebūt. Vnde su-
perius cū premisisset. et ego sitien-
ti dabo aquā uite gratis. ilico sub-
iunxit. Quicquid possidebit hec.
Et portas. i. p̄ portas p̄ ap̄t̄os uidē-
cerōs q; sc̄os intrent in ciuitatē. h̄
ē in iher̄lm̄ celestē. Per quorū enī mi-
nisteriū n̄c intram̄ in eccl̄iā. Per
ipsorū ora et solutionē ingrediē-
regnū celoz. De his portis psalmi-
sta dicit. Aperte in portas i. Statimq;
unā portā principalem ad quam
etiā iste pertinent. manifestat sub-
dendo. hec porta domini i. int. i. e.
hec enī porta x̄p̄m significat qui
dicit. Ego sū ostiū. per me siq; in-
tro. sal. Cum enī quilibet fidelium
per ora p̄dicatorū aditū intrat reg-
ni celoz. nimirū per illū ingredi-

unt. qui per ora illoz loquit̄. foris ca-
nes. i. ^{impudici} iudei. et heretici. ceteri q; increduli.
q; s̄t eccl̄iam latrāt. Et uenefici. i. ma-
lefici. siue magi. ⁊ impudici. i. inuere-
cunde peccantes. Et homicide. i. diuiso-
m̄ hominē inficientes. Et ydolis ser-
uientes. i. simulac̄ p̄deo colentes. siue
terrena p̄ qm̄ deum diligente. Et om-
nis q; amat mendatiū ⁊ facit illud. Mul-
ti enim mendatiū faciūt. s; n̄ amāt
illud. Qd̄ mendatiū purgāt ope p̄ie
sicut dictū ē superius de obstetricib; he-
breoz. s; sic isti in tali mendatio n̄ em-
datiōis studiū subsequat̄. perditōe n̄
carēt sc̄ptā docente. perdes om̄s q; lo. m̄.
ita isti ḡuori pena plectendi sūt. qui
studio. uoluntate atq; amore illaque-
ant. **H**y om̄s erūt foris sup̄dicti. i. ab
aditu celestis iher̄lm̄ repellent̄ cū audi-
erūt. Discedite a me. m. Ego ioh̄es misi
uobis angelū meū testificari hec in
eccl̄is. hoc etiā sup̄dictū fuerat. Inq;
bus ubi apte ostendit̄ cui figam̄ io-
h̄es in hac reuelatiōe tenuerit. Nec
solen p̄tinēt ad ipsū ih̄m que dicta
sunt ei. s; ad om̄s eccl̄ias que sup̄ sep-
tenario nūo cōprehendunt̄. in quib;
una catholica. i. uniuersal̄ ex p̄mit̄. Ego
sū gen̄ ⁊ radix d̄d̄. Qd̄ nich̄ aliud ē
n̄ ego sū ex natā d̄d̄. Beata enī di ge-
nitrix maria ex stirpe d̄d̄ descendit.
⁊ ideo ipse filius d̄i. filius d̄d̄ d̄i. unū ip̄e

Vnde ipse iudeos interrogans. quid uobis
 uidetur de xpo cuius filius sit. hoc respon-
 sum ab eis accepit. Dauid. Et ille. quo-
 in g d d uocat illu dnm dices. dixit dñs
 dño meo se. ader. me. S; secundū diu-
 nitatē ē dñs d d. secundū humanita-
 tē ū n̄ alius. s; idē ipse gen⁹ ⁊ radix d d.
 i. natā. Alit̄ ego sū radix d d qui ex me
 d d sumpsit inuitū. Et ego sum gen⁹ ⁊
 radix dauid. quia ex illo carnis mati-
 am in fine temporū assūpsi. Stella splen-
 dida ⁊ matutina. Qñtū ad litterā per-
 tinet. stellā splendidam ⁊ matutinā
 appellat luciferū. que dū eximians
 horas noctū illustrat mane cicū affū-
 tur⁹ declarat. Ipe itaq; xpc ē stella
 splendida. q; ē lux ūa illuminat̄ o-
 nē hominem; ⁊ bñ matutina. q;
 mane surrex̄ ⁊ teneb; toci noctis
 fugauit. nob; q; claritatē diei etne
 deuicta mortalitate p̄t resurrectionē
 ultimā demonstrat̄ sūam; Iuxta illd
 apli; Hox p̄cessit die aut̄ a; ⁊ i. tota
 imitas pat̄ filii ⁊ sp̄c sancti; ⁊ sponsa
 ⁊ ecclā dicit̄ cuilib; fideli; Veni ad dñm
 scilic; ḡssib; fidi; ⁊ passib; amor; Iuxta
 illd; Accedite ad dñm ⁊ s; sp̄s ⁊ dñs dñc h
 p̄ occultā inspirationē cordib; fidelū
 sponsa aut̄. i. ecclā sancta p̄p̄tā p̄dica-
 tionē auditores iūrat ad patriā cele-
 stē; ⁊ q̄ audiuit p̄ occultā inspirationē
 siue p̄ doctoy p̄dicationē dñi uocē

dicat alteri cuilibet fideli. ueni per
 fidem rectā. ⁊ operationē fidei con-
 gruam. Qui enim a dō iam uoca-
 tus ē. necesse ē ut et aliū uocet ne
 ad remunationē solus pergat. Nā
 qui et ad balneū p̄git ut beatus gre-
 gori dicit socios habere desiderat.
 et alios hortat̄ ut secū pergāt. Et
 qui sitit iusticiā. i. dñm omnipoten-
 tem. ueniat. i. accedat ad illū ut sa-
 cietatē etnā accipiat. Qui uult ac-
 cipiat aquā uite gratis. i. q̄ desi-
 derat frui dī contemplatiōe in quā ē
 refectio etne sacietatis studeat rec-
 te uiuē. ut postea ad uisionē ipsā
 dei ualeat puenire. S; cū apls dicat
 neq; uolentis neq; currentis. s; mi-
 serentis dī ē. quom̄ qui uult acci-
 pit aquā uite gratis. S; sciendū ē
 q̄a p̄us puenit dī mīa ut uelim⁹.
 deinde ⁊ subsequit̄ uoluntā nost̄
 p̄ eandem gratiā ut opem. De hoc
 paulus dicit. Qui opat̄ in nobis; uel
 le et p̄ficē. Itaq; qui sitit. i. q̄ etnā
 delicias pueniente se grā dī desidat.
 passib; amoris ad eas tendat. Et qui
 uult. i. qui uolens ex nolente effec-
 tus ē n̄ suis m̄tis. s; gratuita uo-
 luntate dī hauriat aq̄. etne delec-
 tationis. Contestor ego. i. testificor
 om̄i audienti ūba p̄phie lib̄ hui⁹
 siq; apposuerit ad hec que in lib̄

hoc continent aliquē errorē. appo-
ner dñs sup illū has plagas sc̄ptas
in hoc libro ut post inuā tormē-
ta ad et̄nam dampnationē perue-
niat. Tempe quo beat⁹ iohes ista
scripsit. surrexerūt heretici ī eccli-
a. Valentin⁹ uidl⁹. hebion⁹. cherin-
tus. q̄s et in eplā sua anḡp̄os uo-
cat. Idcirco hanc contestationē eis
obicit. ne per p̄uitatē errorī a-
liqd̄ huic libro supadde auderēt.
ūbi grā. sic arrius auferre nisi⁹
ē ex suo libro. Ego ⁊ pat̄ unū su-
m⁹ fontur⁹ q̄ dixit. ego p̄ncipiū
t̄bno ihu ex maria. Et si q̄s dem-
nuerit de ūbis libri p̄phie hui⁹.
ul̄ sensū ul̄ ū uerba cont̄ suā con-
scientiā sic fecit arri⁹ ex eūgliosi-
cut p̄dictū ē auferet dñs partē ei⁹
de libro uite. i. in memoria p̄scien-
tie dī n̄ scribet. Et de ciuitate sc̄ā
i. de celesti iherl̄m. ⁊ de societate
sc̄ōy anḡlōy et hominū. ⁊ de hys
p̄m̄is que sc̄pta s̄t in libro isto.
Tantū hoc sciendū ē quia hoc pp̄-
ter eos n̄ d̄r qui simplicit̄ quod
dicūt sentiūt. s̄ de hys q̄ contra
suā sc̄ciām male de deo loquun-
tur. Dic̄ qui testimonū p̄hibet
istoy. subaudi ūboy. atq; idcirco
manifestat̄ qm̄ uera s̄t. q̄ dñs
ih̄c xp̄c̄ ip̄sis testimonū p̄hibet.

Vñ sequit̄. s̄. i. sic fiat. ⁊ om̄ia cōple-
ant̄ que sup̄ dicta s̄. Venio cito ad
iudicandū ⁊ reddendū unicuiq; se-
cundū opa sua. Am̄. i. uerū ē q̄ oīa
que p̄dicta s̄t. p̄culdubio cōplebūt.
Veni dñe ih̄u xp̄e. hoc oīs eccliā loqui-
tur. in ioh̄e optās ut ueniat. ⁊ ad iu-
ditū. Vñ ⁊ cotidie ī dñica orōne pos-
tulant simplicit̄. Adueniat regnū
tuū. Et illud. Ostende nobis faciem tu-
am ⁊ salu erim⁹. Grā domini nr̄i ih̄u
⁊ cū om̄ib; uob; aōy. In hoc loco ioh̄es
typū gerit p̄dicatoy. q̄ scientes hoīes
n̄ posse iustificari p̄ legem s̄; p̄ gra-
tiam. optāt ut eade gratia semper
cū eccliā maneat. Hora aū qd̄ hic lib̄
a grā sūpsit inuā. ⁊ in grā posuit
terminū. q̄ uidl̄ p̄ueniente grā sal-
uam. Vñ paulus more hui⁹ locutiōis
eplās suas eccl̄is ordinauit. ut agrā
inchoaret et ī grā t̄minū poneret.
Explicuit̄ glose in apokalipsin.

*Sermo sc̄i augustini ep̄i. utrū
sub figā an sub ueritate hoc mys-
ticū calicis fiat sacramentuo.*

Veritas ait. Caro mea ē uere cib⁹.
Et sanguis m̄s uere ē pot⁹. Alio-
quin quom̄ magnū erit. panis quē
ego dabo caro mea ē p̄ mundi uitā.
nisi uera sit caro. S; quia xp̄m uo-
rari dentib⁹ fas n̄ ē. uoluit h̄c pa-